

**Esztergomi Babits Mihály Általános
Iskola
2500 Esztergom,
Sugár u. 24.**

Pedagógiai program 2022.

A 2022. évi módosításokkal egybe szerkesztve

Tartalom

1. Iskolánkról	4
1.1. Bevezető gondolatok	4
1.2. Az intézmény adatai	5
1.3. Helyzetelemzés	7
2. Nevelési program	13
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	13
2.1.1. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei	19
2.1.2. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai értékei, céljai	21
2.1.3. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai	24
2.1.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai	25
2.1.5. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei	27
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	34
2.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	45
2.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	48
A nemzeti köznevelési törvény 4. § (13) alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:	48
2.4.1. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	48
2.4.2. A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek	52
2.4.3. Fejlesztő program a beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavart mutató tanulók fejlesztéséhez	54
2.4.4. Képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere	59
2.4.5. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység	71
2.5. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	72
2.6. Szervezetfejlesztési erőforrás és továbbképzési terv	75
2.7. Esélyegyenlőségi program	76
2.7.1. Jogszabályi háttér	76
2.7.2. A közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program célja	77
2.7.3. Helyzetelemzés	79
5. Az intézmény kapcsolatrendszere	83
6. A Pedagógiai Program vizsgálata	84
7. Infrastrukturális feltételek	87
2.7.4. Kötelezettségek és felelősség	89
2.7.5. Akcióterv	90
2.7.6. Monitoring és nyilvánosság	94
2.7.7. Konzultáció, visszacsatolás	95
2.7.8. Szankcionálás	95
2.7.9. Jóváhagyás	95
2.8. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, az ebből adódó köteleességek és a kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségei (formái)	95
2.9. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	100

2. 10.	A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje	105
2. 11.	Tanulmányok alatti vizsga	107
2. 12.	Egészségnevelési program	109
2. 12.1.	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve	112
2. 12.2.	Mindennapos testnevelés és sport	113
2. 12.3.	Az iskola egészségügyi szolgálat feladatai	114
2. 12.4.	Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola egészségügyi iskolai munkaterve	115
2. 13.	Környezeti nevelési program	117
2.13.1.	Környezeti nevelés célja	118
2.13.2.	A célokból adódó feladataink	119
2.13.3.	A környezeti nevelés szinterei, lehetőségei	119
2.13.4.	A környezeti nevelés módszerei	121
2.13.5.	A tanulók környezeti nevelési eredményeinek értékelése	121
2.13.6.	Együttműködés, kapcsolattartás más szervezetekkel	121
2.13.7.	Kiemelt környezeti nevelési lehetőségek	123
2. 14.	Az iskolai írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	152
2. 15.	Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	153
3.	Helyi tanterv	154
3. 1.	Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények	154
3. 1.1.	I. óraterv (HT1)	155
3. 1.2.	II. óraterv (HT2)	157
3. 1.3.	Óraterv (HT3)	160
3. 2.	Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	162
3. 3.	Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	163
3. 4.	Felvétel, iskolaváltás, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	164
3. 5.	A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	167
3. 6.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	182
4.	Arizona program	185
5.	A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	189
5. 1.	A pedagógiai program érvényességi ideje	189
5. 2.	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	189
5. 3.	A pedagógiai program módosítása	190
5. 4.	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	191
1.sz. melléklet		192
Lázár Ervin Program		192
2.sz. melléklet		194
KOMPLEX ALAPPROGRAM		194

1. Iskolánkról

„... az iskola nem lehet más,
mint az emberiség műhelye és
az élet előjátéka.
Itt mindennel foglalkozni kell,
ami az embert emberré teszi...”
(Comenius)

1.1. Bevezető gondolatok

Az intézményünkben tanuló gyerekek szociális helyzete nagyon változó képet mutat. Egy részük a társadalom elszegényedő rétegéből származik, olyan családokból, ahol egyre több gondot okoz a mindennapi megélhetés, fokozódik a létbizonytalanság. A családok és a gyerekek élete egyhangú környezetben zajlik. Növekszik a munkanélküliek aránya, ill. az erejükön felül is munkát vállalók száma. Az anyagilag jobb helyzetben lévő szülők pedig egész napos munkával igyekeznek biztosítani családjuk létének alapjait.

Az iskola társadalmi környezetének helyzetéből, a családok életéből fakad az a gyakori elvárás, hogy az iskola a lehető legnagyobb időkeretben foglalkoztassa a gyerekeket, másfelől az a szomorú helyzet, hogy közülük sokan csak az iskolában találnak egész napos elfoglaltságot.

Iskolánk olyan intézmény kíván lenni, amely aktív kölcsönhatásban áll a környezetével, amely tudatos részese - formálója és szolgálója - annak a társadalmi mikrokörnyezetnek, amelynek jelenéhez és jövőjéhez kötődik.

A szabad iskolaválasztás gyakorlata önmagában is kikényszeríti, hogy iskolánk vonzó legyen a családok számára. Tapasztalatunk szerint az iskolával szembeni elvárás korántsem csak a tanításra terjed ki.

A szülők egyre inkább olyan iskolát keresnek, ahol a gyerekek humánus pedagógiai környezetben, barátságos légkörben, gondoskodást és törődést kapva élhetnek, s szerezhetik meg az életútjukat biztonságosan megalapozó elméleti és gyakorlati tudást, és találnak maguknak a tanításon kívül értelmes, hasznos elfoglaltságot.

Tudjuk, hogy a gyerekek iskoláztatása egyre jobban létkérdés minden szülő számára, egyre érzékenyebben érinti a családok nagy részét.

A tudás leértékelődése nehéz feladatok elé állítja az oktatás folyamatában résztvevőket.

Mégis minden nehézség ellenére a gyermekek, a felnövekvő generáció érdekeit állítjuk a megoldandó feladatok középpontjába, hangoztatva és megerősítve azt a gondolatot, miszerint a megszerzett tudás hatalom, a megszerzett tudás öröm. Hisszük, hogy a gyermekek iránt érzett felelősség, a tudásba, a tudást közvetítő pedagógusokba vetett hit, és a szülők támogató segítsége lehet a garanciája egy pedagógiaiilag átgondolt, szülők által igényelt program megvalósításának.

1. 2. Az intézmény adatai

<u>Az intézmény neve:</u>	Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola
<u>Az intézmény székhelye:</u>	2500 Esztergom, Sugár út 24.
<u>Az intézmény típusa:</u>	általános iskola
<u>Évfolyamainak száma:</u>	8
<u>Az intézmény fenntartója:</u>	2018.07.01-től az Esztergomi Tankerületi Központ.
<u>Működési területe:</u>	A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal által meghatározott körzet.
<u>Az intézmény jogállása:</u>	szakmai tekintetben önálló
<u>Az intézmény gazdálkodása:</u>	jogi személy, önálló költségvetéssel nem rendelkezik
<u>Az intézmény alaptevékenysége:</u>	- Nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás - Gyermekevédelmi feladatok ellátása - Mindennapos testedzés megszervezése - Hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése - Iskolai intézményi étkeztetés - Intézményi vagyon működtetése - Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatása
<u>Az intézmény alapítója:</u>	Esztergom Város Tanácsa, jogutód Esztergom Város Önkormányzata
<u>Az alapítás éve:</u>	1983
<u>Az alapító okirat kelte:</u>	1992. június 25.
Felülvizsgálatok/	56/1994. (03.31.) sz. Kt. határozattal
Módosítások/	126/1994.(06.02.) sz. Kt. határozattal
Változások/	223/1996.(10.24.) sz. Kt. határozattal
Dokumentumok:	11/1997. (01.23.) sz. Kt. határozattal
	162/1998. (06. 18.) sz. Kt. határozattal
	349 /2001. (09. 20.) sz. Kt. határozattal

173/2002.(08.8.) sz. Kt. határozattal
 72/2003.(02.13.) esztergomi öh. (intézmény
 nevének változása)
 305/2003. (08.05.) esztergomi öh. (iskolai
 könyvtár törlése)
 371/2003. (09.18.) esztergomi öh. (konyhák
 átalakítása)
 114/ 2004. (III. 25.) esztergomi öh. (az
 intézmény alapító okiratának törvényi
 felülvizsgálata, egységes szerkezetbe foglalása)
 428/2007.(VI.15.) esztergomi öh.
 66/2008.(I.31.) esztergomi öh.
 478/2008.(VI.12.) esztergomi öh.
 448/20011.(IX.30.) esztergomi öh.
 559/2012.(VIII.15.) KEMIK
 16231-2/2013/KOIR (III.29) KLIK alap. okirat
 KIR/10364-1/2013 (04.01.) OH nyilv.vét.hat.
 39425/2013 (VII.31.) KLIK alapító okirat
 42004/2013 (VIII.30.) KLIK alapító okirat
 9/2014 (XI.06.) szakmai alapidokumentum
 315/2015 (VI.11.) Esztergom Város
 Önkorm.Képviselő-testületi határozat (vagyon
 működtetése)
 61851/2016 (2016.12.27.) Tatabányai
 Tankerületi Központ alapító okirata
 2016.12.15. Megállapodás köznev. intézmények
 állami működtetésbe vételével összefüggő
 átadás-átvételről
 2017.jan. szakmai alapidokumentum
 2017.01.01. fenntartó a Tatabányai Tankerületi
 Központ
 KIR/7863-1/2017 számú, 2017.09.01től hatályos
 nyilvántartás módosítása (K10693)
 Pilisszentléleki telephely megszűnése
 KIR/4181-1/2018 számú, 2018.09.01től hatályos
 nyilvántartás módosítása
 2018. július 1-jétől fenntartó az Esztergomi
 Tankerületi Központ

Az intézmény intézmény-
vezetője:
Székhelye:

Fazekas Bernadett
 2500 Esztergom, Sugár út 24.
 Telefon: 33/411-545.

1. 3. Helyzetelemzés

Az iskola rövid története

A Babits Mihály Általános Iskola (volt Somogyi Béla Általános iskola) 1983-ban kezdte meg működését a jelenlegi épületben, melyet 1974-ben adtak át. Akkor a Kossuth Lajos Általános Iskola felső tagozata számára nyújtott otthont, az alsó tagozat a másik épületben (Hősök terén) volt elhelyezve. A 8 tanteremmel megépült iskolát szinte évről évre újabb és újabb tanteremmel bővítették, hozzáépítettek egy 300 m²-es tornatermet, valamint 40 fő étkeztetésére alkalmas ebédlőt. Ezek után alakították ki a hatalmas konyhai részt, ahová eredetileg főzőkonyhát terveztek, mely a lakótelep étkeztetését is ellátta volna. (Jelenleg is csak melegítő-konyha). 1983-ra az iskola külső homlokzata elnyerte mai állapotát, s 14 tanteremmel már alkalmassá vált 1 - 8. évfolyamú párhuzamos osztályok befogadására. Ekkor vált ketté az iskola, s lett önálló intézmény a Somogyi Béla Általános Iskola, mely "egy" épületben tudta fogadni első osztálytól nyolcadik osztályig tanulóit. A tanulólétszám növekedésével azonban szükségessé vált a további belső átalakítás, beépítés, mellyel ma már elértük felső tagozaton a szaktantermi oktatást. Iskolánk 2003 májusában felvette a városunkban nyaranta itt élő költő, Babits Mihály nevét, s 2004. szeptember elsejétől hivatalosan Babits Mihály Általános Iskolaként működünk.

Tárgyi feltételek, eszközrendszer

Esztergom 7 általános iskolája közül a Babits Mihály Általános Iskola a város déli részén két lakótelep (Budai, Schweidel), a régi városrész, valamint az állandóan bővülő Dobogókő úti környék gyermekei számára ad otthont.

Az intézmény elhelyezkedése rendkívül kedvező, az épületet hatalmas parkosított udvar, játszótér, szabadtéri sportpályák veszik körül. E rendezett környezet nemcsak tanítványainkat vonzza, hanem a környékelieket is.

Az épület állaga közepesen jónak mondható. Fűtésünk központi távfűtés.

16 tanterem, 3 kisterem, 1 tornaterem, 1 számítástechnika terem, könyvtár, 3 szabadtéri sportpálya biztosítja az oktatás-nevelés színterét.

Főzőkonyhánk nincs, a HUNGAST Esztergom Kft. szállítja ki az ételt. Szép, otthonos, esztétikusan kialakított ebédlőben étkeznek napköziseink és a menzás tanulók.

Iskolai büfét működtetünk, mely segíti a gyermekek ellátását.

A tantermek bútorzata jó, a szaktantermek felszereltsége átlagosnak mondható. Szeretnénk elérni, hogy minden tanterem rendelkezzen televízióval, DVD lejátszóval, számítógéppel, projektorral.

Az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány támogatja minden évben az iskola tárgyi és eszközfejlesztését.

Informatika oktatásunkat 26 db a tanulók számára szabadon hozzáférhető számítógép biztosítja.

Mini stúdiónk, és a hangosítási rendszer teljes kiépítése lehetővé teszi az iskola-rádió működését.

Tornatermünk jól felszerelt, az elhasználódott sporteszközök felújítása és karbantartása folyamatos.

Az iskolai könyvtár alkalmas könyvtárhasználati órák megtartására is.

Személyi feltételek:

Az oktató-nevelő munka személyi feltételei biztosítottak intézményünkben.

A tantestület engedélyezett létszáma 30 fő (+ 1 státusz az SNI ellátáshoz, + esetlegesen a tartósan távol lévők) valamennyien szakképzett pedagógusok.

Megoszlás:

- a.) iskolai végzettség alapján: 15 fő főiskolai végzettségű tanító
11 fő főiskolai végzettségű tanár
4 fő egyetemi végzettségű tanár
- b.) munkaköri beosztás alapján: 1 fő intézményvezető
2 fő intézményvezetőhelyettes
20 fő alsó és felső tagozaton tanító
beosztott pedagógus
1 fő fejlesztőpedagógus
6 fő napközis nevelő

Az oktató - nevelő munkát 1 fő iskolatitkár, 1 fő pedagógiai asszisztens és 7 fő technikai dolgozó (étkeztést szervező, portás, karbantartó, takarító, kézbesítő) segíti.

A nevelőtestület munkához való viszonya, munkafegyelme, szakmai felkészültsége jó, igénylik és részt vesznek a különféle szakmai továbbképzéseken.

Tanulói összetétel:

Tanulócsoportok száma : 16
alsós : 8
felsős : 8

Napközis/tanulószobás csoportok száma: 8 (6 alsó tagozaton, 2 felső tagozaton)

Az osztályok összetétele heterogén, erősen meghatározza a szülői, családi háttér. Létszámuk 17 - 25 fő között mozog. A napközis csoportok átlagléttszáma: 31 fő
Évfolyamonként 2 - 2 osztály működik.

Az egész napos ellátást (napközit) tanulóink kb. 50 %-a, a menzát kb. 20 %-a veszi igénybe. Összesen a gyermekek kb. 70%-a étkezik az iskolában.

Eredményeink:

Oktató-nevelő munkánk eredményességét az alábbi területeken mérhetjük le.

a.) tanulók magatartása, szorgalma, tanulmányi eredménye:

Az előző évek statisztikai adatai alapján a magatartás átlaga 4,0 - 4,3, a szorgalom átlaga 3,9 - 4,1, a tantárgyi átlag 3,7 - 3,8 (készletárgyak nélkül) A tanulók többségére a jó magatartás és szorgalom jellemző (63 %)

A kitűnő tanulmányi osztályzatok aránya kb. 15% körüli, a javítóvizsgára kötelezett tanulóké évente kb. 4-6 %, az évismétlők aránya kb. 1-1,5 %.

b.) beiratkozási arány:

A nyolcosztályos gimnáziumba jelentkező tanulóink 85 - 90 %-a folytatja tovább tanulmányait ebben az iskolatípusban, a végzős diákok általában az első helyen megjelölt középiskolába nyernek felvételt.

Az iskola típusonkénti (gimnázium, szakgimnázium, szakközépiskola) arányokat 25 – 50 – 25 % jellemzi.

Beiskolázásunk az elmúlt évekre visszamenően 100 % -os volt.

c.) Tanulmány, sport, kulturális versenyek:

Diákjaink rendszeresen vesznek részt a városi, körzeti, megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken, ahol szép eredményeket érnek el egyénileg és csapatversenyben is.

Tanulmányi versenyek:

Bolyai matematikai csapatverseny

Zrínyi Ilona matematika verseny

Alapműveleti matematika verseny

Hevessy György kémia verseny
Ifjú fizikus verseny.
Hermann Ottó országos környezetismereti verseny
Szép magyar beszéd verseny
Simonyi Zsigmond helyesírási verseny
Szavalóversenyek
Történelmi versenyek
Több levelezős országos versenyen érnek el tanulóink kiemelkedő eredményt.

Sportversenyek:

Több éves statisztikai adatok alapján diákjaink egyéni és csapatversenyben egyaránt kiváló eredményt érnek el a városi, területi, megyei versenyeken (kosárlabda, úszás, labdarúgás, atlétika, torna, futás).

Az iskola kapcsolatai

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

Együttműködés a szülői házzal

- A szülők a köznevelési törvény alapján meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére Szülői Testületet hoztak létre. A szülői közösség és kapcsolattartás rendjét tartalmazza az SZMSZ és a PP.
- Pedagógiai munkánk értékelői a gyermekeken kívül a szülők. Elvárásaikat, igényeiket megismerjük, a mindennapi munkánkba beépítjük. Évente 3 alkalommal szülői értekezletet, 2 alkalommal fogadóórát tartunk az alsó és felső tagozaton egyaránt, a nyílt tanítási napon pedig a szülők megismerkedhetnek a tanórákon folyó oktató, nevelő munkával.

A fenntartó és az iskola közötti kapcsolattartás területei szakmai és gazdasági kérdésekre irányulnak elsősorban.

A Győri Pedagógiai Oktatási Központtal (a megyei pedagógiai intézettel) szoros kapcsolatot tartunk:

- szakmai munka segítése,
- tanulmányi versenyek meghirdetése, lebonyolítása,
- továbbképzés szervezése,
- megyei rendezvényekről való tájékoztatás területeken.

Szakmai kérdésekben szorosan együttműködünk iskolánk vonzáskörzetének óvodáival, segítséget nyújtanak az óvoda-iskola átmenet problémáinak sikeres megoldásához.

A város általános iskolái között hatékony munkakapcsolatot alakítottunk ki, melynek célja:

- szakmai munka segítése,
- iskolák közötti tanulmányi, kulturális, sportversenyek megszervezése,
- tapasztalatok, ötletek átadása.

A középiskolák tájékoztatók útján nyílt nap keretében segítséget nyújtanak tanulóinknak és a szülőknek a pályaválasztással kapcsolatban.

Minden tanévben biztosítjuk a tanítóképző főiskola hallgatói számára a szakmai gyakorlatot (hospitálás, konzultáció, irányított tanítás).

Intézményünk a feladatok eredményes ellátása érdekében rendszeres munkakapcsolatot tart számos szervezettel. Napi munkakapcsolat köti az intézményt a közös fenntartásban működő intézményekhez és szervezetekhez. Az intézmény kapcsolatban áll a következő szervezetekkel:

- a fenntartóval,
- a fenntartó által finanszírozott többi közoktatási intézménnyel,
- a gyermekek egészségügyi ellátásáról gondoskodó társintézményekkel,
- a gyermek – és ifjúságvédelmi hatóságokkal,
 - a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal
 - a nevelési tanácsadóval
 - a HÍD Gyermekjóléti Szolgálattal
 - családsegítő szervezetekkel, alapítványokkal
 - EVPH Gyámhatósági Osztályával
- a történelmi egyházak szervezeteivel,
- az intézményt támogató alábbi alapítványokkal:
 - Esztergomi Fénysugár Oktatási Nevelési Alapítvány
- a következő egyházi és más fenntartású oktató – nevelő intézményekkel:
 - Mindszenty J. Katolikus Ált. Isk.
 - PPKE Vitéz János Tanítóképző Főiskola
 - Német Nemzetiségi Nyelvoktató Katolikus Általános Iskola
 - Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola, Középiskola és Óvoda
- a következő sportegyesületekkel:
 - Esztergomi Vitézek Rugby AFC
 - az FC Esztergom
 - Szent György Vívóegyesület
 - Esztergomi Birkózó Klub
- egyéb szervezetekkel:
 - rendőrség, bíróság, tűzoltóság

Az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány megalakulásától kezdve folyamatosan támogatja az intézményt, pályázatokat ír ki különféle támogatási céllal, melynek összegéről a kuratórium dönt.

Kulturális életünket a közművelődési intézmények programjai, rendezvényei teszik színeesebbé, változatosabbá:

városi könyvtár
művelődési központ
múzeumok

Intézményünkben helyet adunk az iskolai közösségen kívüli csoportoknak, egyéb rendezvényeknek is, mely a lakótelep és a déli városrész kulturális, sportéletében, közéleti tevékenységében meghatározó (sport, termékbemutatók, előadások, tanfolyam, kiállítások).

Az iskola irányítása, szervezeti felépítése

- * Az iskola intézményvezetője irányítja az iskola munkáját. Az intézmény szakmai irányítását és működtetését az Esztergomi Tankerületi Központ végzi.
- * Az intézményvezető feladatait a helyettesekkel osztja meg, akik távollétében helyettesítik. Feladatköreiket munkaköri leírás szabályozza.
- * Az iskola irányításában fontos szerepet töltenek be a munkaközösség-vezetők. (alsó tagozatos, osztályfőnöki, társadalomtudományi, természettudományi) Feladatuk a szakmai munka szervezése, ellenőrzése.
- * Jelentős munkát végez a diákönkormányzatot segítő pedagógus. Általa érvényesítheti a diákönkormányzat jogait, és fordulhat az iskola vezetéséhez.
- * Iskolánkban működő érdekképviselői szerv, a Közalkalmazotti Tanács 2014 áprilisában megszűnt.
- * A szülői munkaközösségek véleményeiket, állásfoglalásaikat, javaslatukat a választott Szülői Testület elnöke vagy az osztályfőnök közvetítésével juttatják el az iskola vezetéséhez. Segítik a tanórán kívüli programok szervezését, lebonyolítását (farsangi bál, kirándulások, Mikulás, karácsonyi ünnep, sportnap, nyári táborozás).
- * A Nkt. 2011. évi CXCV. Törvény 73.§(3)-(8) bekezdései, illetve e törvény 97.§(27) bekezdésében foglaltak alapján 2014 novemberében iskolánkban létrehoztuk az Intézményi Tanácsot.
- * Az iskolánkban működő "Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány" 5 tagú kuratóriuma (3 szülő, 2 pedagógus) közvetlenül az iskola intézményvezetőjével tartja a kapcsolatot, véleményét kikérve dönt az iskola nevelési és oktatási céljainak megvalósítását segítő anyagi támogatásokról.

A vezetőség tagjai:

- az intézményvezető,
- az intézményvezető-helyettesek,
- a szakmai munkaközösségek vezetői,
- a diákönkormányzat vezetője.

Az iskola vezetősége, mint testület, együttműködik a szülői testület választmányával, a diákönkormányzat diákképviselőivel. Részt vesz a tanulókkal kapcsolatos döntések előkészítésében, a szakmai munka ellenőrzésében és tervezésében.

Az intézményvezető munkáját közvetlenül az iskolatitkár segíti munkaköri leírása alapján.

Az intézmény rendjét a jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg. Ennek betartása az intézmény valamennyi közalkalmazottjára nézve kötelező érvényű.

2. Nevelési program

2. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánkban folyó pedagógiai munka sajátos jellemzője, hogy az átlagos képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének és oktatásának kíván teret adni átlagos személyi és tárgyi feltételekkel. Tevékenységi rendszerünkben kiemelt szerepet kap a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása ill. továbbfejlesztése, valamint a különféle háttérgondokkal (szociális, tanulási, beilleszkedési, magatartási) rendelkező gyermekek felzárkóztatása.

Meghatározónak tartjuk a taníthatóságot, az életközeliiséget, a gyermekközpontúságot, a tanulók cselekedtetésének érvényesítését.

A nevelés hatékonyságát a következő nevelési alapelvek segítik elő:

- Az aktivitás elve.
- A pozitívumokra támaszkodás elve.
- Az elmélet és a gyakorlat egységének elve.
- A gyermekek ismereteire, tapasztalataira, élményeire való támaszkodás elve.
- Az esélyegyenlőség megteremtésének elve.
- Folyamatos fejlesztés elve.

- Ismeretek tárgyilagos közvetítése.
- Módszertani szabadság – a határ: ameddig hatékony.
- A közösség tudatos felhasználása a nevelésre.
- Életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vétele.
- A nevelő hatások egységének elve.
- Célratörő, tervszerű, sokoldalú nevelő hatás biztosítása és összehangolása.
- A növendék a nevelésnek nem "csak" a tárgya, hanem alanya is.
- Bizalom, megértés a tanuló iránt, személyes kapcsolatra törekvés.
- A tanuló jogainak tiszteletben tartása, emberi méltóságának megőrzése, a törvényeknek és rendelkezéseknek megfelelően.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalma.
- Pedagógiai tapintat, türelem.

A fent felsorolt alapelvek a következő nevelési célok megvalósításában fontos szerepet kapnak.

A nevelőtestület fontosnak, szükségesnek tartja:

1. Korszerű ismeretek átadását, az ismeretanyag megértését, képességek, készségek kialakítását a további tanuláshoz, majd önálló életvitelhez.

Ennek érdekében:

- Tervszerű nevelő és oktató munkával fejlesztjük a tanulók alapkészségeit, építünk élményeikre, ismereteikre, és minden lehetőséget megragadunk a gyermeki tevékenykedtetésre.
- A tanítás-tanulás folyamatában megalapozzuk a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Törekszünk az önálló ismeretszerzés, állandó önművelés, a művelődés igényének kialakítására.
- A tanulás motivációját erősítjük, valamint szeretnénk elérni, hogy a diákok saját "egyéni" hatékony tanulási technikákat sajátítsanak el, s ennek birtokában jussanak el saját képességeik maximumához.
- A magyar nyelv ismerete műveltségünk feltétele, kultúránk hordozója. Az anyanyelvnek minden ember, így a növekvő diák életében is személyiségének, gondolkodásának fejlődésében alapvető szerepe van. Ezért nagyon fontos feladatunk a nyelvi kommunikációs nevelés, alapkészségek (az írás, olvasás, helyes beszéd, nyelvtani ismeretek) és képességek (szövegértés, szövegalkotás, helyesírás) elsajátítása, folyamatos fejlesztése.

- Idegen nyelvi képzésünkben kiemelt szerepet kap a szóbeli kifejezőkészség, a nyelvtanulási kedv felkeltése.
- Hangsúlyozzuk az informatika oktatás fontosságát. Elsődleges célunk, hogy felkeltsük az igényt az információhoz jutás hagyományos és számítógépes elsajátítására.
- Iskolánkban a természettudományos nevelés kiemelt célja:
 - Segítse a természet megszerettetését,
 - a természeti kincsek megóvása iránti felelősséget,
 - a természetvédelem igényét.
 - Alapozza meg a korszerű környezetbarát szemlélet elsajátítását.
- A matematikával rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra nevelünk. Fejlesztjük a gondolkodást. Fontos feladatunk, hogy meglássák a tanulók a matematikának a gyakorlatban való alkalmazhatóságát.
- Törekszünk arra, hogy tanulóink számára a készségtárgy (éneke, zene, rajz, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés) élmény, öröm, kikapcsolódás legyen.

2. Az esztétikum felismerését, megteremtését, megóvását, az érzelmi kultúra kialakítását, kulturált életvitelt.

Ennek érdekében:

- Biztosítjuk a tanuláshoz szükséges szép, otthonos környezetet.
- Fontos feladatunk az iskola külső és belső rendjének, tisztaságának megteremtése és megőrzése.
Gyermekeinkben kialakítjuk a szép iránti igényt (munkája, alkotásai, iskolája, otthona, a környezet és a természet iránt)
- Lényegesnek tartjuk a tanulók önmagukkal szembeni igényességének kialakítását (ápoltság, gondozottság, a helyzetnek megfelelő megjelenés, divat)

3. Az erkölcsi normák megértését és betartását, erkölcsi érzelmek, érzékek kifejlesztését, megfelelő magatartási formák gyakoroltatását, a tanulók értékrendjének formálását, alakítását, a diákjogok és kötelességek megismertetését, az iskolai demokratizmus gyakorlását.

Ennek érdekében:

- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink pozitív értéként kezeljék a szorgalmat, a tudást, a munkát.
- Az egyén és a közösségek jogait tiszteletben tartjuk.
- Mintát adunk a pozitív magatartásformák kialakulásához, a közösségben való együttélés normáinak felismeréséhez.
- Kiemelt feladat:

Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

- A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit az iskolában diákönkormányzat működik.
- Tudatosítjuk diákjainkban, hogy a diákönkormányzat munkája az iskola nevelés- és tevékenységrendszerének fontos része.

4. A nemzeti azonosságtudat kialakítását, erősíteni az EU-hoz való tartozás tudatát és a nemzetiségi hagyományok megismerését.

Ennek érdekében:

- Fontosnak tartjuk szülőföldünk, hazánk kultúrájának, hagyományainak, történelmi emlékeinek megismerését, megőrzését, tiszteletben tartását.
- Erősítjük az Európához való tartozás tudatát, más népekkel szembeni toleranciát.
- Megismertetjük „a szűkebb haza” kultúráját, hagyományait, történelmi emlékeit, ezek megőrzésére, tiszteletben tartására neveljük a diákságot.
- Legyenek tanulóink érdeklődőek, nyitottak az európai kultúrák, vallások, a másság iránt.

5. A tanulók testi fejlődéséhez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítását, az egészséges életmód kialakítását, a higiénés kultúra meg-
alapozását.

Ennek érdekében:

- Lényegesnek tartjuk az egészséges életmód, egészségvédelem technikájának elsajátítását.
- Az iskolai testnevelés és sport feladata a gyermekek egészségének megőrzése, a mozgás megkedveltetése, a fizikai állóképesség fejlesztése, sportrendezvényeken az egészséges versenyszellem kialakítása, annak kulturált alkalmazása.
- Fontosnak tartjuk a drogpreevenációs program alkalmazását, melynek során megbizonyosodhatnak az egészséges és biztonságos élet értékeiről, valamint jártasságot szerezhetnek a veszélyhelyzetek felismerésében.

Nevelési céljaink megvalósítását a pedagógusaink által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek segítik:

- közvetlen (direkt) módszerek, melyek során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóira.

- közvetett (indirekt) módszerek, melyek során a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A nevelő-oktató munka tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szinterei, szervezeti formái a nevelési célok megvalósításában:

- tanítási órák (differentiálás, egyéni képességekhez igazodó munkaformák, önálló és csoportos munkák),
- hagyományőrző tevékenységek (iskolai ünnepek, rendezvények, megemlékezések),
- diákönkormányzat,
- napközi otthon, tanulószoba,
- tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások,
- iskolai sportkör,
- szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- tanulmányi kirándulások, (más forrásból támogatott tevékenység)
- erdei iskola, (más forrásból támogatott tevékenység)
- múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás,
- Sugár Galéria tárlatai,
- szabadidős foglalkozások: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, teadélutánok, táncos rendezvények (más forrásból támogatott tevékenység),
- iskolai könyvtár.

A nevelési célok megvalósítását segítő, a tanulási időn túl igénybe vehető iskolai szolgáltatások:

- a) konzultáció tanulási problémákról
- b) kötetlen konzultáció tanulókkal
- c) felkészítés tanulmányi versenyre
- d) felkészítés egyéb, tanulóknak hirdetett versenyekre
- e) felkészítés felvételi vizsgákra
- f) szakkör
- g) egyéni, öntevékeny könyvtár, számítógép, tornaterem, sportpálya használat (tanári felügyelet mellett)
- h) pályaválasztási tanácsadás
- i) reggeli ügyelet 7³⁰-tól
- j) ebéd alatti ügyelet, menza ügyelet
- k) büfé
- l) iskolaforgászat
- m) egészségi szűrővizsgálat megszervezése

- n) logopédiai foglalkozás
- o) gyógytestnevelés
- p) önkormányzati szociális segélyek megkérése
- q) tanulói kíséret
- r) nyári táborozás
- s) szervezett úszásoktatás
- t) erdei iskola

A fenti szolgáltatások térítésmentesek, kivéve a k, r, s, t, pontokat, melyek más forrásból támogatott tevékenységek (pályázat, alapítvány, szülői támogatás, stb...).

A tanulók egyénileg jelentkeznek az igényelt szolgáltatásokra, a szolgáltatások igénybevételének nincs egyéb feltétele, leszámítva a házirendhez való alkalmazkodást. Ezen felül iskolánk nyitott minden olyan szolgáltatás biztosítására önköltséges alapon, melyet tanulóink ill. szüleik igényelnek, és a tárgyi feltételek lehetővé teszik.

SZERETNÉNK ELÉRNI, hogy az általános iskolát elhagyó diák a 8. évfolyam végén:

- Legyen szellemileg fogékony, tartsa be az alapvető erkölcsi normákat.
- Tudja magát fegyelmezni, a kudarokat próbálja leküzdeni.
- Tudjon alkalmazkodni másokhoz.
- Ismerje szűkebb hazáját, nemzeti jelképeinket.
- Tetteiért vállalja a felelősséget.
- Legyen toleráns.
- Tudjon a helyzethez illően viselkedni.
- Rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik a további tanulásra.
- Tudjon tanulni.
- Legyen önmagáról reális képe.
- Tudjon rövidebb távra tervezni, és kisebb dologban felelősen dönteni.
- Formálódjék benne elképzelés foglalkozását, hivatását illetően.

Bizonyos, hogy ezen jellemzők mindegyikét nem lehet kialakítanunk minden egyes tanulónk személyiségében. Iskolánk ÁTLAGOS képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének és oktatásának ad teret, ahol a differenciáltság és az egyéni fejlődési ütem elfogadása nélkülözhetetlen alapelv a nevelő és oktató munkánk során.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő-oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 90 %-a a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel a továbbhaladás feltételeinek (természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége, 90 %-a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten megfeleljen az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri és alkalmazza a kulturált viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, valamint a közösségi együttélés elfogadott viselkedés- és magatartásformáit,
- elképzelése van saját közelebbi jövőjét illetően (továbbtanulás, foglalkozás, hivatás)

2.1.1. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei

Nevelő - oktató munkánk során a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat;
- alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a komplexitás elve, azaz annak állandó figyelembevételre, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;

- a nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát;
- minden iskolai tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyermekek okos szeretete hatja át;
- iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása;
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét;
- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat;
- a kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez;
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek oktatásával;
- az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal;
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást, az önálló tanulás képességét;
- a nevelési - oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk;
- a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztését az ember és társadalom műveltségi blokk mindhárom aspektusa szolgálja: a történelem, az emberismeret és a társadalomismeret (jelenismeret);
- megalapozzuk a konstruktív életvezetést, az egyéni életpálya-építés és egészséges életmód készségét;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását;

- a kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét;
- alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;
- a NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: a magyar nyelv és irodalom; az idegen nyelv; a matematika; az ember és társadalom; az ember és természet; Földünk – környezetünk; a művészetek; az informatika; az életvitel és gyakorlat; a testnevelés és sport;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

2.1.2. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai értékei, céljai

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Ennek érdekében célunk:

Célok az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszára (1 – 4. évfolyam):

- az iskolába lépő kisgyermekben óvja és fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az iskola adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyának;
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;
- társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;

- az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása;
- mélyrehatóan alapozzuk meg az alapkészségek elsajátítását;

Célok a nevelés-oktatás második szakaszára (5 – 8. évfolyam):

- folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik;
- vegye figyelembe, hogy a 10 -12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- vegye figyelembe, hogy 12 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- a kötelező iskolázás szakaszai: a bevezető, az alapozó, a fejlesztő, az általános műveltséget megszilárdító, az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz, amelyeknek a folyamaton belül a NAT által pontosan körülhatárolt funkcióját érvényesítjük;
- az alapkészségek kimunkálása (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és differenciált fejlesztése;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és köteleességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- a tanítási – tanulási folyamat strukturált tudást közvetítsen: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket akarunk nevelni;

- az emberismeret az etika, az antropológia és a pszichológia alapfogalmainak, értelmezési kereteinek bemutatásával járuljon hozzá a tanulók önismeretének elmélyítéséhez;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi, politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- a „tanulás tanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon,
- az informatika alkalmazása és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alpműveltség kialakításához;
- alakítsa ki az egyéni életélés kultúráját, a konstruktív életvezetés képességét;
- ismerje és alkalmazza a közösségi együttélés pozitív magatartásformáit;
- legyen képes az asszertív (egészségesen önérvényesítő) viselkedésre, ugyanakkor tanúsítson önuralmat, toleranciát másokkal szemben;
- személyiségében legyen: humánus, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó, nyitott, kreatív;
- alakítsa ki a saját hatékony tanulási stratégiáját, célszerűen alkalmazza a tanulási módszereket;
- stb.

2.1.3. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai

Feladatok a nevelés-oktatás első szakaszára (1 – 4. évfolyam):

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon;
- a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése, ezért, a tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása legyen;
- alapozzuk meg a tanuláshoz való pozitív viszonyt (attitűd);
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített motivációval fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozgítsa elő érzelemlágának gazdagodását;
- alapozza meg a tanulási szokásokat és módszereket;
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását;
- az oktatási folyamatban alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit;
- a tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális- kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítse meg a konstruktív magatartásformákat, szokásokat;
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését;

Feladatok a nevelés-oktatás második szakaszára (5 – 8. évfolyam):

- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek;
- az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkézségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját;

- olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítani a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit;
- tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- a demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- vállalja identitását, a nemzeti, a nemzetiségi azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére;
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására, tudjon „globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni”;
- felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét;
- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- az elemi műveltség alapjainak lerakása, elmélyítése;
- a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása;
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről;
- adaptív tanulásszervezéssel hasznosítsuk a számítógépet, s az infokommunikációs technikákat;
- stb.

2.1.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai

(1–8. évfolyam)

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalkotjuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére;

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan modul gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- az iskolaotthonos nevelés és oktatás - a nem szakrendszerű oktatásra alapozva - egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, ha a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre;

- heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;
- az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsi összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával a szocializációs folyamatokat segíti elő;
- a tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;
- az iskolában folyó nevelő – oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket;
- alkalmazzuk a tanuló-megismerési technikákat, módszereket és eszközöket;
- az elemi szocializáció eredményeire építve beavatjuk tanulóinkat a politikai szocializáció folyamatába;
- stb.

2.1.5. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei

- minden gyermek számára biztosítunk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat;
- a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele;
- személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a máság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására;
- a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával;
- az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül;
- megismerjük és alkalmazzuk a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert, az IKT kínált lehetőségeket;
- a diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez megyei illetve országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk;

- nevelési célzatú (nyílt és zárt) csoportfoglalkozás a nevelési problémák megbeszélésére, kezelésére;
- a nevelési-oktatási eljárások pedagógiai eszközeit a kooperatív technikákkal ötvözzük:

A: a meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló;

B: a tevékenység megszervezésének módszerei: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, követelés, megbízás, (ön)ellenőrzés, (ön)értékelés, játékos módszerek, gyakorlás;

C: a magatartásra ható módszerek:

- a.) ösztönző módszerek (ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret (pl: szóbeli dicséret nyilvános formái: - osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt, iskolai összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás...); írásbeli dicséret formái: - osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba), - intézményvezetői dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba), oklevél, kitüntetés, alapítványi fenntartói, országos szintű elismerések; - osztályozás; - jó tanuló
- b.)). (A jutalmazás és büntetés elveit és iskolai gyakorlatát itt is meghatározhatjuk, de célszerű egy önálló fejezetben rögzíteni.) Milyen tevékenységet jutalmazunk és milyen formákat használunk a jutalmazáshoz. Pl: Mit jutalmazunk?

hosszabb ideig tanúsított jó (példamutató) magatartást; szorgalmas, folyamatos, odaadó, közösségi munkát; rendkívüli teljesítményeket (megyei, országos helyezések).

A jutalmazás formái lehetnek: szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak: labdák, sportfelszerelések, számítástechnikai eszközök; kirándulás, táborozás, tanulmányút, ösztöndíj, stb. – a szükséges anyagi fedezet megléte esetén).

b.) kényszerítő módszerek: felszólítás, követelés, parancs, büntetés, párhuzamos osztályba való áthelyezés, áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben!), tanuló kizárása az iskolából (csak tankötelezettség korhatárán túl!)

c.) gátlást kiváltó módszerek (ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés

- kialakulását próbálják megakadályozni): felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, átterelés, elmarasztalás;
- A nevelési eszközt a köznyelv gyakran azonosítja a módszer fogalmával. Az eszköz gyakran használatos leszűkített értelmezésben (tárgy, technikai eszköz) valamint a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti (játék, tanulás, sport, verseny, munka, szabadidő...).
 - A nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszközöknek nevezik. Ezek a következők lehetnek:
 - nyelvi (verbális) eszközök (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk): beszéd, beszélgetés (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés, szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett, formája alapján: egyéni vagy csoportos), interjú;
 - nem nyelvi (non verbális) eszközök (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki; a nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatóujj korhálást) közleményeiket: arckifejezés (mimika), szemmozgás, tekintet, testközelség, térközsabályozás, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok), kulturális jelzések,
 - szociális technikák (ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben), ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában,
 - technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez (ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit: fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés,
 - szociális készségfejlesztő technikák (a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése): minta- és modellnyújtás, megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás), szerepjáték, dramatizáló tevékenység, stb.

A kompetencia-területek beépítése

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
<i>Tézisek, tényyszerű megállapítások - kijelentő mondatokban fogalmazva.</i>	<i>Mozgósító erejű, célok – felszólító mondatokban fogalmazva.</i>	<i>Konkrét feladatok, tennivalók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?</i>	<i>Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk.</i>	<i>Alkalmazott módszerek, eszközök. Felsorolás.</i>
Iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat.	Alakítsuk ki az alapvető kulcskompetenciákat a tanulóknak: - anyanyelvi, - idegen nyelvi, - matematikai, - természettudományos, - digitális, - a hatékony önálló tanulás, - szociális és állampolgári - kezdeményezőképeség és vállalkozói komp., - esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező-képeség Minden kompetencia-terület tartalmazza a szükséges ismeretek, képességek és attitűdök tárházát a NAT szerint	Fejlesszük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!	<i>A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánosságai tétele.</i> A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;	Az egyes kompetencia-területekre készített programcsomagok (tanulói, tanári segédletek, demonstrációs eszközök, stb.) Elérhető: www.sulinovadatbazis.hu A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, ha a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg;
Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása.	A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának!	A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulóknak. A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják	A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.	A tanulásmódszertan epocha beépítése 5 – 12 évfolyam tantárgyi struktúrájába. A diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez pedig megyei ill. országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.
Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk tanítványainkban a teljesítményközpontú beállítódást (attitűd), az önálló tanulás képességét.	Minden kolléga helyezzen kiemelt hangsúlyt a kreativitás fejlesztésére és a (belső) tanulási motiváció erősítésére!	Differenciált nehézségű feladatokkal, testreszabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.	Gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez..	Egyéni fejlesztő programokkal (felzárkóztató, fejlesztő, versenyre készítő - tehetséggondozó), és a modern informatikai eszközök alkalmazásával (CD, videofilmek, SDT, könyvtár) segítjük az egyéni haladási ütem követését.
A kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatására.	A képességfejlesztés és tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont – mind a tanórai és tanórán kívüli foglalkoztatási formákban	A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.	A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulmányi versenyekre történő felkészítéssel, szerepléssel.	Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programokkal. A komplex személyiségépítés teljes eszköztárával.
Iskolánkban két idegen nyelvet (angol és német) magas színvonalon oktatunk.	Az idegen nyelvek tanulása iránti igény felkeltése.	Minél több tanuló tegyen az általános iskola befejezéséig alapfokú, a középiskolások pedig képességeik függvényében közép-és felsőfokú nyelvvizsgát.	Az idegen nyelv tanulását, az idegen nyelvi kompetencia kialakítását az adekvát stratégiák megválasztásával és a programok / taneszközök kiválasztásával segítjük! Természetesen az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek figyelembe vételével.	A modern nyelvoktatási technikák, módszerek és eszköztár alkalmazása, a nyelvi labor, SDT, internet lehetőségeinek kihasználása.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében.	Jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság, segítőkészség!	Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.	Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).	Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez. Szakszerű integrációs és integrált nevelési gyakorlat megvalósítására törekszünk.	Akadályozzuk meg azt, hogy a szociokulturális hátrányok tanulási esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek!	A rászoruló gyermekeket hatékony felzárkóztató munkával, napközi otthonos ellátással, tanulószobai foglalkoztatással, illetve igény szerint kollégiumi elhelyezéssel segítjük.	Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel. Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!	Felzárkóztató, differenciált csoportos foglalkozás keretében és egyéni felzárkóztató korrepetálással.
Az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal. A kompetencia alapú oktatás fokozatos kiépítésével alkalmazzuk az SDT – programokat.	Minden pedagógus tanulja meg és alkalmazza a modern infokommunikációs technikákat, a számítástechnikai - informatikai eszközöket a saját tantárgya oktatása során!	Tanórai keretben és azon kívül megtanítjuk gyermekeinknek a számítástechnika alapjait, az interaktív táblával folytatott oktatási metódust..	A fejlesztő programok alkalmazásával lehetővé tesszük minden tanulónak az egyéni tanulási utak érvényesítését.	Alsó tagozatban már megismerkednek a számítógéppel, barátkoznak játékos képességfejlesztő programokkal, a felső tagozaton és középiskolában az iskola profiljának megfelelő informatikai képzést nyújtunk..
Minden iskolai tevékenységünk - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyermekek okos szeretete hatja át. „Szeretni kritika nélkül együgyűség, kritizálni szeretet nélkül becstelenség.” (Németh L.)	Következetesen a „bátorító – megengedő” nevelői magatartást alkalmazzuk, amely pozitív szociális tükör a gyermekek számára! Személyes példával adjunk mintát a gyermekeknek az empátia személyközi kapcsolatokra!	Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük a belső kontrollt beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot! Tudatosan neveljük énerős, jó komfortérzésű fiatalokat!	A pedagógus a „megszólíthatóság” közelségében él tanítványaival, az interperszonális kapcsolatait építő jellegűek. A pozitív tartalmú „csoportnyomás” eszközeit is alkalmazza.	A pozitív motivációs eszközökkel, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazásával.
A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.	A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját!	Az elemi és politikai szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.	A kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával. A diákönkormányzat érdemi működtetésével. A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátítása.	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére. Gyakorlás és tréningek beiktatásával.
A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele. Ezáltal válhat a fiatal egyénileg sikeressé, és társadalmilag hasznossá.	A pozitív tartalmú társas kapcsolatok építése, az egyéni életélés kultúrájának megalapozása, a természeti - társadalmi és emberi környezet felelős alakításában való aktív részvétel.	Az alsó és középfokú oktatásban alkalmazzuk a kerettantervi jellegű – műveltségterületeken átívelő hat programcsomagot, amely lehetőséget kínál a képességek és készségek kialakítására, valamint az attitűdök formálására	Ezek: Én és a világ Én és a másik Az én dimenziója Polgár a demokráciában Felnőtt szerepek Toleranciára nevelés	A programcsomag részét képező tanulói és tanári eszközök. Kooperatív tanulási-tanítási technikák, drámapedagógiai módszerek, demonstrációs eszközök, SDT-anyagok.
A szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztését valamennyi tantárgy és műveltség-terület kitüntetett kötelességének tekinti	Tudatosan tervezzé és valósítsa meg minden pedagógus tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon a szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztését!	A programok tartalmát beépíteni a különböző tantárgyak, illetve műveltségterületek tananyagába, a tanári tanmenetekbe, a tanórák anyagába.	Összehangoljuk a tantárgyi, a műveltség-területi (ember és természet, ember és társadalom, Földünk és környezetünk, művészetek), valamint az osztályfőnöki és modulok (ember-és társadalom-ismeret, etika; egészség, hon-és népismeret) modulprogramok tematikáját.	Az életkori sajátosságoknak megfelelő aktivizáló kooperatív módszerekkel dolgozunk.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését az „Ember és társadalom” műveltségi blokk mindhárom aspektusa szolgálja: a történelem, az emberismeret és a társadalomismeret (jelenismeret); Az „Ember és természet” műveltségi blokk ismeretanyaga az ember és természeti környezete viszonyát megalapozza.	Az emberismeret az etika, az antropológia és a pszichológia alapfogalmainak, értelmezési kereteinek bemutatásával járuljon hozzá a tanulók önismeretének elmélyítéséhez! Nyújtson betekintést az embert másokhoz és önmagához, a társadalomhoz és a természethez fűző szellemi kapcsolatok világába! Tanuljanak meg a fiatalok globálisan gondolkodni és lokálisan felelősséggel cselekedni!	Kiemelt feladatunk: a személyiség és az emberi jogok tiszteltetése nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás, valamint a demokratikus intézményrendszer használatához, az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és készségek fejlesztése.	Az egyes tanulókat és csoportjaikat aktivizáló módszerekkel (kooperatív tanulási technikák) alkotó folyamatokat kezdeményez a pedagógus.	A programcsomagok elemei, modulok, epochák.
Pozitív életfilozófiát közvetítünk, megalapozzuk a konstruktív életvezetést és egészséges életmód készségét. Kiepitjük a jóléti modell alapelemeit: 1./egészségcentrikusság, 2./alkotáscentrikusság, 3./minőségcentrikusság 4./kultúracentrikusság	A kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátításával alakítsuk ki tanítványainkban a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét! Tudják helyesen megítélni az emberi kapcsolatok jelentőségét és minőségét!	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat. Választási /döntési helyzetekben felelősen cselekedni.	A környezettudatos magatartást, a pozitív életvezetési és kulturált társas kapcsolati formák elsajátítását lehetővé tevő játékoktól a drámapedagógiai eszközökön át a valós élet problémáinak kezeléséhez mintákat adó szituációk megélésével segítjük a szociális és állampolgári kompetencia fejlődését.	Gazdag tevékenység-repertoár kialakításával gyakorló terepet biztosítunk az életszerű tapasztalatok megszerzéséhez.
Reális önismeret és életszemlélet-formálással segítjük a továbbtanulási / pályaválasztási döntések kialakítását, a tudatos életpálya-építést, az egyéni karrierprogramok megvalósítását.	Pozitív énkép és reális önfejlesztő stratégiák kialakítása minden tanulóban. A tanuló legyen képes énképébe, önreflexióiba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanulást segítő beállítódásokat (attitűdök), motívumokat	A pedagógusok sajátítsák el és adekvát módon alkalmazzák a tanulómegismerési eljárásokat és módszereket! Alakítsuk ki tanítványainkban az önmegismerés és önkontroll; az önmagukért vállalt felelősség, az önállóság; az önfejlesztés igényét és képességét!	A tanulómegismerési technikák és eljárások elsajátítása és szükség szerinti alkalmazása az iskola belső mérési-ellenőrzési-minőségbiztosítási programjának megfelelően..	Vizsgálati módszerek, tesztek rendszerbe állítása, a tapasztalatok fejlesztő hatású visszacsatolása. Az eljárások alkalmazásához szükséges professzionális tudás megszerzése.
A testi, szellemi és lelki fejlődés harmóniájának integrációja a személyiségben.	Fejlesszük a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat: rugalmasság, kreativitás, önállóság, döntéshozatal, cselekvőképesség, magabiztosság, kritikus szemlélet, felelősségtudat,	Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiepitése.	Emberléptékű következetes követelés. Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.	Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése. A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: - a magyar nyelv és irodalom; - az idegen nyelv; - a matematika; - az ember és társadalom; - ember és természet; - földünk – környezetünk; - a művészetek; - az informatika; - az életvitel és gyakorlat - a testnevelés és sport;	Cél: Az emberi élet harmóniájának megtalálása, a boldogságélmény megélése, a konstruktív életvezetés az egyén hasznára és a társadalom javára. Sokoldalú kompetenciákkal bíró ifjúság nevelése, akik a felnőtt életben megtalálják helyüket és boldogulásukat.	Kiemelt fejlesztési feladataink: - énkép, önismeret, - hon-és népismeret, - európai azonosságtudat - egyetemes kultúra, - aktív állampolgárságra, - - demokráciára nevelés, - gazdasági nevelés, - környezettudatosságra nevelés, - a tanulás tanítása, - testi és lelki egészség, - felkészülés a felnőtt szerepekre	A sokoldalú módszertani kultúrtság és változatos eljárások gazdag tárházából minden fejlesztő hatású adekvát eljárás alkalmazható. A pedagógus munkája a professzionális mesterségből ezáltal válik alkotó művészetté.	A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszereket és eszközöket; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformákkal.
A kompetencia központú matematikatanítás alapja a matematikaspecifikus készségek, képességek, motívumok és attitűdök fejlesztése.	A mindennapi pedagógiai munkánk fejlesztő jellegű legyen!	Az egyéni fejlesztési szint felmérése, személyre szabott tanulási módszerek keresése	Egyénre szabott fejlesztési módok kidolgozása, differenciálás.	Mérőlapok, feladatlapok, differenciált feladatok a gyorsan, az átlagosan, a lassan haladó tanulók számára.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A mennyiségi oktatás helyett a minőségi oktatás előtérbe helyezése a matematika órákon.	Biztosítsuk az alkalmazható tudást minden tanuló számára!	Szakmai és módszertani megújulás a már jól bevált hagyományos módszerek mellett.	A hatékony tanulási technikák megismertetése a nevelőkkel.	Differenciálás Kooperatív technikák Projektek
A releváns tudás kialakítása a matematikai-logikai, az idegen nyelvi kompetencia területén.	Juttassuk el a tanulókat a realisztikus, azaz a mindennapi életben előforduló szituációkban való alkalmazás képességéhez!	Szelektálni kell a tantárgyi tartalmak között azon témakörök hangsúlyosabb megjelenítésével, amelyek jobban elősegítik a megszerzett tudás alkalmazását és továbbfejlesztését, a készség és képességfejlesztést.	A kompetencia alapú idegen nyelvi és matematika oktatás bevezetése. Projektnapok szervezése.	A gyakorlati életből vett problémák, feladatok megoldása. Az idegen nyelv funkcionális elsajátítása.
A hatékony matematikatanulás érdekében megfelelő tanulási környezet kialakítása.	A tanulási környezet indítson aktív, konstruktív elsajátítási folyamatokat a tanulóknál!	Egyensúlyt kell találni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, a problémamegoldás, a szervezett oktatás és irányítás között.	Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.	Szituációs játékok Gyakorlati életből vett problémák megoldása. Viták indítványozása
A nyelvtudás nem a műveltség része csupán, hanem a mindennapi élet szerves része: -munkahelyhez segít -az információ áramlást biztosítja -bekapcsolódást enged a nemzetközi gazdasági, kulturális életbe	Használható nyelvtudás megszerzése, amely biztosítja, hogy a nyelv segítségével a tanuló a való életben cselekedni, tevékenykedni tudjon.	A tanulók idegen nyelv – használati képességének fejlesztése: -a beszéd -az írásbeli szövegalkotás -a szövegértés fejlesztése.	Az információcseréért érdeklődik a tanuló interakcióban, interjúban vesz részt. Egyszerű közlések lényegét megérti, szövegek lényegi tartalmát kiszűri. Nyomatványokat ki tud tölteni, üzeneteket képes küldeni írott formában.	Nyomatott és hallott szövegek feldolgozása. -magazinok -interjúk -tévé-műsorok -filmrészletek -történetek, mesék -levelek -szerepjátékok
Kiemelten fontos a produktív nyelvi tevékenységek fejlesztése, ezeken belül a szóbeliség prioritást élvez.	A beszédfejlesztés fő céljai: -interakció -összefüggő beszéd	A tanuló az alapvető szükségleteinek kielégítése céljából egyszerű közléseket tud tenni, felszólítani, kérni, utasításokat adni. Személyekről, tárgyakról, helyekről egyszerű közléseket tud tenni.	Betanult szerepeket el tud játszani. Csoportos páros felkészülés után interakcióban vesz részt Felkészülés után ismerős, személyes témában informál..	Párban és csoportban dolgozzák fel az adott témákat, szituációkat.
Az írásbeli szövegalkotás fejlesztése is alapvetően fontos a mai modern világunkban	Növekedjen a tanuló kreatív íráskészsége, ezzel képes lesz meglévő ismereteit ötletesen, újszerűen, szokatlan funkcióban használni.	Tudjon ími: -üzeneteket -feljegyzéseket -életrajzot -magánlevelet -egyszerű történeteket	Ajánlott nyelvi tevékenységek: -vázlatkészítés -életrajz írása -élménybeszámoló -üzenet -feljegyzés írása -történet tömörítése	Minták, vázlatok, produktumok elemzése, alkotása. Gyakorlás
A szövegértés a beszédértés és az olvasás kompetenciáját foglalja magában.	A cél, hogy a tanuló fő vonalaiban képes legyen megérteni a köznyelvi beszédet, a legfontosabb információkat ki tudja szűrni, tudjon követni részletesebb instrukciókat. Továbbá, hogy megértse a közlésekben kifejezett érzelmeket.	A legfontosabb feladat, hogy a hétköznapi témákról szóló szövegeket megértse a tanuló. Hosszabb szövegeket hallva, olvasva a kívánt információt megtalálja, megértse.	Mindenféle szövegtípus hallgatása és olvasása a megfelelő nyelvi szinthez igazodva. -hírműsor -filmrészlet -interjú -történetek, mesék, -versek	Autentikus olvasott és hallható anyagok.
A projektmunka minél szélesebb körű bevezetése és alkalmazása a tanulók nyelvi készségeit integrálja és fejleszt az általános tanulási képességeket is mint tervezés, információszerezés, kooperatív tanulás.	A projektmunka során a tanulók átélhetők, valós élményeket szereznek, tevékenységüket önmaguk irányítják, a csoportban való együttműködés a kommunikatív nyelvhasználatot erősíti.	A tanulók képesek: -egy adott modellt követve saját szöveget alkotni -saját munkájukat bemutatni -követni tudja a projekt-készítés lépéseit -megérti a projekt forrásaként használt szöveg üzenetét és a fő információt	Szabad interakció: -feladatfelmérés -tervezés -követés -értékelés -megvitatás	Különböző anyag és eszközhasználat, minél szélesebb választékban.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A nyelvórákon lehetőség nyílik az általános kompetenciák és a kommunikatív nyelvi kompetencia integrált fejlesztésére.	A cél, hogy növekedjen a tanuló -kreativitása -önismerete, önbecsülése -váljon autonóm személyiséggé -legyen képes együttműködésre -fejlődjenek interkulturális kompetenciái	Fontos arra felkészíteni a gyermekeket, hogy legyenek képesek érdeklődően, empátiával, segítő szándékkal fordulni más népek képviselői felé. Az emberi élethelyzetek sokfélesége és az alapvető emberi azonosságok eltörölnek országhatárokat.	Az interkulturális tudatosság kialakítása. Ehhez ismernie kell a saját és más kultúrák különbözőségét, a kisebbségi kultúrákat és tudjon összevetéseket készíteni azáltal, hogy önmagát egy nagyobb kultúra részének tekinti.	Az adott nemzet életét bemutató autentikus anyagok, azok sokszínű feldolgozása.
Az értékelés kompetenciákra irányuljon és kommunikatív nyelvhasználat során történjen. Fontos összehasonlítási szempont a tanuló korábbi teljesítménye. Lényeges az önértékelés, mely az autonóm nyelvtanulók fontos mércéje.	A megszerzett nyelvtudás fenntartása egy életen át tartó folyamat. A bizalommal teli légkör növeli a tanuló önbizalmát, önbecsülését, önismeretét. Cél, hogy az értékelés, fejlesztő jellegű legyen.	Az értékelésnek fontos része legyen -az önértékelés -a társak értékelése. Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges. Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.	Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.	A tanuló portfóliót készít, a tanuló összes munkája összegyűjtve/ -ünnepelés -dicséret -oklevél -naplóvezetés /erősség, gyengeség/ -közös értékelés

2. 2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Elméleti bevezető

A személyiség olyan egyedi és megismételhetetlen, dinamikus, funkcionális rendszer, amely veleszületett testi és idegrendszeri sajátosságai bázisán, a társadalmi és természeti környezettel való folytonos kölcsönhatásban, állandó fejlődés és változás folyamatában, „én tudata” birtokában többé –kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát.

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások - egymással szoros kölcsönhatásban - együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és ezek eredője. Az emberbe az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában benne van. A környezeti hatások – társadalom, nevelőintézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés - oktatás személyiségformáló hatása.

Nevelési módszerek: olyan eljárások, amelyek a nevelési hatások irányításával és hatékonyságuk fokozásával érvényesítik személyiségformáló nevelő funkciójukat. A nevelő hatások forrásai a nevelési tényezők: a felnőtt tekintélyi személyek, a feladatok és a kortársi interakciók. A nevelési tényezőktől eredő nevelő hatásokat orientálják és optimalizálják a nevelési módszerek, de alkalmazásuk végső célja és eredménye a személyiség formálása.

A nevelő hatások a tanulók tevékenységének folyamatában v. ehhez csatlakozva jelennek meg, így a nevelési módszerek is ebben a keretben kerülnek

alkalmazásra. A fentieknek megfelelően a nevelési módszereket a neveléstudományi szakirodalom ált. v. hatásszervező, v. személyiségformáló funkciók alapján osztályozza, ill. gyakran vegyítve érvényesíti a két osztályozási szempontot.

Ha a nevelési tényezőkkel, valamint az ösztönző - reguláló személyiségbeli képződményekkel koordináltan próbáljuk a nevelési módszerek főbb csoportjait meghatározni, akkor a következő **főbb módszercsoportok** állhatnak össze, a hatásszervező funkciók szerint:

- a) közvetlen nevelési módszerek (a felnőtt tekintélyi személyek nevelő hatásainak orientálására);
- b) közvetett nevelési módszerek (a feladatok és a kortársi interakciók nevelő hatásainak megszervezésére).

Személyiségformáló funkciók szerint:

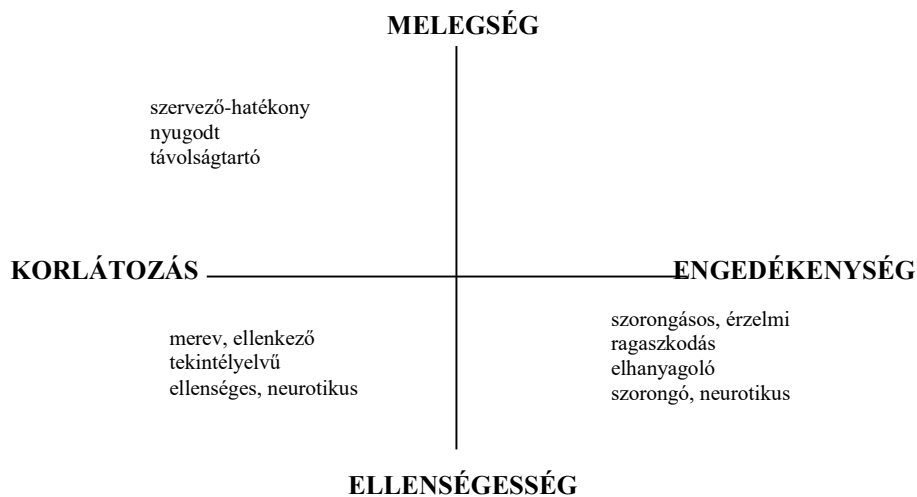
- a) szokásformáló eljárások: 1. a beidegzés közvetlen módszerei (a követelés módszere; a gyakoroltatás módszere; a segítségadás módszere; az ellenőrzés módszere; az ösztönzés módszere); 2. a közösségfejlesztő és önfejlesztő feladatok megszervezésének módszerei (önkormányzati feladatok megszervezésének módszerei; a fizikai munkafeladatok megszervezésének módszere; a tanulmányi feladatok megszervezésének módszere);
- b) a példakép-eszménykép formálásának módszerei: 1. a magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének direkt módszerei (az elbeszélés módszere; a tények és jelenségek bemutatásának módszere; a műalkotások bemutatása; személyes példaadás); 2. a modell-közvetítő kortársi interakciók megszervezésének módszerei (a nevelő személyes részvétele a közösségtévékenységében; pozitív csoportos és egyéni minták kiemelése a közösség életéből);
- c) meggyőződés-formáló eljárások: 1. a tudatosítás közvetlen módszerei (előadás, magyarázat, beszélgetés; a tanulók önálló elemzőmunkája); 2. a felvilágosító interakciók megszervezésének módszerei (a közvetett felvilágosítás módszere; a vita módszere; drámapedagógiai módszerek).

Nevelési stílus: A nevelés empirikus kutatásában és a nevelésről szóló ismeretterjesztő művekben gyakran használt kategória. Az optimális kombináció Baldwin szerint a magas szintű demokratizmus és a magas szintű kontroll, míg a legnegatívabb hatásúnak az erős kontroll és alacsony demokratizmus kombináció bizonyult.

Schaefer modell:

Becker modellje:

Négy stílust különböztet meg Ranschburg J.: meleg-engedékeny, meleg-korlátozó, hideg-engedékeny és hideg-korlátozó. Baumrind Baldwinhoz hasonlóan az autoritatív, korlátozottan tekintélyelvű nevelést tekinti ideálnak. A nevelési folyamat sokdimenziós, az említetteken (tekintélyelvűség, melegség, kontroll) más fontos meghatározói is vannak, másrészt a tekintélyelvűségnek, a szülői szeretetnek is igen sokféle megnyilvánulási formája létezik. A pedagógusok bánásmódja, kontrollmódszerei változnak a nevelés folyamán, alkalmazkodnak a gyerek életkorához, alkatához, reakciómódjaihoz.

Nevelési tényezők:

A következő szorosan vett nevelési tényezőket különböztethetjük meg: 1. a nevelő (a nevelők közössége); 2. a „nevelt” (a „neveltek” közössége); 3. a nevelő-nevelt viszony; 4. a nevelési tartalom:

1. a nevelő az a neveltek által elfogadott, kiképzett szakember, aki képes és kész a nevelési tartalom szakszerű közvetítésére;
2. a „nevelt” az a meghatározott életkorú, meghatározott adottságokkal (együttműködési és tanulási képességekkel) rendelkező egyén, aki az általa elfogadott nevelő irányításával és segítségével képes és kész a nevelő tartalom elsajátítására;
3. a nevelő-nevelt viszony a nevelők és a neveltek tartós együttműködésének szociális, pedagógiai és szociálpszichológiai alapja, amely feltételezi egyrészt a nevelési tartalom közvetítésének szándékát és képességét, másrészt a nevelési tartalom elsajátításának szükségletét és képességét, egyszersmind feltételezi a nevelők és a neveltek kölcsönös elfogadottságának és együttműködési készségének egy minimumát;
4. a nevelési tartalom az adott kultúrkör által mindenki számára szükségesnek tartott és előírt: a) képesség- és tulajdonságbeli követelmények; b) a kialakításukat szolgáló tevékenységek; c) az előbbiek összefüggését, kölcsönös megfelelését mérlegelő értékelési szempontrendszer.

A nevelő-nevelt viszonynak csupán szükséges, de nem elégséges feltétele a nevelő hivatalos megbízása. Ezt csak szerepének, személyiségének, stílusának elfogadtatásával teheti teljessé, érvényessé. A nevelt mindig alternatív módon reagál a nevelő szándékaira és tetteire, az alternatív reagálás legelső szakaszában dől el, hogy elfogadja-e v. elutasítja-e azokat. A tartósan elutasított nevelőnek nincs és nem is lehet nevelő (fejlesztő) hatása. A nevelési tartalom kérdése nem szűkíthető le a képzési tartalomra, a nevelési követelmények, a nevelőtevékenységek, a nevelési eredmények értékelése jóval szélesebb jelenségkör, mint ami a képzési tartalomba belefér. Az oktatás része, és nem kizárólagos tartalma a nevelésnek.

A nevelő személyisége: alapvető jelentőségű az oktatás-nevelés keretein belül. A pedagógus saját „személyiségével dolgozik”, így az állandó szociális készenlét állapotában kell lennie, miközben alig van lehetősége annak befolyásolására, hogy mikor, kiket és mire tanítson. Minden pillanat nevelési helyzet lehet, ahol elsősorban modellként hat, mint azonosulást felkínáló személy és példakép. Nemcsak az egyénnel való bánásmódban, hanem a csoportfolyamatok kezelésében is jártasnak kell lennie. Az őt magát is erősen frusztráló szituációkban jó helyzetfelismerő, döntéshozó, konfliktuskezelő készségekről kell bizonyosságot tennie, miközben fontos, hogy képes legyen az elfogadó, igazságos és szeretetteljes légkör biztosítására. A nevelő személyisége oly sokoldalúan fejlett, érett, minden tekintetben kifogástalan kell legyen, hogy sokak szerint a „jó tanár” meghatározása inkább tekinthető pozitív tulajdonságok felemelő gyűjteményének, mint valódi meghatározásnak. Bizonyos paradoxonok is nehezítik a meghatározást: egy tanár anélkül is jó pedagógus lehet, hogy modellként szolgálna, hogy érzelmileg közel kerülne tanítványaihoz (főleg felsőbb osztályokban), s lehet akkor is modell, ha ismeretátadó munkája nem felel

meg az általános követelményeknek. Sok elmélet szerint a pedagógia eredményességét nem lehet egyetlen személyiségmodellhez kapcsolni, inkább a felvállalt szerepek, a tanár attitűdje fogja meghatározni sikerességét, hiszen minden nevelő és növendék viszonyát a két fél együttes részvétele határozza meg, s azokat egyedileg kell kimunkálni.

Rogers szerint a tanárnak meg kell szabadulnia szerepeitől: le kell vetnie maszkját, hogy valódivá váljon, és megtalálja identitását. Facilitátorként kell működnie, támogatni a gyerekekben eleve benne rejlő felfedezésvágyat és a tudás megszerzésére, fejlődésre való igényt.

A nevelő személyiségének fontos eleme a hitelesség, az elfogadás és az empátia (beleélő készség), önmaga állandó fejlesztésére, interperszonális készségeinek javítására kell törekednie. A nevelő személyiségének gazdagítására sokféle csoportos fejlesztő módszer áll rendelkezésre, közülük a legnépszerűbb Thomas Gordon lépésekre lebontott, viszonylag rövid idő alatt elsajátítható programja, a TET (Teacher Effectiveness Training).

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok rendszerét felépíthetjük: a pedagógiai alapelvekből, célokból, feladatokból, eljárásokból és az eszközökből.

/Az alapelvek megvalósítását szolgálják: a kitűzött célok elérése érdekében elvégzendő feladatok, az alkalmazott eljárások és eszközök./

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat Nagy József nyomán az alábbi négy területre bonthatjuk:

- a.) az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- b.) segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
- c.) egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- d.) a szakmai képzés alapozása (speciális kompetencia)

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Nevelő - oktató munkánk során komplex személyiségfejlesztésre törekszünk. Ezért megismerjük tanítványaink szükségleteit, motivációs bázisát. Az iskolai élet szervezésének és a pedagógiai hatásrendszer alakításának meghatározó szempontja a tanulói szükségletek mind teljesebb kielégítése.	Az iskolai tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akarat és jellembeli tulajdonságainak harmonikus fejlődését!	Támogassuk a fiatalokat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságok felismerésében és tudatos formálásában! Teremtsük meg a feltételeit tanulóink szükségleteinek kielégítéséhez: biológiai; biztonságérzet, a közösséghez tartozás, az intellektuális-esztétikai és az önmegvalósítás.	Folyamatosan megismerjük, követjük és elősegítjük személyiségük fejlődését. Tapasztalatainkat megosztjuk a kollégákkal és a szülőkkel. Alkalmazzuk a tanuló megismerési technikákat.	Tesztek, tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével segítjük tanítványainkat saját személyiségük megismerésében és fejlesztésében..
Igyekszünk megismerni minden tanítványunk személyiségstruktúráját, s elősegítjük a reális önismeretük alakítását,	A fiataloknak legyen áttekinthető saját személyisége összetevőiről, képességei és tehetsége határaitól és	Segítsük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben / fiatalban a személyiségének saját értékeit; keressük minden	Reális önértékelésre készítjük a tanulókat. Valós élethelyzetek teremtésével segítjük az önálló, aktív,	Követjük a tanítványaink magatartásában megnyilvánuló szociális és állampolgári kompetencia-elemek

formáljuk az önmagukhoz és társaikhoz fűződő (szociális) viszonyukat (attitűdjüket). Az ember személyiségét tükrözi viszonyulásainak rendszere: az önmagához, a szűkebb - tágabb emberi- és természeti környezetéhez, a munkájához való viszonya.	lehetőségeiről, legyen tekintettel a viselkedése hátterére, motivumrendszerére, helyesen ítélje meg az emberi kapcsolatokban játszott szerepét, hatását!	gyerekekben az egyedit, a megismételhetetlent, támogassuk őket önmaguk kiteljesítésében! „A gyerek nem edény, amit meg kell tölteni, hanem fáklya, amit lángra kell lobbantani.”	felelősségteljes személyiség kialakulását. A valós állapotból kiindulva fogalmazzunk meg egyénre szóló személyiségfejlesztő programot!	fejlődését! Folyamatos visszacsatolás a reális énkép alakítása érdekében „szociális tükör” éven. Mind az alacsony, mind a túl magas önértékelés esetén a realitásokkal való szembesítésre, a reális önkritika / kritika kialakítására törekszünk.
Az életkori pszichikus sajátosságokhoz alkalmazkodunk.	Az egyes életkori fejlődési szakaszok: latencia kor (6-8 év); prepubertás kor (9-11 év); pubertás kor (12-16 év) jellemzőit vegyük figyelembe (terhelhetőség, motiváció, viselkedési sajátosságok, társas kapcsolatok stb.)!	Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás pszichikus funkcióit tudatosan fejlesszük a nevelési - oktatási folyamatokban! Ezzel megalapozzuk a tanulóhoz szükséges alapképességeket.	Valamennyi pszichikus funkció működését fejlesszük, de a serdülő korban már a produktív (konvergens és divergens) gondolkodásra helyezzük a hangsúlyt. Ezzel alapozzuk meg a kreatív személyiségjegyek kialakulását.	A kreatív személyiség-beállítódást erősítjük, az ismeretszerzés induktív és deduktív útját egyaránt alkalmazzuk. A tágan értelmezett tanulási folyamatokban a az aktivizáló módszereket részesítjük előnyben.
A pedagógus személyisége alapvető motivációs tényező, közvetett módon meghatározója a tanulói teljesítménynek, a tantárgy iránti érdeklődésnek, a személyes kapcsolatok minőségének (magatartási modell, irányító személy).	Lehetőleg alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást, ennek érdekében alkalmazzon minden pedagógus hatékony tanítási stratégiákat, nevelési stílusa legyen integratív felismerhető együttműködéssel!	A pedagógus vértessze fel magát a professzionális szakmai-módszertani tudás elemeivel, a tanuló személyiségének megismeréséhez szükséges tudással, a tanári-tanulói interakciós és kommunikációs készségekkel, a konfliktusok kezeléséhez és megoldásához szükséges képességekkel	A szociális befolyásolás folyamatai közül a behódolás, az azonosulás és interiorizáció közül az utóbbira törekszünk, amelyet nem a hatalmi tekintéllyel, hanem a vonzerővel, hitelességgel és értékeink vállalásával kívánunk elérni.	A tanulókkal a „megszólíthatóság” közelségében élnek a pedagógusok. Demokratikus együttműködési készséget tanúsítanak korlátozottan tekintélyelvű nevelési gyakorlatot folytatnak..
A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés - oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése.	Az iskola pedagógiai gyakorlata adjon teret: a színes sokoldalú iskolai életnek, az egyéni és csoportos tanuláshoz, játéknak, munkának; fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, eddse akaratát!	Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó tanulási motívumok és tanulási módok, a megismerési vágy fejlesztése, a játékszeretet és az alkotás vágya fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségjegyek erősítése minden pedagógus napi feladata.	Kognitív képességek fejlesztése: kognitív rutinok (műveletek), kognitív kommunikáció, problémamegoldás, a tanulási életforma kialakítása a pedagógusok és szülők együttműködése révén. Az egyéni (önálló) tanulási stratégiák és módszerek kialakítása a tanulásmódszertani epocha beépítésével a tanrendbe.	A kompetencia területekre készített tanulói eszközök (tankönyvek, munkafüzetek, feladatsorok, fejlesztő programok, demonstrációs anyagok és mérőeszközök stb.) célszerű alkalmazása.
Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szociális szokások, kialakulását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas hatékonyságát (szociális penetrancia). A pedagógusok - a segítő életmódra nevelés - sikere érdekében rendszeresen pozitív mintákat nyújtanak a segítő együttműködés változatos formáival.	A tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját. Formáljuk tanítványainkat belső kontrollal, asszertív személyiségekké! Legyenek tisztában a mindenkori szociális státusukkal.	Olyan iskolai életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárta. Tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat is.	Az iskolai társas szituációk az iskolai / osztály közösség mindennapi életében „terepgyakorlatként” szolgálnak a tanulóknak az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének élményszerű megtapasztalásához; a pozitív és negatív érzelmi viszonyulások kezeléséhez (szimpátia – antipátia kapcsolatok).	Élményszerű, pozitív minták felkínálása, szociális szokások, attitűdök bemutatása, meggyőződések, értéktételek, ismeretek és készségek nyújtása, személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök átlétsi lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékzése.
A személyes kompetencia fejlesztésével az egészséges és kulturált életmódra nevelést szolgáljuk. A harmonikusan fejlett személyiség szükségleteit meghatározó életfilozófia részévé válik. Kiépítjük és az egyéni életélési kultúra	Személyes képességek fejlesztése: önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelmi (egészségvédő, identitásvédő, önreflexív képességek (önértékelő, önmegismerő, önfejlesztő képességek). A tanuló legyen tisztában a személyiséget	A tanuló tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját, szokásrendszerét! A tanuló személyiségébe építsük be a jóléti modell központi kategóriáit. - egészség, - önmegvalósítás –alkotás,	Az önellátó és identitásvédő képesség, tevékenységformáinak gyakoroltatása az életkori sajátosságoknak megfelelően. A személyiség egészséges önérvényesítéséhez, ugyanakkor a függőségi relációk	Beszélgetés, vita, véleménycseré, élethelyzetek, szituációk eljátszása, azok elemzése, kiselőadások, prezentációk, jelenetek bemutatása, dramatizálás, színjátás, pszichodráma, riportok készítése - elemzése, kiállítások,

részévé tesszük a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), szükségleteket (igényszint), motívumokat (cselekvésre készítő belső hajtóerő), szokásokat (sztereotíp módon működő cselekvések).	veszélyeztető negatív hatásokkal (negatív hatású társas viszonyok, káros szenvedélyek - drog, alkohol, dohányzás, elégtelen táplálkozás, mozgásszegény életmód stb.)!	- minőség mindenben, - egyéni életélés kultúrája,	megtapasztalására is alkalmas szituációk teremtése.	vetélkedők, irodalmi - zenei - képzőművészeti alkotások, tablók, sajtófigyelés, videofilmek, bábozás, tematikus gyűjtő munka, fénykép-és videofelvételek, riportok stb.
Az iskola szakmai profiljának megfelelő speciális - szakmai kompetenciák fejlesztését, az alkotó képesség kibontakoztatását vállaljuk.	Az értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése mellett a pozitív tartalmú jellem és akarat tulajdonságok személyiségbe ágyazása. Az önkifejezés gazdag és igényes tárházának bemutatása, befogadó- és alkotó képesség, improvizációs képesség, verbális és nem verbális, valamint vizuális kifejező képesség.	Az önfejlesztő képesség alapozásával, a saját adottságok, képességek és tehetségük felmérésével segítsük tanulóinkat megtalálni erősségeiket! Indirekt módon segítsük a saját önfejlesztő stratégiáik kialakítását!	Minden korosztály jusson hozzá az életkornak megfelelő művészeti: zenei, vizuális esztétikai befogadás és megismerés lehetőségéhez, és kapjon inspirációkat a művészi önkifejezésre. Az iskola esztétikus külső és belső környezete fejleszti ízlésüket, igényességüket.	A testi - lelki jó komfort-érzés érdekében a sport-foglalkozások, vetélkedők, szervezett játékok, kulturális programok, versenyek, képesség-fejlesztő és önismereti foglalkozások szervezése. Legyen boldogságélmény forrása a kacagás, a kocogás és az intim kapcsolatteremtés!.
Frustrációs nevelési szituációkban adekvát konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk: problémamegoldó (győztes-győztes), alkalmazkodó, elkerülő, kompromisszumkereső, versengő (győztes-vesztes).	A nevelő személyiségének fontos eleme a hitelesség (kongruencia), az elfogadás és az empátia (beleélő készség), önmaga állandó fejlesztésére, interszónális készségeinek javítására kell törekednie!	A verbális és nonverbális kommunikációs képességek változatos formáinak megtanítása. A problémamegoldás lépéseit tudatosan betartjuk (a probléma meghatározása, a konfliktusban érintett személyek azonosítása, lehetséges megoldási módok keresése, a választott megoldás kivitelezése.	A kortársi interakciókat indirekt módon irányítjuk, s a pozitív tartalmú csoportnyomás eszközt a kívánt nevelési hatások elérésének szolgálatába állítjuk. A szempontváltás képességét gyakorlással sajátíttatjuk el. Követendő mintákat nyújtunk a kommunikációban és a konfliktusok kezelésében!	A nevelőtestület elsajátítja a neveléssel összefüggő mérési – értékelési ismereteket és készségeket, igény szerint alkalmazza azokat: nevelési szint vizsgálatok, szociometriai mérések, tanulási motiváció, szorongásvizsgálat, attitűdvizsgálat, szociometria, személyiségvizsgálat, stb.
A pedagógus tekintélyét a szakmai - emberi autoritásra alapozzuk. A pedagógus személyisége alkotó művészetté nemesíti a professzionális szakmai munkáját.	Korlátozottan tekintélyelvű és magas szintű demokratizmusra épülő nevelési stílusra törekszünk, a pedagógusok bánásmódja, kontrollmódszerei a nevelés folyamán, alkalmazkodjanak a gyerek életkorához, alkatához, reakciómódjaihoz!	A szociális befolyásolás fokozatait a helyzetnek megfelelően alkalmazni: behódolás (alapja a hatalom), azonosulás (alapja a vonzerő) és interiorizáció (alapja a hitelesség).	Változatos, a szituációkhoz adekvát módon megválasztott nevelési eljárásokat és módszereket alkalmazunk.	A bevezetőben vázolt valamennyi nevelési módszernek létjogosultsága lehet, de annak eldöntése, hogy mikor, melyik megoldást alkalmazza a pedagógus, az kizárólag a nevelő döntésének a függvénye. Az építő és esetleges romboló következményeit egyaránt vállalnia kell.
Az iskolánkban folyó pedagógiai tevékenység alapja a tanuló, nevelő, szülő együttműködése	A pedagógus bánásmódja és nevelési stílusa legyen szociál-integratív!	Formáljunk sokoldalú társas kapcsolatokra képes, környezettudatos, egészséges életmódot közvetítő, kialakító személyiségeket valamennyi tantárgy tanítása során, kiemelten az osztályfőnöki órák témakörének körülményeként megválasztásával.	Az ember és társadalomismeret, etika modul keretében összehangoltan az osztályfőnöki témákkal, valamint az egészségnevelési modul tartalmával.	Sokféle ismerethordozó, médiaanyag, demonstrációs eszköz, infokommunikációs technika rendelkezésünkre áll. Ezeket az egyéni és csoportos ismeret-elsajátítás szolgálatába állítjuk.
A SZAK kompetencia fejlesztése a készségek és képességek fejlesztése, pozitív attitűdök kialakítása szintézisében történik.	A nevelési területek kölcsönös hatékonyságának megteremtése a személyiség harmonikus fejlődése érdekében.	Az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő prioritások megtalálása, a nevelő hatások összehangolása.	A közösségi nevelés módszereinek, a szociálpszichológiai csoportnyomás eszköztárának alkalmazása	Konkrét megélt élethelyzetek elemzése, megoldási alternatívák kidolgozása, alkotó viták lefolytatása, az egyéni felelősségvállalás fokozása, a belső kontroll attitűd erősítése.
Tanulóink személyiségébe építjük a szociális (társas) kapcsolatokat, a konstruktív életvezetést, és az emberi-természeti-társadalmi környezet alakításának képességét.	A következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom,	Az önálló képesség, viselkedés tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az életkori	Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, testápolás, rendszeres, lakás és az osztályterem berendezéseinek rendben tartási igénye, az önkiszolgáló munkák, a közlekedés, és a vásárlás	A formális és informális szerepek értelmezése, elemzése, (szimulatív-játékos) gyakoroltatása, a szerepkonfliktusok „megélése”, feloldásuk lehetőségeinek feltárása.

	megértés, türelem és igazságosság.	sajátosságoknak megfelelően.	szokásai, mintái, készségei.	
A különböző érdeklődési, értelmi, érzelmi, testi fejlettségű és motivációjú gyermekeket felkészítjük a továbbtanulásra	Az empátiaképesség kialakításával növelni a mások elfogadásának, a toleranciának a fokát. A társadalmi együttélési normák és formák kölcsönös alakítása.	A harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadása, követése.	A formális és informális emberi-közösségi kapcsolatokat építő fórumok, rendezvények, programok szervezése.	A különböző kompetencia-területek programcsomagjai, a hozzájuk készült tanulói és tanári eszközök, demonstrációs anyagok.

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap mint nap gyerekek között élünk, s részesei lehetünk személyiségük ezerféle megnyilvánulásának, testi, lelki, értelmi fejlődésüknek.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata:

- a tanulók teljes személyiségének fejlesztése
- általános emberi értékek közvetítése a tantárgyak ismeretanyagán keresztül a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével.

A tanulók erkölcsi nevelése

Ennek érdekében:

- Megismertetjük, tudatosítjuk és meggyőződéssé alakítjuk az alapvető erkölcsi értékeket.
- Kialakítjuk és megerősítjük a társadalmi együttélés normáit.

A tanulók értelmi nevelése

Ennek érdekében:

- Törekszünk az egyéni érdeklődés, képességek, hajlamok fejlesztésére.
- Kialakítjuk és fejlesztjük az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességeket.
- Felkeltjük a világ megismerésére való törekvés igényét.
- Megalapozzuk a tanulók műveltségét, világszemléletüket, világképük formálódását.
- Fejlesztjük személyiségüket a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával és az ezekre épülő differenciálással.

A tanulók érzelmi nevelése

Ennek érdekében:

- Kialakítjuk azokat a helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmeket, amelyek az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányulnak.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a környezeti nevelésre. (szelektív hulladékgyűjtés fontossága, légszennyezés, anyag- és energiatakarékosság, természeti kincseinkkel való helyes gazdálkodás)

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Ennek érdekében:

- Megismertetjük az együttélés szabályait.
- Tudatosítjuk a társas kapcsolatok fontosságát.
- Kialakítjuk, formáljuk az együttműködési készséget, hangsúlyozzuk a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátításának fontosságát.

A tanulók akaratí nevelése

Ennek érdekében:

- Fejlesztjük a gyerekek önismeretét.
- Kialakítjuk önbecsülésüket.
- Irányítjuk önnevelésüket.
- Tudatosítjuk az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban.
- Hangsúlyozzuk a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság fontosságát.

A tanulók munkára nevelése

Ennek érdekében:

- Tudatosítjuk a munka fontosságát.
- Gyakoroltatjuk önmaguk és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységeket.

A tanulók biztonságos közlekedésre nevelése

Ennek érdekében:

- Tudatosítjuk a biztonságos közlekedés fontosságát.
- Megismertetjük a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

A tanulók testi nevelése

Ennek érdekében:

- Felkeltjük a testmozgás iránti igényüket.
- Törekszünk egészséges, edzett személyiség kialakítására.
- Tudatosítjuk az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságát.
- Törekszünk az egészséges életmód iránti igény kialakítására.

A tanulók nemzeti és állampolgári nevelése

Ennek érdekében:

- Megismertetjük a szülőhely és haza múltját, jelenét.
- Megtanítjuk őket a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra tiszteletére, ápolására, megbecsülésére.
- Felébresztjük és erősítjük a hazaszeretet érzését.
- Megismertetjük az alapvető állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Felkeltjük az érdeklődést a társadalmi jelenségek és problémák iránt.

- Kialakítjuk az igényt a közösségi tevékenységekben, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A személyiségfejlesztés kiemelt színterei, szervezeti formái:

- tanítási órák,
- tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások,
- szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- ünnepségek, rendezvények,
- tanulmányi kirándulások,
- múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások.

Tanulóink esztétikai érzékét formálja az iskolában működő "Sugár Galéria" tárlatsorozata. Az ünnepélyes megnyitók után több héten át megtekinthetők a kiállított művek, az iskola nyitva áll minden érdeklődő, művészetet szerető ember előtt. Így több funkciót is betölt: serkenti a déli városrész kulturális érdeklődését, formálja tanulóink esztétikai érzékét, felkelti a szép iránti igényt, aktív szerepet vállal a város művészeti tevékenységében, otthont nyújt a különböző művészeti ágak alkotásainak. Gyermkeinknek lehetősége nyílik a művésszel való közvetlen beszélgetésre, munkájának megismerésére. Galériánk kiállítói között minden tanév végén iskolánk legtehetségesebb tanulói is megtalálhatók. A tanév során a művészeti és rajz szakkörök keretében elkészített legsikeresebb munkáikat bemutathatják az iskola közössége, szüleik, valamint minden érdeklődő előtt.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

- Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Tanulás kompetenciája

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Személyes és társas kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

2. 3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók személyiségfejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása hangsúlyos szerepet kap iskolánk nevelő-oktató munkájában.

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Ennek érdekében:

- Kialakítjuk az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségeket, életüket tudatosan, tervszerűen fejlesztjük.
- Formáljuk az osztályközösséget és beépítjük az iskolai élet rendszerébe.
- A diákönkormányzatot valóságos önkormányzati szervvé fejlesztjük, egyes pontokon közvetetté tesszük a felnőtt irányítást.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Ennek érdekében:

- Alkalmazkodunk a tanulói közösségek irányításánál az életkorral változó közösségi magatartáshoz (a kisgyermek - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az önálló - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig)

Az önkormányzás képességének kialakítása.

Ennek érdekében:

- Nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, vegyenek részt a tervek kialakításában, majd megvalósításában, a munkavállalásban.
- A cél eléréseért összehangolt módon tudjanak tevékenykedni.
- Erősítjük a közösség előtt érzett felelősségtudatukat.
- Megtanítjuk őket arra, hogy az elvégzett munkát értékelni tudják önmaguk és a közösség előtt.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Ennek érdekében:

- Törekszünk a közösségek tevékenységének tudatos tervezésére, folyamatos megszervezésére.
- Igyekszünk tanulóinkat minél nagyobb számban bevonni a tevékenységekbe.
- A résztvevő tanulókat aktivitásra motiváljuk.
- A közös tevékenység során olyan tapasztalatokhoz juttatjuk őket, amelyek megmutatják a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési formákat.
- Fokozzuk a tevékenység önállóságát.
- Tudatosítjuk a fegyelem közösségben játszott szerepét, szokássá fejlesztjük a fegyelem néhány alapvető elemét.

A közösségfejlesztés kiemelt színterei, szervezeti formái:

- diákönkormányzat,
- iskolai sportkör,
- iskolai ünnepek, rendezvények, megemlékezések,
- napközi otthon,
- tanulmányi kirándulások,
- Határtalanul Program kirándulásai nyertes pályázat esetén,
- erdei iskola,
- szabadidős foglalkozások (túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, teadélutánok, táncos rendezvények)
- közösségi óra

A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében.

Nevelési szempontból fontosnak tartjuk eddigi programjaink, rendezvényeink tovább erősítését és lehetőségeinkhez mérten a jövőben bővítését, színesítését.

Iskolai ünnepélyek:

Tanévnyitó ünnepély

Október 23.

Március 15.

Ballagás

Tanévzáró ünnepély

Iskolai rendezvények:

Adventi vásár

Karácsonyi műsor

Farsang (alsó és felső tagozat)

DÖK napja

Föld napja

Babits-napok (két évenként)

Sugár Galéria megnyitói, kiállításai

Suli-bulik

Egyéb programok:

Papírgyűjtés

Óvodások (leendő 1. osztályosok) fogadása, megajándékozása

"Vár az iskola" címmel programsorozat óvodásoknak

Nyílt tanítási nap

Tanulmányi kirándulás

Múzeum- és színházlátogatás

Kézműves délutánok

Hangverseny

Nyári táborozás

A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, valamint a felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg.

2. 4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nemzeti köznevelési törvény 4. § (13) alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

2.4.1. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás. Pedagógusaink – gyógypedagógusunk segítségével - igyekeznek megismerni a tanulási, zavarral küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel keresik a problémák okait.

A többségi iskolákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvételt és védettséget.

Az integrált fejlesztésben különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- a) az adott iskola pedagógiai programjának, illetve a speciális tartalmak közvetítésének figyelembe kell vennie a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének speciális igényeit,
- b) külön gondot kell fordítani arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, foglalkozásokat, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának elvei

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Az SNI-s gyerekek fejlesztésénél a szakvéleményben meghatározott fejlesztési feladatokat kell alapul venni.

Ennek során a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elveket kell alkalmazni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelenítése ott, ahol erre szükség van.
- szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése.
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is támogassák ezeket a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Az alapszabályban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeknél is fejlődnie kell az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte biztosítja a célok megvalósítását.

Az irányelvben foglaltak célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Fontos, hogy

- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- az elvárások igazodjanak az adott gyermek fejlődésének üteméhez,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az iskola nevelési programjának tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés

minden esetben egyéni döntést – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével –, esetenként egyéni fejlesztést igényel.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a) a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltakat kell alapul venni. Az iskolai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei, befolyásolja.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- b) A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- c) A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- e) Az egyéni sikereket segítő, tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- f) Egészséges énkép és önbizalom kialakítása.
- g) Önálló tanulási technikák kialakítása.
- h) Kudarctűrő képesség fejlesztése.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának ideje (veleszületett, később kialakult).
- c) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmazott fogyatékoság esetén az adott gyermeknél, gyermekcsoportnál megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

Az iskola fejlesztőpedagógusa és a gyógypedagógus negyedéves fejlesztési terveket készít a szakvélemény javaslata alapján. A foglalkozások anyagát egyéni haladási naplóban rögzíti.

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a sajátos nevelési igényű gyerekek megfelelő, személyre szabott és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

Az idegen nyelvi kompetenciaterület és a sajátos nevelési igény

A sajátos nevelési igényű tanulók bizonyos csoportjainál az idegen nyelvi kompetenciák elsajátítása tartalmilag semmilyen eltérést nem mutat az ép tanulókétól, addig más csoportjainál az elérhető nyelvi fejlettségi szint a sérülés jellegéből adódóan limitált. Amíg az egyik csoport a tanulás módszereiben mutat sajátosságot, addig a másik inkább a speciális eszközök sokféleségében. A helyzetet bonyolítják az egyes sérülési típusokon belüli sajátosságok és természetesen az egyéni különbségek. Ezt a sokszínűséget azonban az idegen nyelvek oktatásának módszerbeli sajátosságai kompenzálják.

Fejlesztési célok a sajátos nevelési igényű tanulók idegen nyelv oktatásánál

- Növekedjen a tanuló nyelvtanuláshoz való pozitív beállítódása, motivációja.
- Növekedjen a tanuló kreativitása.
- Növekedjen a tanuló interkulturális nyitottsága, törekedjen a célnyelvi kultúra minél szélesebb körű megismerésére.
- Fejlődjenek interkulturális kompetenciái, a befogadás gyakorlatias és többoldalú megközelítésével.
- Növekedjen a tanuló önismerete, önbecsülése.
- Ismerje meg és használja fel az internet által nyújtott tanulási és kommunikációs lehetőségeket. (A számítástechnika, a különböző digitális

adathordozók használata a legtöbb sajátos nevelési igényű tanuló számára igen motiváló, jól hasznosítható. Arra azonban figyelni kell, hogy a tanulók bizonyos csoportjainál – pl. hiperaktivitás vagy autizmus – a számítógép- és internethasználatot időben korlátozni kell. Ajánlatos inkább tanulási célokra, konkrét anyaggyűjtésre limitálni ezen tevékenységeket.)

Az egyéni megsegítés módjai a sajátos nevelési igényű tanulók idegen nyelv oktatásánál

Egyéni megsegítést igényelhet a tanuló a tanórán vagy a tanórán kívül is, szervezett korrepetáláson.

- Leghatékonyabb módszer a szakszerű differenciálás.
- Differenciálni a mennyiségen kívül a feladattípusok, megoldási stratégiák, elvárt megoldási szintek, vagyis a minőségi szempontok alapján is lehet.
- A differenciált feladat értékelésének szempontjait előzetesen tisztázzuk a tanulókkal.
- A képességeken, észlelési – megismerési – funkciókon kívül nagyon fontos szempont lehet a tanulótól elvárható munkatempó.
- A tanulási módszerek közül az auditív munkaformát részesítjük előnyben.

2.4.2. A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek

Iskolánkba járó gyermekek 20-30%-a jelentős szociális, művelődési, műveltségi hátránnyal küzd. Gyakorta csonka családban, munkanélküli felnőttekkel, hozzátartozókkal körülvéve, otthoni segítség nélkül kell megfelelniük az iskola elvárásainak, a követelményeknek, mely számukra sok esetben megoldhatatlan feladatot jelent.

Nevelő – oktató munkánkban kiemelt szerepet tölt be a "minden tanulót egyéni képességének megfelelően optimum szintre juttatásának" elve és az egyenlő bánásmód elve, mely alapján törekszünk mindenkit valamilyen sikerhez juttatni. Ez hatékony eszköz lehet a nehézségekkel küszködő tanulók problémáinak enyhítésére. Fontos az elért teljesítményük értékelése, jutalmazása, a javítást is meg kell dicsérnünk. (pl. elégségesről közepesre történő javítást is sikernek ismerjük el).

A tanórai differenciált foglalkoztatáson túl a napközi otthonos foglalkozás ad teret ill. helyet a hátrányok csökkentésére, az eredményes felkészülésre.

Nemcsak az a célja, hogy a gyermekek felügyeletéről gondoskodjon, és a házi feladatok elkészítéséhez biztosítsa a szükséges időt, hanem az egész délutánt (az étkezést is beleértve) átfogó tevékenységrendszerével alakítson ki a

gyermekekben olyan életritmust, szokásokat, melyek a családi nevelés hiányosságait ellensúlyozzák, és segítik a gyermekek beilleszkedését más közösségekbe (a másság elfogadása, egymás segítése, helyes étkezési szokások kialakítása, önállóságra törekvés a közösségi tevékenységekben, kulturális, sport, játék, technikai foglalkozásokon) igény szerint ill. a feltételek megteremtése esetén. Igény esetén a felső tagozatosok részére tanulászobai foglalkozást biztosítunk, amelynek elsődleges célja, hogy a házi feladatok elkészítéséhez, megtanulásához nyugodt feltételeket teremtsünk, és tanári segítséget adjunk.

Megtanítjuk tanulóinkat tanulni, rávezetjük őket a hatékony tanulási módszerek, technikák elsajátítására, helyes alkalmazására tantárgyanként. A könyvtár használata önálló tanulásra nevel.

Felzárkóztatást, korrepetálást valamennyi rászoruló tanuló igényelheti a továbbhaladás szempontjából fontos tantárgyakból (magyar, matematika). Ha csak 1 – 1 tantárgy vagy tevékenységterületen van szükség a hátrány felismerésére, felmérjük a probléma jellegét, ennek ismeretében tervezzük meg a segítségnyújtási formákat. (egyéni felzárkóztatás, adott tantárgyakból korrepetálás)

A tanórai és a tanórán kívüli lehetőségek mellett pedagógusainknak mindenekelőtt a család, a szülők meggyőzését, nevelőmunkába történő bevonását kell megoldania. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres találkozás, beszélgetés, kapcsolatteremtés (családlátogatás, szülői értekezlet, nyílt tanítási nap, fogadóórák). Ha a tanuló felzárkóztatásra szorul, a szülő bevonásával feltárjuk a haladását gátló tényezőket, és javaslatot teszünk megszüntetésére.

A probléma jellegétől, terjedelmétől – tantárgy, tevékenység – függően a megfelelő egyénre szabott megoldás megkeresésével és alkalmazásával igyekszünk a kudarcélményt elkerültetni. A felzárkóztatási program során a versenyt nem bíró, ugyanakkor erre ambicionált tanulókra is gondot fordítunk. Szükség esetén az osztályfőnököknek kell a megfelelő lépéseket megtenni.

Sajátos feladata van iskolánkban a nehezen nevelhető, hiperaktív, tanulási beilleszkedési nehézségekkel küszködő tanulók fejlesztésének. 1-8. évfolyamon speciális foglalkozás keretében, egyéni bánásmóddal segítséget nyújtanak pedagógusaink a hátrányok leküzdéséhez.

Az egyre nehezedő anyagi körülmények miatt, nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Az állami támogatáson (tankönyv) túl, iskolánk tanulói az önkormányzattól rendszeres és rendkívüli támogatásokat vehetnek igénybe.

Az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány minden évben támogatja a legjobban rászoruló gyermekek táboroztatását, tanulmányi kirándulásait.

A szociális hátrányok, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- nívócsoportos oktatás,
- felzárkóztató órák, foglalkozások,
- logopédiai ellátás,
- napközi otthonos ellátás,
- tanulószobai ellátás,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek egyéni vagy csoportos használata (tanári felügyelet mellett),
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- Egyénre szabott felzárkóztató programok
- Az EFOP 3.3.5 tanórán kívüli informális és nem formális tanulási technikák módszertana

2.4.3. Fejlesztő program a beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavart mutató tanulók fejlesztéséhez

A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavart a nevelési tanácsadó állapítja meg. Szakvéleményében megjelöli a fejlesztendő területeket is.

A fejlesztés célja

A BTM zavart mutató tanulók fejlesztésének célja, hogy a tanulók képessé váljanak az általános iskolai követelmények elsajátítására a nevelés-oktatás terén. A fejlesztés kiterjed a tanuló egész személyiségére. Figyelembe veszi a tanuló egyéni jellemzőit, készségeit, képességeit.

A zavart a különböző részképességek elmaradása, fejletlensége okozza. A fejlesztés az alapképességek mentén történik, lehetővé téve az olvasás, írás, számolás készség szintű elsajátítását.

Az alapidokumentumokban megfogalmazott fejlesztési feladatok a BTM zavart mutató tanulóakra is érvényesek.

A fejlesztő tevékenység területei

Testsémafejlesztés, téri-, időbeli tájékozódás fejlesztése

- térészlelés
- oldalasság (bal-jobb)
- irányok
- tájékozódás saját testen, térben, síkban
- relációs szókincs

Mozgásfejlesztés

Nagymozgások: természetes mozgások (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás)

Finommozgások: szem-kéz koordináció, szemmozgások (fixálás-követés), kéz-ujjak (helyes ceruzafofogás)

Percepció fejlesztése

- vizuális
- auditív
- taktilis

Emlékezet fejlesztése

- rövid távú. hosszú távú
- vizuális, auditív

Figyelem fejlesztése

- terjedelme
- koncentráció

Gondolkodás fejlesztése

- ok-okozati összefüggések felismerése
- problémamegoldó gondolkodás

Beszédfejlesztés

- beszédszervek mozgásának tudatosítása
- szókincsbővítés

Énkép, önismeret fejlesztése, önbizalom növelése

Alapelvek a fejlesztő munkában

- A tanuló egyéni fejlettségéhez, sajátosságaihoz való alkalmazkodás
- Fokozatosság
- Szemléletesség, cselekedtetés
- Változatos tevékenységformák
- Elfogadó légkör
- Játékba ágyazott fejlesztés

- Komplexitás
- Rendszeresség
- Differenciálás

Általános feladatok

A tanév első hónapja a megfigyelések, vizsgálatok, csoportalakítások, órarend kialakításának ideje. Ez mindig team-munkában történik. A team tagjai a fejlesztőpedagógusok, a logopédusok, a pszichológusok kibővítve a pedagógusokkal.

A munkamegosztást a szakmai kompetenciák határozzák meg. A nevelési tanácsadó szakvéleményét közösen beszéljük meg. A fejlesztéshez ez adja az alapot. Ezt egészíti ki az iskolában történő megfigyelés, vizsgálati eredmény.

A fejlesztést az iskola fejlesztőpedagógusa szervezi a szakvéleményben meghatározott javaslatok szerint. A tanulók részére negyedéves fejlesztési tervet dolgoz ki, a fejlesztő foglalkozások anyagát egyéni haladási naplóban rögzíti. A foglalkozások minden évfolyamon szerveződnek. A csoportlétszámok a három főt nem haladhatják meg, de egyéni fejlesztés is szervezhető. A csoportkialakításban a fő szempont az azonos, vagy hasonló probléma.

A foglalkozásokon **képességfejlesztés** történik, amely mindig adott ismereteken keresztül zajlik. Ez nem jelenti az adott osztályfoknak megfelelő tananyagot, hanem a meglevő ismeretekről való továbblépést.

Kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formák:

1. Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör (szeretetteljes, vidám, elfogadó). Törekedni kell a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra.
2. Pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése. A biztatás legyen viselkedésünk alapelve.
3. Közös, kedvelt tevékenységek szervezése. Az öröm, a játék fontosságának kiemelése. Tanórán kívüli foglalkozások: sportverseny, diáknapi, sportnap
4. A tanulók sikerélményéhez juttatása.
5. A másság elfogadása, a problémákkal való bánás megtanulása.
6. A demokratikus fegyelmezés megtanulása. A pedagógiai munkakultúra folyamatos önértékeléssel, szüntelen megoldáskereséssel célirányosan fejleszthető.
7. Felzárkóztató iskolai tevékenység a gondozás területén a rászoruló tanulók részére.
8. A bukás miatt többször közösséget váltó, iskolai kötődéssel nem rendelkező gyerekekre külön odafigyelés, egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv alapján, differenciálás alkalmazása.

9. Meg kell tanítanunk a gyerekeket arra, hogy célirányosan tervezzenek, szervezzenek, szabályokat alkossanak, elfogadjanak és betartsanak. A logikus következmények megértése segítségükre lehet különleges viselkedésmódok korrigálásában.

10. A tanulóiban levő feszültség oldása drámapedagógiai módszerekkel. Az önérvényesítés lényegének megtanítása, hogy saját szükségleteinket és vágyainkat ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ezzel másoknak ártanánk.

Feltételek

Személyi feltételek:

Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola a következő személyi feltételeket biztosítja:

- fejlesztőpedagógusok,
- utazó gyógypedagógusok
- osztályfőnökök

A Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Esztergomi Tagintézménye szakemberhálózat keretén belül biztosítja

- pszichológusok
- logopédusok
- gyógypedagógusok foglalkoztatását

Tárgyi feltételek

- fejlesztőszoba megfelelő berendezéssel
- fejlesztőeszközök (vásárolt és saját készítésűek)
- számítógépek, programok
- szak- és segédkönyvek

Értékelés

Az értékelés folyamatos a foglalkozások során. Mindig az adott tevékenységre, eredményre vonatkozik. A saját fejlődést mutatja. Mindig pozitív, segítő, nem minősít.

Ajánlás a pedagógusok számára a BTM tanulók megsegítésére

- Egyéni elbírálás (önmagához mért teljesítmény alapján)
- Gyakoribb ellenőrzésre szorul (pl. felírta-e a házi feladatot)
- Szóbeli magyarázat kiegészítése írott szöveg feldolgozásával
- Segédeszközök használatának megengedése (számológép, szorzótábla, ábécé)
- Szóbeli vagy írásbeli számonkérés elsőbbsége adott tanulóra vonatkozva
- Szükség esetén a feladat felolvasása
- Számítógép használatának engedélyezése egyes feladatok megoldásában
(digitális kompetencia)
- Differenciált óraszervezés
- Elfogadás, empátia **(szociális kompetencia)**

A beilleszkedési, magatartási zavarral kapcsolatos tevékenységünk eredményességét jelzi:

1. Ha az érintett tanuló:
 - huzamosabb ideig súlyosabb konfliktusok nélkül tanul a közösségben,
 - többnyire elfogadja és betartja a szabályokat,
 - együttműködik tanáraival, társaival.
2. Az osztályközösség elfogadja a másságot, befolyásolja és segíti a problémás tanulót.
3. Ha a kiváltó okot az iskolai közösség szolgáltatta, az ok feltárásával és megszüntetésével orvosolt a probléma.
4. Ha iskolánk nevelőközösségének az a többségi véleménye, hogy gyermekeink magatartása, viselkedése összességében javult. (Pl.: türelem, tolerancia, udvariasság stb. figyelhető meg => kevesebb a durvaság, a verekedés, a trágár beszéd.)

2.4.4. Képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere

Törvényi háttér:

Képesség-kibontakoztató felkészítés: az iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató felkészítést szervez, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. (20/2012. EMMI rendelet 171.§ (1))

A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. (20/2012. EMMI rendelet 171.§ (5))

Az iskola intézményvezetője felveheti a képességkibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve. (20/2012. EMMI rendelet 171.§ (6))

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló - az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő - haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékeli. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét. (20/2012. EMMI rendelet 172.§ (1))

Az említett felkészítést valamennyi osztályban meg kell szervezni, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű gyermek, abban az osztályban nem lehet megszervezni azt. (20/2012. EMMI rendelet 172.§ (5))

Hátrányos helyzetű (HH) az a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy** fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű (HHH)

- az a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**, aki esetében a fenti körülmények közül (a-c) **legalább kettő** fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

Személyi feltétel:

Intézményünk szakvizsgázott fejlesztő pedagógusokkal rendelkezik. Ezen kívül utazó gyógypedagógus és logopédus is részt vesz a szakmai munkában.

A 2012/13-as tanévtől iskolánk teljes állásban lévő fejlesztő szakembert alkalmaz főállásban, aki a BTM kategóriába tartozó tanulókkal foglalkozik egyéni és kiscsoportos (max. 3 fő) foglalkozások keretében.

Feladatai közé tartozik az egyéni haladási naplók vezetése, negyedéves fejlesztési tervek készítése, állandó kapcsolattartás a nevelési tanácsadó munkatársaival (vizsgálati időpontok egyeztetése, kontrollvizsgálatok kérése).

Szakmai tanácsadás a pedagógusok körében.

AZ ALKALMAZÁS FELTÉTELEI

1. A képesség-kibontakoztató stratégia elkészítése

Helyzetelemzés

Intézményünkben tanuló gyerekek egy része a társadalom elszegényedő rétegéből származik, olyan családokból, ahol egyre több gondot okoz a mindennapi megélhetés, fokozódik a létbizonytalanság. A családok és a gyerekek élete egyhangú lakótelepi környezetben zajlik. Növekszik a munkanélküliek aránya, ill. az erejükön felül is munkát vállalók száma. Az anyagilag jobb helyzetben lévő szülők pedig egész napos munkával igyekeznek biztosítani családjuk létének alapjait, így egyre kevesebb idő jut a gyermekekre a családokban.

Az iskola képesség-kibontakoztató foglalkoztatásra jogosult tanulóinak (HH, HHH) létszáma az integráció és a képességkibontakoztatás tükrében az elmúlt évek statisztikája alapján 10-20% körül mozog.

2. Kiemelt célok, feladatok

- Célrendszer meghatározása, az iskolában folyó oktatás és nevelés célja:

A legfontosabb pedagógiai elvek alapján alapvető, átfogó célkitűzésünk az iskolai tevékenység valamennyi területén, hogy a gyerekek eljussanak képességeik optimális szintjére, az egyetemes emberi értékek befogadására, továbbvitelére.

- A tanulók egyéni képességeikhez igazodó oktatást kívánjuk elősegíteni különféle módszerek és szervezeti formák alkalmazásával.
- Helyes tanulási módszerek kialakítása tantárgyanként.
- Nyelvi – kommunikációs nevelés, az alapkészségek és képességek elsajátítása, folyamatos fejlesztése.

a) Az intézmény eredménycéljai

A képesség-kibontakoztató program keretében, annak megvalósítása során a következő eredménycélokat szeretnénk a nevelőtestületünk elé kitűzni, s a feladatokat ennek alárendelni.

- A hátrányos helyzetű tanulók képességeinek optimális kibontakoztatása valósuljon meg minden tantárgy tanításakor.
- A tanuló otthonról hozott tudását és kultúráját értéként képviselje, kamatoztassa a tanulás folyamatában.
- Egymást segítő közösségekké váljanak az osztályok, csoportok.

- Olyan együttműködő, elfogadó környezet alakuljon ki, ahol csökken illetve megszűnik az előítélet.
- Az iskolai folyamatokba a szülőt, a családot, mint partnert vonjuk be.
- A család – iskola – gyerek közötti kommunikációt tudatosan fejlesztjük.
- A meglévő tanári együttműködésen alapuló értékelési rendszer váljék még tökéletesebbé, árnyaltabbá.
- Nőjön az évfolyamismétlés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Minél több hátrányos helyzetű tanuló jusson be érettségit adó középiskolába.

b) Az intézmény szervezeti (működési) céljai

- Az SZMSZ meghatározza az intézmény szervezeti felépítését, az intézmény működésének belső rendjét, a külső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat.
- Szabályozza az intézmény pedagógiai programjában rögzített cél – és feladatrendszer racionális és hatékony megvalósítását.

c) Célrendszer megvalósítása az integráció tükrében

Képesség-kibontakoztató programunk legfőbb célkitűzése, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését – oktatását maradéktalanul megvalósítsuk. Mindennek elérése érdekében a partneri kapcsolatok támogatásával a gyerekek komplex segítségét kívánjuk kidolgozni és bevezetni a képességek fejlesztése, a tanulmányok támogatása, a pedagógusok felkészítése, az érdeklődést felkeltő ismeretek 21. századi színvonalon és módszerekkel történő terjesztése, a szabadidő hasznos eltöltése, valamint a családokkal, szülőkkel tartott kapcsolat fejlesztése révén.

d) Ütemterv elkészítése

Az intézmény nevelő – oktató munkáját meghatározó célok, feladatok:

Célok	Feladatok
A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek, és a helyi tantervnek megfelelően	Életkori sajátosságainak, egyéni adottságainak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapképességeit, (írás – olvasás, matematikai és kommunikációs készség), személyiségjegyeit. Sikeres tankötelezettség teljesítése. A részképesség zavarokkal küzdő tanulók esetében a minimumkövetelmények sikeres elsajátíttatása, folyamatos, eredményes javítása szakemberek (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus) és a szülők közreműködésével.
Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető képességek, készségek elsajátíttatása.	A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédkészségüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális és zenei befogadóképességüket.
Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése.	Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében.
Komplex személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű, és a tehetséges gyerekek gondozása.	Differenciált foglalkozások, és egyéni haladási tanulás módszerének megismerése után a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek együtt, egy időben történő fejlesztése.
Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet – mentesség	Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a közösségért érzett felelősség átérezése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbségek iránti tolerancia
A gyerekek munkakultúrájának megalapozása	A kreatív, tevékenykedtető tanulás – tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevel. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellem és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk az egyéni és közösségben végzendő munka szokásait.
Tehetséggondozás – művészeti nevelés	Alkotó, értékkeremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása
Egészséges életmód kialakítása, testi – lelki egészség gondozása	Mentálhigiénés programok keretében gyerekekkel elsajátíttatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit, s ezt rendszeresen gyakoroltatjuk.
Pályaorientációs tevékenység	Minden tanulónkat képességeinek megfelelő iskolába irányítunk. Valamennyi végzős tanuló tanuljon tovább. Szorgalmazni kell az érettségit adó középiskolákba való jelentkezést.
Szülők bevonása a nevelő – oktató munka hatékonyabbá tétele érdekében	A szülői ház segítségére számítunk, de mi is segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családoknak, a szociálpedagógus és a pszichológus közreműködésével.

3. A tanítást – tanulást segítő eszközrendszerek elemei

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és program elemek

- Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- Az önálló tanulási képességet kialakító programok
- Egyéni fejlesztő foglalkozások

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Szinterei
A tanulók legyenek képesek alkotó, tevékeny ismeretszerzésre. Tanuljanak meg tanulni.	Tanulási képesség kialakítása és fejlesztése. Tanuláshoz nélkülözhetetlen alapképességek fejlesztése. Tanulási módszerek megismerése.	Megfigyeltetés, Tevékenykedtetés, Magyarázat, Szerepjátás. Valamennyi érzékszervvel való tanulás	Mérések	Tantervi követelményeknek való megfelelés. Szeressenek, akarjanak, tudjanak tanulni. Képesek legyenek önálló ismeretszerzésre.	Korrepetálás, felzárkóztató órák, napközi otthon, egyéni képességfejlesztő órák, oszt.f-i órák, erdei iskola, könyvtár, tanulószoba

- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- Tantárgyi képességfejlesztő programok

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Szinterei
Segítségnyújtás a tanulók sokoldalú fejlesztéséhez A tanulók egyéni képességeinek optimum szintre juttatása	A felismerő, megismerő és fejlesztő munka révén a nehézségekkel küszködő tanulók problémájának enyhítése.	Megfigyelés Jegyzetelés Kiselőadás Könyvtárhasználat	Oszt.f. órákon	Gyengébb osztályzatok számának csökkenése.	Korrepetálás. Egyéni képességekhez igazodó tanóra, könyvtár, napközi otthon Internet használat.

- Szociális kompetenciák fejlesztése

- Mentálhigiéniai programok
- Közösséget építő tevékenységek

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
A képességfejlesztés módszereit alkalmazva hozzájáruljon a kisiskolások személyiségének formálásához	Önismeret kialakítása csoportmunka alapjainak megismerése. Tájékozódás a környezetben. Egészséges, biztonságos élet értékeinek feltárása. Veszélyhelyzetek felismerése. Önvédelem lehetőségeinek feltárása.	Interaktív, munkaközösségben végzett tapasztalatokra alapozott tanulási – tanítási módszer	Attitűd vizsgálatokkal	Közösségi szabályok betartása. Önkiszolgálás, önzetlenség. Egészséges életkörülmények igénylése, természet védelme. Érzelmek kezelése. Szabadidő hasznos eltöltésének igénye. Viselkedési minták el-sajátítása a fenyegetettség elkerülése.	Oszt.f. órák, technika életvezetési ismeretek órái

4. A képesség-kibontakoztatást segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- Szakkörök (rajz, drámapedagógia, néptánc, énekar stb.)
- Múzeumlátogatások (érzelmi intelligencia, szociális kompetenciák fejlesztése)
- Tanulmányi kirándulások (szociális kompetenciák fejlesztése)
- Versenyek (sport stb.)
- Együttműködés civil programokkal

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
A hátrányos és veszélyeztetett tanulók segítése, szociális felzárkóztatása. Az iskolában tanultak elmélyítése. Fejlődjenek, személyes	Ösztönözni a tanulást, rendszeres iskolába járást. Tanulási, olvasási szokások kialakítása. Erkölcsi értékek, higiénés	Képesség fejlesztő feladatok, tevékenységek. Egyéni bánásmód. Szerepjátékok. Magyarázat. Érzékszervek fejlesztése	Szociometriai mérés, tanulási probléma tesztelése, tesztfelmérés.	Életvezetésben változás. Tanulási szokások kialakulása. Képesek legyenek felzárkózni a többi tanulóhoz. Közösségbe	Teleházban könyvtár, számítógép használat. Foglalkozások, ismeretterjesztő előadások. Színjátás, kirándulások. Kézműves- és

képességeik, érjenek el jobb teljesítményt az iskolában.	szokások megismertetése Közösségi szellem fejlesztése Ismerkedés az informatikával. Segítségnyújtás a pályaválasztáshoz. Életvitellel kapcsolatos ismeretek bővítése.			való beilleszkedés .	sportfoglalkozások.
--	---	--	--	----------------------	---------------------

5. A képesség-kibontakoztatást elősegítő módszertani elemek

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív tanulásszervezés
- Drámapedagógia alkalmazása
- Informatikai eszközök használata a tanórákon (vizuális, audiovizuális megerősítés)

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
A tanulók egyéni képességének megfelelően optimum szintre juttatása	Családi nevelés hiányosságainak pótlása. Hatékony tanulási módszerek, technikák elsajátíttatása, helyes alkalmazása tantárgyanként	Egyéni foglalkozás Az elért teljesítmények folyamatos értékelése, jutalmazása. Differenciált foglalkozás.	A tanultak számonkérése szóban, írásban	Kevesebb az elégtelen ill.elégséges osztályzatok száma	Tanóra, felzárkóztató óra, napközi otthon, iskolai könyvtár, nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai, szülői ház.

6. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- Értékelő esetmegbeszélések

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
A tanulók képességének optimumra juttatása érdekében	A tanulókkal foglalkozók folyamatos kapcsolattartása diák – szülő	Kerekasztal megbeszélések, hospitálás, konzultáció. Egyéni tanácsadás.	Feljegyzés készítése Tájékoztatás (szülő felé) tájékoztató füzetben	Kevesebb elégtelen, elégséges osztályzat, szemléletváltás	Iskola, Gyámügyi Iroda, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő és

széleskörű kapcsolattartás kialakítása	diák – tanár szülő – tanár tanár – oszt.f		keresztül ill. szóban		Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Rendőrkapitányság, Vöröskereszt, család
--	---	--	-----------------------	--	---

7. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú rendszer eszközei

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 139.§ 140.§

- A szöveges értékelés

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
Az értékelés dominánsan szummatív, szelektív és skatulyázó szerepének megváltoztatása	A tanuló az elsajátított tudásról, teljesítményről kapjon állapotfejlődés –visszajelzést 3 havonta	Mérés, Szóbeli, írásbeli értékelés	Szülők visszajelzése Eset- megbeszélés az érintett felekkel (osztályfőnök, szaktanár, szülő)	Önértékelés fejlődése. Együttműködő készség. Egyéni személyiség vonások erősödése. A tanulók alaposabb megismerése	Korrepetálás, felzárkóztató foglalkozás, differenciálás a tanórákon

8. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 31.§ 32.§

- Továbbtanulásra felkészítő program

Cél	Feladat	Módszer	Értékelés	Várható eredmény	Színterei
A hátrányos helyzetű tanulók képességeinek optimális kibontakoztatása minden tantárgy esetében	Minél több hátrányos helyzetű tanuló jusson be érettségit adó középiskolába.	Tapasztalat – gyűjtés, tájékoztatás, előadás, szóróanyag ismertetése	A középiskolák visszajelzései alapján	Az intézmény valamennyi tanulója továbbtanul	Oszt.f órák, gyárlátogatások, pályaválasztási kiállítások, középiskolai nyílt napok, pályaválasztási szülői értekezlet.

VÁRHATÓ EREDMÉNYEK

A képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetését követő néhány évben a következő eredményekről kell számot adni, amelyek a két éves kiépítés során az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtti az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Az intézmény programjából is látható, hogy működésében már jelenleg is megfelel a képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszerének.

A program részletes kidolgozása megtalálható az intézmény helyi tantervében, tanmeneteiben, intézményi és munkaközösségi munkaterveiben, így a részletes bevezetési ütemterv kidolgozása nem szükséges, hanem a rendszer fejlesztése a minőségirányításban alkalmazott PDCA – elv alapján történik.

Képességkibontakoztatás felkészítés pedagógiai rendszere
Bevezetési ütemterv

Cél	Feladat	Határidő	Felelős
Képesség-kibontakoztató stratégia elkészítése	Helyzetelemzés		intézményvezető
	Célrendszer megfogalmazása		intézményvezető
	Bevezetési ütemterv elkészítése		intézményvezető
	Az intézmény beiskolázási terve, szabályzata		intézményvezető
	Szervezésfejlesztési, erőforrási és továbbképzési terv	évente március 15.	intézményvezető
Az iskolába való bekerülés előkészítése	Team létrehozása	évente március 1.	elsős évfolyam nevelői ötödik évfolyam nevelői
	Heterogén osztályok kialakítása	évente május 31.	intézményvezető
	Tájékoztatás	évente három alkalommal	osztályfőnökök intézményvezető
A partnerekkel való együttműködés	- Szülői ház	folyamatos	osztályfőnökök,
	- Gyermekjóléti szolgálat	folyamatos	osztályfőnökök
	- Szakmai és szakszolgálatok Döntés a komplex szempontok alapján	folyamatos	osztályfőnökök fejlesztőpedagógus
	- Középfokú oktatási intézmények Együttműködési területek azonosítása	folyamatos	osztályfőnökök
	- Kisebbségi önkormányzat Együttműködési megállapodás	esetenkénti	intézményvezető
	- Civil szervezetek Együttműködési megállapodás	esetenkénti	intézményvezető

A tanítást – tanulást segítő értékelési rendszer elemei

Cél	Feladat	Határidő	Felelős
Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek	Az önálló tanulást segítő fejlesztés - Differenciált oktatás - Tanulási módszerek, szokások kialakítása, megismertetése, elsajátítása - Arany ötös program	folyamatos	osztályfőnökök szaktanárok alsós munkaközösség-vezető
	- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése - Tantárgyi képességfejlesztő programok	folyamatos	osztályfőnökök szaktanárok fejlesztőpedagógus
	- Szociális kompetenciák fejlesztése - Mentálhigiénias programok - Zöld pont program - Mi osztályunk program - Szakkörök - Múzeumpedagógia - Kirándulások - Iskola szervezett programjai	folyamatos	osztályfőnökök tanteztület
	-Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés - Tantermek kialakítása differenciált oktatásra (több tanulórész kialakítása) - Fejlesztőeszközök alkalmazása - Informatikai eszközök használata - Műhelymunka	folyamatos	osztályfőnökök, szaktanárok
	-Értékelő eszmegbeszélések	évente kétszer	érintett pedagógusok
	-Szöveges értékelés (érintett tanulóknál) - Fejlődési napló - Árnyalt értékelés	háromhavonta	osztályfőnök érintett pedagógusok
	-A továbbhaladás feltételei Pályaorientáció 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 31.§. 32.§.	december	osztályfőnökök, intézményvezetőhelyettes

Eredmény vizsgálata	Hatása vizsgálata a program bevezetésének az iskolában folyó oktató – nevelő munkával, a tanulók fejlődési eredményeivel kapcsolatban.	Tanítási év végén	osztályfőnökök, mk vezetők
---------------------	--	-------------------	----------------------------

2.4.5. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Tehetséggondozás:

E tevékenység első és egyben legfontosabb fázisa, hogy pedagógusaink minél előbb felismerjék a tehetséget. Ezután meg kell teremtenünk a tehetség kibontakoztatásának környezeti feltételeit, majd a szülőkkel történt megbeszélés, egyeztetés során a helyi, megyei illetve országos lehetőségeket kell számba vennünk. A tehetséges tanuló oktatása során elkerülhetetlen a differenciált módszerek alkalmazása. A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon (szakkör egyéni tehetséggondozás, választható órák) túl biztosítanunk kell a tanuló pályázaton való részvételét, versenyeztetését, versenyekre való felkészítését. A DÖK a szervezési, koordináló képességek kibontakoztatásához nyújt lehetőséget. Az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány anyagilag hozzájárul a kiemelkedő eredményt elért tanulók jutalmazásához.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a nem kötelező tanórán kívül tanulható tantárgyak tanulása,
- választható órák,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- iskolai sportkör,
- szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- a szabadidős foglalkozások egy része (színház- és múzeumlátogatások, kiállítások – a szükséges anyagi források megléte esetén),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata (tanári felügyelet mellett).

2. 5. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az átmenet problémáinak megoldását segítő tevékenységek:

A gyermekek életük során több alkalommal kerülnek új környezetbe. Ilyen változást jelent az óvodából az iskolába, az alsó tagozatból a felső tagozatba, általános iskolából a középiskolába történő átmenet. A megváltozott körülményekhez sok tanuló csak nehezen tud alkalmazkodni, a fejlődésükben meg-torpanás, zavar fordulhat elő. Fontos pedagógiai feladatunk, hogy a változásokra felkészítsük, az átmenetet megkönnyítsük a fiatalok számára. Ennek érdekében a már eddig is hagyományosan *jó kapcsolatot tovább erősítjük az óvodákkal:*

- A leendő első osztályos tanítók részt vesznek az óvodák nyílt nap keretében szervezett foglalkozásain.
- Az alsó tagozatos nevelők megismerkednek az óvodai nevelési programmal, konzultálnak az óvónőkkel az iskolai elvárásokról, a beilleszkedési problémákról.
- A végzős óvodások szüleikkel együtt iskolai játékos foglalkozásokon vehetnek részt, megismerkedhetnek leendő tanítójukkal.
- Nyílt óra keretében a szülők megtekinthetik az első évfolyam tanítási módszereit.
- Konzultációs lehetőséget biztosítunk a szülők számára az első osztályban tanító nevelők, az intézményvezető, az intézményvezetőhelyettes, az alsó tagozatos munkaközösség-vezető részvételével.

Az alsó és felső tagozat közötti átmenet biztosításáért:

- Rendszeressé tesszük a konzultációt, hospitálást a 4-5. osztályban tanító osztályfőnökök, tanítók és szaktanárok között (munkaközösségi alsós - osztályfőnöki keretben).
- Egyeztetjük a tananyag - és követelményrendszert.
- Kihasználjuk a közös programok szervezéséből adódó pozitív lehetőségeket (pl. 4-5. osztály közös kirándulás, egymás közötti versenyek, játékok, a leendő 5. osztályos osztályfőnök rendszeresen részt vesz a 4. osztály programjain, segíti azokat, kontaktust teremt az osztályközösséggel).

A sikeres pályaválasztás, továbbtanulás érdekében:

- A 7-8. osztályosok számára fakultációs és felzárkóztató programokat szervezünk.
- A környék középfokú intézményeit meglátogatjuk.
- A továbbtanulási lehetőségekről folyamatosan tájékoztatjuk a tanulókat és a szülőket.
- Iskolánkban a középfokú intézmények intézményvezetőinek meghívásával pályaválasztási szülői értekezletet hívunk össze.

A tankötelezettség teljesítésének megkezdése

20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 21.§ 22.§ alapján.

Alapelvek az iskola életére vonatkozóan

Az intézmény átlagos személyi és tárgyi feltételekkel teret kíván adni az átlagos képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyerekek nevelésének és oktatásának.

Ezen kívül kiemelt szerepet kap a különféle háttérgondokkal (szociális, tanulási, beilleszkedési, magatartási) rendelkező tanulók képességeinek kibontakoztatása illetve továbbfejlesztése.

Ennek érdekében:

- tiszteletben tartjuk a tanuló személyiségét,
- bevonjuk az iskolai élet megszervezésébe,
- figyelembe vesszük az egyéni képességeiket,
- törekszünk a humánus emberi kapcsolatok kialakítására,
- hatékony tanulási módszereket sajátítatunk el,
- fejlesztjük a tanulók teljes személyiségét,
- irányítjuk pályaválasztásukat.

Az általános iskola felvételi eljárásrendszere

A felvételi eljárás előkészítése

- Első osztályos tanítók látogatása az óvodában
Felelős: 1.o. tanítók
- Tájékoztató és reklámanyagok készítése
Felelős: intézményvezetőhelyettes, alsós munkaközösség-vezető
- Iskolaváráó programok szervezése
„Vár az iskola” - Foglalkozások szervezése az óvodások számára, amelyek célja:
 - a gyermekek iskolai légkörhöz való szoktatása
 - A gyermekek állóképességének, memóriájának, manuális képességeinek, számfogalmának megismerése

- Az iskolába való bekerülés előkészítése
 - Fejlesztő szakemberek közreműködése, tanácsadása
- Felelős: intézményvezetőhelyettes, alsós munkaközösség-vezető, 1.o tanítók
- Nyílt napok szervezése
Bemutató órák
Felelős: intézményvezetőhelyettes, 1.o. tanítók
 - Az iskola intézményvezetőjének tájékoztatója a szülők részére az iskoláról
Felelős: intézményvezető

Cél / célcsoport	Feladatok	Megvalósítás	Eredmények
1.oszt. tanítók látogatása az óvodában. Módszertani megbesz.	Információ nyújtása az iskola lehetőségeiről. Alkalmazott módszerek közelítése	Felelős: 1.o tanítók Hi: március 1 hete	A tanítók megismerik a tankötelezeteket
Gyermekek képességeinek megismerése	Foglalkozások szervezése	Felelős: intézményvezető-h. 1.o tanítók Hi: március vége	Szakmai kerekasztal megbeszélés. Leendő elsősek megismerik az iskolát.
Óvodások látogatása az iskolában	Leendő elsősek fogadása	Felelős: 1.o tanítók Mk.vezetők Hi: március	Nagycsoportos óvodások és az iskola tanulóinak ismerkedése

A beiratkozás megszervezése

20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 21.§ 22.§ alapján.

- megfelelő dokumentumok beszerzése, előkészítése (nyomtatványok)
- beiratkozás időpontjának meghatározása, közzététele
- házirend előkészítése, közzététele

Beiratkozás lebonyolítása

- dokumentálás a jogszabályi előírásoknak megfelelően (segéd tábla)
- 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 22.§ (2-4) bekezdés szerinti dokumentumok ellenőrzése, bekérése
- adatgyűjtés szabályainak betartása

A tanulók osztályba sorolása

- szülői kérések figyelembe vétele
- óvodai javaslat alapján
- az előírások alapján

Szülők, területileg illetékes jegyző értesítése a tanuló felvételéről, osztályba sorolásáról

Szülői értekezlet megtartása

- szükséges dokumentumok, adatok bekérése (adatlapok kitöltése),

- ingyenes étkezéshez, tankönyvigényléshez szükséges nyilatkozat bekérése
- szülői tájékoztató a beszerzendő taneszközökről, az értékelés módjáról
- házirend kiosztása

Felvett óvodások fogadása az iskolában

Az óvó nénik kíséretével a már felvett óvodások ellátogathatnak ahhoz a tanító nénihez, akinél az 1. évfolyamot kezdeni fogják.

2. 6. Szervezetfejlesztési erőforrás és továbbképzési terv

Az ösztönzés rendje, motívumai

A dicséret és jutalmazás elvei, a dicséret formái, a jutalmazás formái megtalálhatók az SZMSZ-ben

Az iskola közösségeinek kapcsolattartása

Az intézményi közösségek, jogaik és kapcsolattartásuk az SZMSZ-ben található.

Képzések

Képzések típusai:

- Pedagógus továbbképzési rendszeren belüli (Továbbképzési terv, beiskolázási terv tartalmazza)
- Minőségügyi konferenciák, képzések
- Belső képzések:
 - nevelőtestületi pedagógiai
 - nevelőtestületi minőségfejlesztési
 - munkaközösségi pedagógiai
- Képesség-kibontakoztató program képzései

Az intézmény vezetősége – a szükséges anyagi fedezet megléte esetén – megkeresi azokat az erőforrásokat, melyek biztosítják a megfelelő képzéseket.

A pedagógusok továbbképzése megtekinthető a beiskolázási, illetve a továbbképzési tervben, mely tartalmazza a szakvizsgára, továbbképzésre, finanszírozásra, helyettesítésre vonatkozó alprogramot is.

2. 7. Esélyegyenlőségi program

2.7. Esélyegyenlőségi program

Bevezetés

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának biztosítása és előmozdítása, különös tekintettel az esélyteremtésre.

A közoktatásban jelen lévő szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozzák a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférést, tovább mélyítik a meglévő társadalmi különbségeket, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikeressége kiemelt figyelmet kíván.

2.7.1. Jogszabályi háttér

Hátrányos helyzetű (HH) az a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy** fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)

- az a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek**, aki esetében a fenti körülmények közül (a-c) **legalább kettő** fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség, pozitív megkülönböztetés

Az **egyenlő bánásmód** követelménye a kötelezettekől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos **tulajdonságaik** alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben **közvetlen** vagy **közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást** vagy **jogellenes elkülönítést** eredményez.

Az egyenlő bánásmód követelménye **kiterjed** minden olyan nevelésre, oktatásra:

- amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik,
- amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt.
- Az egyenlő bánásmód követelményét **érvényesíteni kell** különösen:
 - az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
 - az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
 - a teljesítmények értékelése,
 - az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
 - az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés
 - a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés során.
- Az egyenlő bánásmód követelményének **megsértését jelenti** különösen valamely személy vagy csoport:
 - jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott osztályban vagy csoportban,
 - olyan nevelésre, oktatásra való korlátozásra, amelynek színvonala nem éri le a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.
- Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

2.7.2. A közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program célja

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Ennek biztosítása a legtöbb esetben csupán szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel a szervezet vezetősége, illetve alkalmazottai részéről.

Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola esélyegyenlőségi helyzetelemzésének célja:

- A nevelés – oktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség elősegítése.

- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségének kiszűrése, megszüntetése.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása a minőségi oktatáshoz.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása az oktatási – nevelési folyamatokban (támogató lépések, szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják az iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő pályaválasztást).

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy biztosítsa az intézményben az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az esélyteremtést, a hátrányok kompenzálását, az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférést, a támogató szolgáltatások megvalósítását.

Az iskolánk az esélyegyenlőséget biztosítja az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál
- a tanítás, ismeretközlés során
- az egyéni fejlesztésnél
- az értékelés gyakorlatában
- a tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés során
- a tananyag kiválasztásánál, alkalmazásánál, fejlesztésénél
- a továbbtanulásban, pályaválasztásban
- a pedagógusok szakmai továbbképzésében, a humánerőforrás –fejlesztésében
- a partnerépítésben: szülőkkel, segítőkkel, szakmai és társadalmi környezettel való kapcsolattartásban

A program elkészítésének célja olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése, amelyek nemcsak csökkentik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók meglévő hátrányát, hanem javítják iskolai sikerességüket.

A program következetes megvalósítása a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek a nevelés – oktatáson keresztül történő növelését eredményezheti.

Az esélyegyenlőség megteremtésének első lépése a jelenlegi állapotok alapos megismerése.

2.7.3. Helyzetelemzés

A helyzetelemzés területei:

1. Intézményi jellemzők, tanulók összetétele
2. A tanulók eredményeinek vizsgálata
3. Továbbtanulási mutatók
4. A pedagógusok szakmai felkészültsége
5. Az intézmény kapcsolatrendszere
6. A Pedagógiai Program vizsgálata
7. Infrastrukturális feltételek

1.Intézményi jellemzők

Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola Esztergom Város közigazgatási területén, a város déli részén, két lakótelep környezetében található. A Babits Iskolát a XX. sz. folyamán, mint a hasonló tömegoktatási rendszereket, több átalakítás érte. Az épületet 1974-ben építették, szocreál stílusban, lapos tetővel. A követelmények bővülésével folyamatos hozzá- és átépítésekkel mai formáját az 1980-as években érte el. Jelenleg 16 tanteremmel, 2 szükségteremmel működik. A tornaterem 280 m²-es, felújításra szorul. Kémia – fizika, földrajz, rajz, informatika, illetve angol, német nyelvi szaktantermekkel rendelkezik az iskola. Továbbá a jogszabályi előírásoknak megfelelően van könyvtár, orvosi szoba, nevelői szoba, intézményvezetői iroda, egy helyiség az iskolatitkár, az ügyintéző és a két intézményvezető- helyettes részére. Az épületet nagyméretű parkosított udvar, kültéri játékok, szabadtéri sportpályák veszik körül. A tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése érdekében az iskola műszaki, informatikai felszereltségéhez a közeljövőben nagymértékű beruházásokat kell végrehajtani. Az épületkarbantartás tekintetében a legfontosabb teendő a lapostetőből eredő beázok megszüntetése, valamint a csatornahálózat felújítása.

A FEH köznevelési és egyéb alapfeladata:

- nappali rendszerű, általános iskola nevelés- oktatás
- alsó – felső tagozaton 1. évfolyamtól 8. évfolyamig
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
- napközi, tanulószoba
- maximálisan felvehető tanulói létszáma: 495 fő

2.A tanulók eredményeinek vizsgálata

a) Az intézményben évente végeznek kompetenciaméréseket.

A kompetenciamérések adatai alapján iskolánk az országos átlag körül teljesít.

A FEH a kompetenciamérésben a 2018. évben teljesített az elvártnál rosszabbul. A 2017. és 2019. évben az intézményi átlag megfelelő lett.

A kompetenciamérés eredményei gyengébbek az országos átlagnál, viszont a városi általános iskoláktól nincs szignifikáns eltérés. A kompetenciamérés eredményeinél a CSH index alapján jól tükröződik a magas hozzáadott pedagógiai érték.

A mérések eredményét nagymértékben befolyásolja a 6 és 8 osztályos gimnáziumba történő jelentkezés.

b) Iskolai lemorzsolódás csökkentése

Évek	Évismétlők aránya (%)	Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya (% , FEH, 5-8. évfolyam)
2021	0,5%	9,8%
2020	2,56%	16,7%
2019	1,29%	20,6%
2018	0%	14%
2017	0%	22%
megengedett érték	4%	10%

A lemorzsolódási mutató a 2017 és 2020 között a megengedett átlag feletti. A 2019-es kimagaslóan magas, a megengedett érték kétszerese volt. 2020-ban javuló tendenciát mutatott, 2021-ben a megengedett érték alá csökkent.

c) A tanórán kívüli programokon (szakkörök, énekkar, választható órák) résztvevő tanulók száma százalékos arányban kb. 60%
A HH tanulók kb. 30%-a vesz részt ezeken a foglalkozásokon.

d) Hiányzások vizsgálata

A 10-29 órát igazolatlanul hiányzó tanulók aránya 3% körül mozog, 2019. évben kicsit magasabb az értéke. A 30-49 órát igazolatlanul hiányzó tanulók aránya 1-2 % körüli, nincsenek nagyobb eltéréseket. Az 50 órát igazolatlanul hiányzó tanulók aránya a vizsgált évek között jelentős eltéréseket mutat, legmagasabb 2021-es tanévben volt. A 250 órát hiányzó tanulók aránya 2021. évben kimagasló, köszönhető ez a járványhelyzetnek is.

3.Továbbtanulási mutatók (2022)

Iskolatípus	Felvett tanulók száma	átlag
gimnázium	4	10%
szakközépiskola	20	50%
szakiskola	16	40%
évfolyamismétlő	-	-
Összesen:	40	100%

Az elmúlt évi adatok – de több évre visszamutató adatok – alapján elmondhatjuk, hogy iskolánk 8. osztályos tanulói sikeresen fejezték be általános iskolai tanulmányaikat, s az általuk választott, képességeiknek megfelelő középiskolákba nyertek felvételt.

A HHH tanulók elsősorban szakiskolába jelentkeztek. A 8. osztályt befejező HHH tanulók felvételt nyertek a választott helyre.

A számok azt mutatják, hogy a továbbtanulás terén nincs különbség a diákok között egészségügyi vagy szociális helyzetük miatt. Eltérés a választott közép fokú intézmény típusában van.

4. A pedagógusok szakmai felkészültsége

A Babits iskolában az oktató – nevelő munka személyi feltételei biztosítottak. A nevelőtestület létszáma 31 fő, ebből 1 fő intézményvezető, 2 fő intézményvezető-helyettes. Betöltött álláshelyek száma: 30. A kémia tantárgy oktatását megbízási szerződéssel látjuk el.

A nevelőtestület életkor és nem szerinti megoszlása a 2021/2022-es tanévben

Életkor	20-30 év	30-40 év	40 – 50 év	50 – 60 év	60 év feletti
Férfi (fő)	1	1	1	1	2
Nő (fő)	1	2	10	9	2
Összesen (fő)	2	3	11	10	4
Összesen (%)	6,6	10	33,3	30	13,33

A táblázatból jól látszik, az 50-60 év közötti pedagógusok száma magas, 60 év felett is jelentős a létszámuk, ez azt jelenti, hogy 10 éven belül a nevelőtestület 43 %-a nyugállományba vonul.

Mesterpedagógusok száma: 1 fő

Gyakornokok száma: 0 fő

A tantestület végzettség szerinti megoszlása:

- 15 fő tanítói,
- 3 fő tanítói és főiskolai tanári,
- 6 fő főiskolai tanári diplomával,
- 6 fő egyetemi diplomával rendelkező tanár.

Minden pedagógus szakképzettsége megfelel az általa oktatott tantárgyaknál elvártnak. Azonban a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók speciális igényeinek megfelelő szakirányú képzettséggel az iskola pedagógusai nem rendelkeznek.

Tudjuk, hogy az előbb említett tanulók problémáinak kezelésében, felzárkóztatásukban elsődlegesen eredmény azzal érhető el, ha a pedagógusok és diákok közti kapcsolat bizalmassá válik, és a diák meg tud nyílni tanárai, nevelői felé. Éppen ezért különösen fontos szerepet töltenek be az osztályfőnökök, valamint azok a kollégák, akik a kötelező tanórákon túl, nem kötelező foglalkozásokon (napközi, szakkör, szabadidős tevékenység) közvetlen kapcsolatba kerülnek az SNI, HH, HHH tanulókkal. Továbbképzésekre a pedagógusok folyamatosan jelentkeznek. A továbbképzések megválasztásánál elsődleges szempont az esélyegyenlőség megvalósítását biztosító módszerek, lehetőségek elsajátítása.

5. Az intézmény kapcsolatrendszere

Közzolgáltatások	Helyben (KEM Ped. Szakszolg. Esztergomi Tagint.)	Más településen, és pedig ... (km)	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK			
Gyógypedagógiai tanácsadás	X		
Korai fejlesztés és gondozás	X		
Fejlesztő felkészítés	X		
Nevelési tanácsadás	X		
Logopédiai ellátás	X		
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás		X Tatabánya (55 km)	
Gyógytestnevelés			X

A fenti táblázatban látható, hogy Esztergomban elérhető a közoktatási szakszolgálatok döntő többsége, kivéve a pályaválasztási tanácsadást, mely legközelebb Tatabányán van. Indokolt megszervezni a szolgáltatást Esztergomban is, így nagyobb az esély, hogy aki igényli, eljusson megfelelő tanácsadásra, s a velük való együttműködés lehetővé teheti, hogy nagyobb számban jelentkezzenek gimnáziumi/szakközépiskolai tanulmányokra sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink.

A tanulók sikeresebb továbbtanulási esélyeit segíti elő a minden év decemberében sorra kerülő „Pályaválasztási szülői értekezlet”. A középiskolai intézményvezetők, pályaválasztási felelősök – szülők – diákok találkozója a színtere a továbbtanulási döntések, problémák megoldásának. A nyílt napoknak köszönhetően bepillantást nyerhetnek gyermekeink a középiskolai légkörbe, mindennapok munkájába.

Az iskolában megvalósuló esélyegyenlőség biztosításához több Esztergomban működő, főként családokat segítő szervezettel tartjuk napi szinten a kapcsolatot. Az osztályfőnökök kiemelt kapcsolatot tartanak a HÍD Szociális, Család- és Gyermekejóléti Központ és a Gondviselés Háza Családok Átmeneti Otthonának munkatársaival.

Jó kapcsolatot ápolunk a Marista Testvérek által fenntartott, „Mi Házunk” Községi Házzal és a Boldog Ceferino Alapítvánnyal.

Az Esztergomi Otthon Segítünk Alapítvány munkatársai évente legalább egy alkalommal elhozzák hozzánk a LogiKaland elnevezésű programját.

A Szentgyörgymezői Olvasókör sokszor megajándékozta diákjainkat kulturális programokkal.

A város óvodáival szoros kapcsolatban végezzük az óvoda – iskola átmenetét megkönnyítő programokat.

Hatékonyan együttműködünk a város más iskoláival, függetlenül azok fenntartóitól.

Jó kapcsolatot ápolunk Esztergom Város Önkormányzatával és a fenntartóval, az Esztergomi Tankerületi Központtal.

A FEH fogadóórák és szülői értekezletek mellett az iskola honlapján keresztül is kommunikál a szülőkkel, az intézmény iránt érdeklődőkkel. A honlapon megtalálhatóak az intézmény alapidokumentumai, a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, a pedagógiai program. Ezen felül a napi tájékozódást segítő információk, például az ebédbefizetés dátuma, a fogadóórák, szülői értekezletek időpontjai, az elkövetkező programok. A honlapon hír adunk az iskola tanulóinak eredményeiről, sikereiről.

Az osztályfőnökök közösségi média oldalain zárt csoportokat hoztak létre.

Iskolánkba rendszeresen jár iskolai védőnő, van iskolaorvosi ellátás is.

Nem elhanyagolható tény, hogy egyre több gyermek érkezik szakértői véleménnyel, és egyre több gyermek szorul speciális felkészítésre. Jelen körülmények között iskolánk pedagógusai nehezen tudják ellátni ezeket a speciális feladatokat. Szakemberekre (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus) lenne szüksége az intézményeknek.

6.A Pedagógiai Program vizsgálata

A Pedagógiai Program vizsgálatának az a célja:

- milyen módon jelenik meg a programban az esélyegyenlőség alapelve
- az SNI, HH, HHH tanulók nehézségeire felkészült-e az intézmény

A Pedagógiai Program nevelési része tartalmazza az esélyegyenlőség intézményi megvalósításának lehetőségeit. Fejezetenként ezek a következők:

- Az alapelvek között megfogalmazódik:

- Az esélyegyenlőség megteremtésének elve
- Bizalom, megértés a tanuló iránt
- A tanuló jogainak tiszteletben tartása, emberi méltóságának megőrzése
- Hátrányos megkülönböztetés tilalma

- A célok között kiemelt feladatunk:

Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, emberi jogok tiszteletben tartására.

- A személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokban a segítő életmódra nevelés fogalmazódik meg. Az esélyegyenlőség, a hátrányos helyzetűek felé nyitottság hatja át az egész pedagógiai programunkat. Tudatosan törekszünk arra, hogy a diákokban kialakuljon a szolidaritás, a segítőkészség, s mindezek alapvető személyiségjegyekké váljanak.

- A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek c. fejezete Pedagógiai Programunknak teljes egészében a családi, szociális nehézségekkel küzdő diákok segítésének eszközeit, színtereit, tevékenységi formáit foglalja össze, foglalkozik az átmenet (óvoda-iskola; alsó-felső tagozat) problémáival, valamint a pályaválasztás, továbbtanulás sikeressége érdekében végzett tevékenységekkel. Tantestületi, osztályfőnöki, gyermekvédelmi feladatok jelennek meg. A felmerülő nehézségek megoldásának legfőbb eszköze a jó osztályközösség kialakítása, a problémákkal küzdő gyermekek kiközösítésének megakadályozása, valamint a tanár-diák kapcsolat bizalmi viszonyra való fejlesztése. Arra törekszünk, hogy diákjaink megtalálhassák a személyiségéhez legközelebb álló pedagógust, aki felé meg tudnak nyílni, problémáikat őszintén fel tudják tárni.
- Képességbontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere c. fejezet a képességbontakoztatásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelésével és oktatásával foglalkozik, melynek legfőbb célkitűzései a következők:
 - Hátrányos helyzetű tanulók képességeinek optimális kibontakoztatása.
 - Egymást segítő közösségek kialakítása.
 - Előítélet-mentes környezet kialakítása.
 - Szülők partnerként történő bevonása az iskolai folyamatokba.
 - Évfolyamismétlés nélkül továbbhaladó HHH tanulók számának növekedése.
 - Minél több HHH tanuló jusson be érettségit adó középiskolába.
- A szociális hátrányok leküzdését szolgáló feladatokat az osztályfőnökök követik nyomon, intézkednek szükség esetén.
Tevékenységük 3 területre terjed ki:
 - a gyermek fejlődését veszélyeztető okok
 - megelőzésére,
 - feltárására,
 - megszüntetésére.
- Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
 - felzárkóztató foglalkozások,
 - a tehetséggondozó foglalkozások,
 - a differenciált oktatás,
 - a pályaválasztás segítése,
 - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
 - a napközis foglalkozások,
 - az iskolai étkezési lehetőségek,
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
 - a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, természetbeni támogatás),
 - szülőkkel való együttműködés,
 - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- A szülők és a pedagógusok együttműködését, a felmerülő problémák megoldásához vezető út megbeszélését különböző szintereken valósítjuk meg, ahol fő célunk az okok megismerésén túl a megnyugtató végeredmény tanuló-szülő-pedagógus számára egyaránt. Ezek a szinterek:
- családlátogatás
 - szülői értekezlet
 - fogadóóra
 - nyílt tanítási nap
- Egészségnevelési programunkban hangsúlyosan szerepel az
- egészségvédelem
 - egészségnevelés
 - egészséges életmódra történő felkészítés

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinknak az otthoni körülményekből kiindulva ez a terület nevelési szempontból különösen fontos, ezért már első osztálytól kezdve tudatosítjuk bennük, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására magatartási alternatívákat ajánlunk, megfelelő egészségvédő magatartásformákat gyakoroltatunk segítséggel, példamutatással.

- Tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok hatják át Pedagógiai Programunkat. Kiemelten szerepel a tanórai differenciálás, mely számos tantárgy keretében mindennapi gyakorlat. Egyéni fejlesztés keretében foglalkozunk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül azokkal, akik szakértői javaslat alapján külön fejlesztésben kell, hogy részesüljenek.

Bevezettük a Komplex Alapprogramot (ráhangolódás órák, te órád, DFHT és KIP órák), az Arizóna-szobát, a Biztibusz és a BIKÁ programot. Madárbarát és Országos Bankvelem Tudáscsere Központ iskola lettünk.

További esélyegyenlőséget növelő beavatkozások az osztályfőnöki, tanítói, tanári munka keretében:

- tanulásmódszertan, helyes tanulási stratégiák kialakítása.
- problémák (pl. dyslexia) idejében történő felismerése, jelzése a szülők, szakemberek és az iskolavezetés felé.
- korrepetálások, tanulópárok szervezése.
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, rendszeres információcsere, együttműködés a diák motiválásában, sikerélményhez juttatásában, az indokolatlan hiányzások elkerülésében.

- szakemberek bevonása a problémák megoldásába (logopédus stb.)

A szociális hátrányok leküzdését szolgáló további eszköz még a rendszeres tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségeiről.

Iskolánkban a kötelező tanórákon kívül a tanórán kívüli foglalkozásokon (napközi, választható óra, szakkör, sportkör, tehetséggondozás, felzárkóztatás), a szabadidős tevékenységeken (kirándulás, táborozás, mozi, színház-, múzeumlátogatás – önköltséges formában) minden tanuló részt vehet.

Kirekesztés, hátrányos megkülönböztetés semmilyen formában nem jelenik meg. Az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány támogatás révén segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részvételét a külön foglalkozásokon, szabadidős programokon.

Megszervezzük a Csodaszarvas és Erzsébet-táborokat.

7. Infrastrukturális feltételek

Iskolánk 1974 óta folyamatosan épült. 1983-ra nyerte el mai formáját, így alkalmassá vált 1-8. évfolyamú párhuzamos osztályok befogadására.

Az intézmény elhelyezkedése rendkívül kedvező, az épületet hatalmas parkosított udvar, játszótér, szabadtéri sportpályák veszik körül.

Az iskola fedett alapterülete: 2500 m².

Az épület állapota közepesen jónak mondható. Folyamatosan történik a felújítás. Az elmúlt években megvalósult a nyílászárók cseréje, fűtés – világítás korszerűsítése, a földszinti és emeleti vizesblokk felújítása, valamint a tető teljes szigetelése.

Az oktatás színterei:

1 tornaterem

3 szaktanterem (informatika, rajz/technika, fizika/kémia)

16 tanterem

3 szükségterem (ezekben csoportbontásban folyik az oktatás: angol terem, fejlesztőszoba)

1 könyvtár

Informatikai eszközpark:

1 hálózati szerver

26 PC (5 évnél régebbi)

a pedagógusok saját használatra kapott hordozható számítógépei (5 évnél régebbi)

Egészségügyi higiéniai feltételek:

1 orvosi szoba

15 WC

A helyzetelemzés összefoglalása

- Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola az Esztergomi Tankerületi Központ által működtetett 1-8. évfolyammal működő intézmény.
Az iskola vállalja a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók beiskolázását, integrált oktatását, nevelését.
Iskolánkban az országos átlagnál alacsonyabb a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.
- A kompetenciamérések szerint az intézményünkben tanuló diákok eredménye az országos átlag körül mozog. A jövőben rendszeresen el kell végeznünk a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményességének külön vizsgálatát és nyomon követését, hogy folyamatosan ellenőrizhető legyen a pedagógiai munkánk hatékonysága a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében, és ha kell a szükséges beavatkozások időben megtörténhessenek.
- Az iskolánkat elhagyó diákok száma kevés, elsősorban lakhelyváltás miatt mennek el, ill. évenként változó azon tanulóink száma, akik 8 és 6 évfolyamos gimnáziumban folytatják tovább tanulmányaikat. Továbbtanulási mutatóink szerint nincs lemaradó a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók között. Eltérés a végzős diákjaink iskolaválasztásában van.
Jövőben célunk és feladatunk lesz az érintett tanulók esetében, hogy minél többen érettségit adó középiskolában folytassák tovább tanulmányaikat.
Ennek érdekében a tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszereket alkalmazunk, ill. az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételével megvalósított komplex vizsgálatok eredménye alapján egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki az optimális fejlesztés érdekében.
- Az intézmény pedagógusainak szakmai felkészültsége megfelelő, de növelni kell a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók neveléséhez szükséges és rendelkezésre álló szakirányú továbbképzéseken való részvételt.
- A pedagógiai programunk részletesen kitér a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal való következetes pedagógiai munkára. Alapvető feladatunknak tekintjük a közvetlen és bizalmas tanár-diák kapcsolat, valamint a diákokban az egymás iránti szolidaritás kialakítását. Az órán kívüli foglalkozásokon minden tanuló részt vehet egyéni érdeklődése szerint. A délutáni foglalkozások nagyban segítik a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját. Mód van egyéni foglalkozásokra is a napközi otthonban. Tapasztalatunk szerint motiválnunk kell a jövőben születő, gyermeket egyaránt, hogy éljenek az iskola által felkínált lehetőségekkel.

Az oktatás a hagyományos tantárgyi bontás szerint zajlik. Speciális pedagógiai módszereket nem alkalmazunk. Csoportbontást csak az informatika tantárgy és az idegen nyelv oktatásánál alkalmazunk. Az angolt ún. nívócsoportokban, a németet egy csoportban oktatjuk.

- Rendszeres kapcsolatot tartunk a szakszolgálatokkal, az önkormányzattal. Az osztályfőnökök kiemelt kapcsolatot tartanak a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval. Munkánkat segíti a „Teleház” és a Határtalan Szív Alapítvány.

Az iskolai egészségügyi hálózat (iskolaorvos, védőnő) jól működik, probléma esetén azonnali intézkedés történik.

~~Szakmai kapcsolatok kialakítása folyamatban van (Szekszárd—Babits iskola)~~

- A pontos nyilvántartás érdekében a szülőket tájékoztatnunk kell az esélyegyenlőségi programban részesülő gyermekek előnyeiről, juttatásairól, kedvezményeiről.

Minden tanévkezdéskor nyilatkoztatjuk a szülőt iskolai végzettségéről, valamint arról, hogy részesül-e gyermekvédelmi kedvezményben. Így tudjuk pontosan számon tartani iskolánk hátrányos és halmozottan hátrányos tanulóit.

- Az iskola infrastruktúrája és felszereltsége megfelelő. Még 3 szükségteremben folyik oktatás. (Tanóra, kiscsoportos foglalkozás). A tanulók egyformán igénybe vehetik az intézmény szolgáltatásait, használhatják eszközeit. A szabadidős és egyéb külön foglalkozásokra elegendő hely áll rendelkezésre.

2.7.4. Kötelezettségek és felelősség

Az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető az iskola esélyegyenlőségi programja, ismerik és követik a benne foglaltakat.

Az intézmény nevelői a pedagógiai programban megfogalmazott korszerű módszerek elsajátítását a szükséges továbbképzések elvégzésével szerzik meg.

A program megvalósításáért, koordinálásáért, az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért felelős: az intézményvezető.

Határidő: folyamatos.

A program megvalósítása minden pedagógus feladata. Ismerniük kell az intézkedési tervben foglaltakat, és közreműködni a megvalósításban. Biztosítjuk a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó, toleráns légkört. Az esélyegyenlőség sérülése esetén kötelessége a pedagógusoknak az osztályfőnöki munkaközösség-vezetőt értesíteni.

Felelős: minden nevelő, munkaközösség-vezető, intézményvezető.

Határidő: folyamatos

Az iskolával minden szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél ismerje az intézményi esélyegyenlőségi programot és a benne foglaltaknak megfelelően tevékenykedjen.

Felelős: intézményvezető, szerződéses partnerek

Határidő: Folyamatos

2.7.5. Akcióterv

A helyzetelemzés során feltárt probléma	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Az intézkedés					
		leírása	felelőse	megvalósításának határideje	eredményességet mérő indikátor		
					Rövid (1 év)	Közép (3 év)	Hosszú (6 év)
					távon		
Nem minden pedagógus felkészült a speciális ellátásra szoruló tanulók problémáinak kezelésére	A pedagógusok mesterségbeli tudásának bővítése	A továbbképzési program-ban kiemelt cél a kompetenciák megszerzése	Intézmény vezető	2013	A pedagógusok legalább fele elvégzett egy módszertani képzést	A pedagógusok kétharmada elvégzett egy módszertani képzést	Minden pedagógus elvégezte a továbbképzést
A kompetenciamérés és a belső mérési eredmények vizsgálata hiányzik	A mérési eredmények értékelése történjen meg, az intézmény mérési-értékelési rendszere szakszerűen működjön	A mérési eredmények szakszerű feldolgozása, a mérési rendszerek továbbfejlesztése	Intézmény vezető mk.-vezetők	2010. június Majd minden év végén kerüljön sor az értékelésre	Eredmények elemzése. Fejlesztési javaslatok	Értékelési rendszer fejlesztése	Legalább 3 fő, ebben az irányban képzett pedagógus legyen a tantestületben
Az országos kompetenciamérés		A szakmai					

eredménye nem megfelelő	A HH tanulók és a nem HH tanulók közötti különbség csökkenjen! A mérési eredmények javulása. Az iskola átlaga javuljon.	munka- közössé- gek tárják fel az országos eredmé- nyektől való eltérés okát, a beavat- kozás érdeké- ben	Intézmény vezető mk.- vezetők	Folyamatos	Az eddig- nél jobb ered- mény elérése	A HH tanulók ered- ményei javul- nak	Az intézmé- nyi átlagot elérik
Az iskolán kívüli segítő programon kevesen vesznek részt a HH tanulók közül	Növelni kell a részvételt az iskolán kívüli programokon	A pedagógusok és a diákok ismerjék a segítő programokat, ösztönözni kell a részvételt	Intézmény vezető-helyettes	Folyamatos	Ve- gyék igény- be a segítő progra- mokat	A progra- mokon a HH tanulók harma- da vegyen részt	A HH tanulók vegye- nek részt a segítő prog- ramban
Alacsony a HHH tanulók tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétele	Nagyobb létszámban vegyenek részt a tanórán kívüli tehetséggondozó szakkörökön és felzárkóztató foglalkozásokon, tanulószobán	A tanulás iránti igény kialakítása	Szaktaná- rok tanítók	Folyamatos	Több HHH tanuló részvé- tele a tanó- rán kívüli foglal- kozá- sokon	A HHH tanulók tanulás iránti igényé- nek felkel- tése	Az iskola tanulmá- nyi eredmé- nyének javulása
Alacsony számban vesznek részt a HHH tanulók az iskolai versenyeken	Több HHH tanuló vegyen részt a versenyeken	A HHH tanulókból a versenyszellem kialakítása	Szaktaná- rok Tanítók	Folyamatos	Több HHH tanuló részvé- tele a verse- nyeken	A HHH tanulók eredmé- nyei javul- nak	Az iskola verse- nyeken elért eredmé- nye javul
A HH tanulók nem jelentkezik érettségire adó szakközépiskolába	Több HH tanuló jelentkezzen szakközépiskolába	A tudás értékének elismeretése	Osztályfő- nökök Szaktaná- rok	Folyamatos	Több HH tanuló jelent- kezik szak- közép-	Na- gyobb számu jelent- kezés	A HH tanulók minél nagyobb számban tanulja- nak tovább

					iskolá- ba		
Nem megfelelő a szülő-iskola kapcsolata a HHH tanulók esetében	Együtműködő szülők	Család-látogatás felvilágosítás, együttműködés	Intézmény vezető Osztályfőnökök	Folyamatos	Szülői értekezletek látogatottsága	A fogadó-órák látogatottsága nő	Együtműködő szülői közösség kialakítása
A HHH tanulók között sok a tanulási zavarral küszködő diák	Figyelem és koncentráció növelése	A fejlesztő foglalkozások igénybe vétele	Osztályfőnökök Tanítók	Folyamatos	Javul a tanulmányi munka	Javul a tanulmányi eredmény	Javul az iskolai tanulmányi eredmény
A HHH tanulóknak, nincs kész a házi feladatuk	Mindenki készítse el a házi feladatát	Megfelelő szintű feladatok, az elkészítésben segítségnyújtás	Szaktanárok Tanítók	Rendszeres, folyamatos	Rendszeres írásbeli munka	Önálló tanulás otthon	Önálló ismeretszerzés képességeinek kialakítása
A HHH tanulók nem készülnek fel a tanórákra	Felkészülés a tanórákra, rendszeres tanulás	Megfelelő tananyag elsajátítás	Szaktanárok tanítók	Folyamatos	Az otthoni ismeretszerzés, gyakorlás	Javuló tanulmányi eredmények	Belső mérési eredmények javulása

Megvalósítás

- Az iskola lehetővé teszi pedagógusai számára megfelelő módszerek megismerését, a problémák, szakmai tapasztalatok megvitatását, a megoldási lehetőségek megbeszélését.
- Figyelemmel kísérjük a HHH-s tanulók tanulmányi előmenetelét és továbbtanulását.
- Saját eszközeinkkel hozzájárulunk a sajátos nevelési igényű tanulók hátrányainak csökkentéséhez, a társadalmi beilleszkedés esélyeinek növeléséhez.
- Az esélyegyenlőségi program beépül az intézmény pedagógiai programjába valamint az intézményi minőségirányítási programba. Iskolánk működésében érvényesítjük az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségeket és célkitűzéseket.
- Az éves beszámolóban értékeljük és elemezzük a program teljesülését.
- Programunkba beépítjük intézményfejlesztési és intézkedési tervünket.

A célok eléréséhez szükséges cselekvési terv

Tevékenységsorozatok az előző pontban megfogalmazott célonként:

1. cél megfogalmazása	Lemorzsolódási mutató 10% alatt
A cél elérésének tervezett dátuma	2022-2025.
A cél elérését jelző sikerkritériumok	A lemorzsolódással érintett tanulók számának csökkenése

A cél eléréséhez szükséges tevékenységek:

	Tevékenység megnevezése	Tevékenység kezdete és vége	A tevékenységben érintett résztvevők	Felelős	Elvárt eredmény
1.	Kis létszámú osztályok (max. 20 fő)	2022. szeptember 1.	fenntartó, intézmény	fenntartó, intézményvezető	lemorzsolódási mutató javulása
2.	2 fő pedagógiai asszisztens	2022.	fenntartó, intézmény	fenntartó, intézményvezető	lemorzsolódási mutató javulása
3.	IKT eszközök fejlesztése	2022. szeptember 1. – 2023. június 30.	fenntartó, intézmény	fenntartó, intézményvezető	lemorzsolódási mutató javulása
4.	A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók szüleivel való együttműködés hatékonyságának növelése	folyamatos – 2024. június 15.	osztályfőnökök,	osztályfőnök, intézmény vezetői	csökken a lemorzsolódással érintett tanulók létszáma
5.	A nevelési problémák megoldására alkalmas módszerek alkalmazása	folyamatos – 2024. június 15.	nevelőtestület	intézményvezető	csökken a lemorzsolódással érintett tanulók létszáma
6.	Komplex Alapprogram gyakorlati alkalmazása	2021-2022. tanév	nevelőtestület	intézményvezető	csökken a lemorzsolódással érintett tanulók létszáma
7.	beiskolázási körzet változtatása	2022. január	fenntartó	fenntartó	csökken a lemorzsolódással érintett tanulók létszáma
8.	Differenciált oktatás	folyamatos-2023.	nevelőtestület	intézményvezető	csökken a lemorzsolódással

					érintett tanulók létszáma
--	--	--	--	--	------------------------------

2. cél megfogalmazása	Hiányzások csökkentése
A cél elérésének tervezett dátuma	2022-2025.
A cél elérését jelző sikerkritériumok	A magas óraszámú hiányzást elérő tanulók számának csökkenése

A cél eléréséhez szükséges tevékenységek:

	Tevékenység megnevezése	Tevékenység kezdete és vége	A tevékenységben érintett résztvevők	Felelős	Elvárt eredmény
1.	A tanulók önszerveződési lehetőségeinek növelése, TeÓrád szakkörök számának növelése	folyamatos - 2025. augusztus 31	fenntartó, intézmény, nevelőtestület	fenntartó, intézményvezető, nevelőtestület	hiányzási mutató javulása
2.	A magas óraszámú hiányzást elért tanulók szüleivel való együttműködés hatékonyságának növelése	folyamatos 2024. június 15.	osztályfőnökök, intézményvezető, int. vez- helyettesek	osztályfőnökök, intézményvezető	hiányzási mutató javulása

2.7.6. Monitoring és nyilvánosság

A program megvalósulásának nyomon követése folyamatosan, az eredményesség értékelése és ellenőrzése félévenként történik. A program megvalósításában elért eredményekről évente tájékoztatjuk a fenntartót, a szülőket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit. Az értékelést közzétesszük az iskola honlapján.

2.7.7. Konzultáció, visszacsatolás

- A program elfogadását megelőzően kikérjük a szülők, tanulók, kisebbségi önkormányzat véleményét. A program végrehajtásának menetében minden érintett felet megkeresünk, hogy észrevételeikkel segítsék az intézkedési tervben megfogalmazottak végrehajtását.
Eszköz: interjú, kérdőív.
- A megvalósítás során felmerülő problémákat az együttműködő felekkel konzultálva oldjuk meg, a prevenció szem előtt tartásával.
- A szülőkkel való kapcsolatot erősítjük a felmerülő problémákat közösen igyekszünk megoldani.
-

2.7.8. Szankcionálás

- Amennyiben a program évenkénti értékelése során kiderül, hogy nem sikerült vagy részben sikerült megvalósítani a kitűzött célokat, megvizsgáljuk, feltárjuk az okokat, elvégezzük a korrekciót. Utóellenőrzés formájában győződünk meg a korrekció helyességéről.
- Az eredményes végrehajtást ösztönözni kell, a pedagógus értékelésnél figyelembe kell venni.

2.7.9. Jóváhagyás

- Az Intézményfejlesztési és Intézkedési Tervet a fenntartó fogadja el.

2. 8. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, az ebből adódó köteleességek és a kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségei (formái)

1. A tanulókkal és a szülőkkel kapcsolatos kötelezettségek.
 - a.) A tanulóknak és a szülőknek ismerniük kell az iskola házirendjét, melyet az osztályfőnök ismertet a tanév első szülői értekezletén. A házirend szabályozhatja:
 - A tanulói jogokat és kötelezettségeket.
 - Az iskola tanulóinak munkarendjét.

- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások rendjét.
- Az intézmény helyiségeinek, berendezéseinek, tárgyainak, eszközeinek használati rendjét.

A házirend megtilthatja a tanulói jogviszonyból származó jogok és köteleességek gyakorlásához, teljesítéséhez nem szükséges dolgok bevitelét az iskolába.

b.) A szülőkkel szembeni törvényi elvárás:

- A szülő gondoskodik gyermekének testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
 - A szülő biztosítja gyermekének a rendszeres iskolai oktatásban – nevelésben való részvételt.
 - Tartsa a kapcsolatot az oktatási – nevelési intézménnyel és a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal.
2. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola intézményvezetője legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén szükség szerint,
 - iskolagyűlésen havonta,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
 3. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
 4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
 5. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola intézményvezetője legalább félévente egyszer a Szülői Testület választmányi ülésén,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

6. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatáspolitikai alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola intézményvezetőségére felé.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges élet-módra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

f) Szülői részvétel az iskolai rendezvényeken, programokon

Feladata az iskolai programok segítése, szervezése

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Idősek látogatása
- Tanulmányi kirándulás
- Túrák, kirándulások
- Jótékonyági bál
- Dekoráció
- Papírgyűjtés

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőségével, nevelőtestületével vagy a Szülői Testülettel.

Hogyan kapcsolódhat be a szülő az iskola közéletébe?

Az iskola működésében a következő szülői szerepek jelennek meg:

- A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője.
- A szülő, mint a tanulási – nevelési folyamat segítője.
- A szülő, mint az iskolai közélet szereplője.

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti

- az idegen nyelv megválasztását,
- a választható órákat,
- az ifjúságvédelem segítségét,
- a gyógytornász és a logopédus segítségét,
- a napközi otthoni ellátást,
- a tanulószobai foglalkozást,
- az étkezési hozzájárulást,
- tankönyvtámogatást,
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését.

A szülő, mint a tanulási – nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet

- az Esztergomi Fénysugár Oktatási és Nevelési Alapítvány támogatásában,
- az iskola eszközparkjának gazdagításában,

- az iskola esztétikai arculatának alakításában,
- ünnepélyek szervezésében, az azokhoz szükséges eszközök elkészítésében.

Formái:

- pénzadomány
- tárgyi támogatás
- szellemi és társadalmi munka

A szülő, mint a tanulási – nevelési folyamat szereplője

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó oktatási – nevelési feladatainknak sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

Színtere lehet:

- az osztályfőnöki óra
- a szülői értekezlet
- a szabadidős tevékenységek
- kulturális területek

Kezdeményezője:

- a szülői testület
- az osztályfőnök
- az iskola vezetése

7. A pedagógusok együttműködésének szinterei:

- A munkaközösség-vezetők havonkénti munkaértekezlete.
- Szükség szerint összehívott munkaértekezletek.
- Nevelési értekezletek.
- Munkaközösségi megbeszélések, tanácskozások.

Iskolai értekezletek, megbeszélések:

Alakuló tantestületi értekezlet
 Tanévnyitó tantestületi értekezlet
 Félévi tantestületi értekezlet
 Tanévzáró tantestületi értekezlet
 Nevelési értekezlet (1. és 2. félév)
 Osztályozó értekezlet (1. és 2. félév)
 Munkaközösség-vezetői munkaértekezletek (havonta)

Szülői értekezletek, fogadóórák:

Szülői értekezlet (1. félév)
 Félévi szülői értekezlet

Szülői értekezlet (2. félév)
Leendő első osztályosok szüleinek előzetes értekezlete
Beiskolázással kapcsolatos szülői értekezlet
Fogadóóra (tanévenként 3 alkalommal)

Az értekezletek, fogadóórák időpontját az éves munkaterv határozza meg.

8. Az iskola külső információs rendszere:

A város tájékoztatása az iskola fontosabb eseményeiről, eredményeiről egyrészt a városi kábeltelevízió, rádió műsorán keresztül, másrészt helyi újság, illetve a 24 Óra megyei lap tudósításai, hírei alapján történhet az esetleges anyagi költségek fedezetének megléte esetén.

Információs hálózatunk:

- honlap (Internet)
- iskolarádió
- helyi média

2. 9. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A nevelőtestület minden tagjának feladata

- legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanulóiifjúságát,
- a NAT, a kerettantervek, és a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél- és feladatrendszerének maradéktalan betartása és teljesítése,
- szakmailag, pedagógiailag tovább képezni magát,
- a városi, iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni.

A pedagógusok feladatai

- A pedagógusok általános működési feladatait /ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok... stb./ az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk.
- Minden pedagógusi munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős azért, hogy a mindenkori oktatási létszámnak megfelelően olyan módon hozza létre a pedagógus munkaköröket és az adott

munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással, az oktatási létszámmal egységes arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

- Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre a nevelőtestület minden tagját a kiadott törvény, a rendeletek, utasítások és az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja.

Tételesen:

- a tantervek végrehajtása,
- a pedagógiai etika írott vagy íratlan törvényeinek betartása,
- a feladatok vállalása önkéntes, kivéve az iskola vezetői által meghatározott feladatokat /pl.: helyettesítés, ügyelet/;
- a problémák nyílt mindenkorai megbeszélése történjen meg a megfelelő hangnemben tanulóval - szülővel - kollégával - vezetővel egyaránt;
- az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, azok elsajátításáról meggyőződik;
- a szükséges intézkedéseket megteszi, ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll;
- a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezi,
- a megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek eleget tesz,
- a tanulók iskolán kívüli rendezvényein, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges tennivalókat megteszi;
- a védő- óvó előírásokat betartja és betartatja bombariadó esetén,
- gondoskodik az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről;
- kulturált viselkedés, öltözködés / ünnepélyeken a közösség íratlan törvényének betartása/; ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözködés.

Az osztályfőnökök feladatai

- Az osztályfőnököt az intézményvezető jelöli ki.
- Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi.
- Munkáját előre megtervezi, és ezt írásban foglalkozási tervben rögzíti.

- Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Munkájában támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti és figyelemmel kíséri tevékenységüket.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.
- Felelős osztálya rendjéért, tisztaságáért.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel.
- Vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét.
- Törekszik a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztésére, gondot fordít a gyengébbek felzárkóztatására, a differenciált foglalkoztatásra, tehetséggondozásra.
- A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel.
- A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát.
- Családlátogatást a veszélyeztetett tanulóknál tanév elején ajánlott végeznie. Utána csak akkor, ha az intézményvezető, a szaktanárok és ő maga szükségesnek tartja a tanulmányi munka, szülői- gondviselői munka elmulasztása, valamint magatartási problémák miatt. Új osztályában a tanév végéig ajánlott minden családot meglátogatni, a családlátogatás időpontját köteles a haladási naplóba jelezni.
- Fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tart.
- Havonta ellenőrzi az osztálynapló és az ellenőrző jegyeit.
- Az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e.
- Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket, megírja az anyakönyveket, kitölti a bizonyítványokat. Felelős az osztálynapló rendes és folyamatos vezetéséért. Haladási naplóba az órarendet hetenként előre beírja, a bejegyzéseket ellenőrzi, az igazolásokat összeszedi, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri.
- A napló "megjegyzés" rovatában gondoskodik a jutalmazások, büntetések bejegyzéséről ill. bejegyeztetéséről.
- A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.
- Bombariadó esetén az intézményben elfogadott intézkedési rend alapján tevékenykedik.

- Ellenőrzi a tanulók szakkörre, tanfolyamra, sportegyesületbe való jelentkezését, indokolt esetben az engedélyt visszavonhatja.
- A szülői közösség vezetőjével és felelősökkel irányítja osztálya szülői közösségét.
- Igazolt mulasztást engedélyezhet 3 napon belül.
- Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Napjainkban, amikor a szülők egy része és a családok is nehezebb helyzetbe kerülnek, a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbak, az iskola feladata és jelentősége az gyermekvédelem területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyerekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltabbá válnak.

Ezek a problémák iskolánkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat. A gyermek- és ifjúságvédelem nevelőtestületünk minden tagjának, de különösen az osztályfőnököknek és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének a feladata. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető

- okok megelőzésére,
- feltárására,
- megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Elsődleges és meghatározó tennivalónk a megelőzés.

A gyermekek életkörülményeiben rejlő veszélyeket, fejlődésükben tapasztalható rendellenességeket időben fel kell tárnunk. Ebben a munkában együttműködnek az osztályfőnökök, a napközis nevelők, a munkaközösség-vezető, az intézményvezető.

A veszélyeztetettség feltárását, felderítését követően meg kell tennünk a szükséges intézkedéseket, melyek az előidéző okok megváltoztatására kell, hogy irányuljanak. Nagyon fontos a családlátogatás, a szülők meggyőzése, a problémák megbeszélése, lehetőség szerint közös orvoslása. Előfordulhat azonban, hogy a gyermek érdekeit kell védenünk, jogait képviselnünk a szülővel szemben. Ilyenkor elkerülhetetlen a hatósági beavatkozás, a védő-óvó intézkedések megtétele.

Az iskolai gyermekvédelem alapvető feladatai között első helyen kell megemlítenünk a gyermek személyiségének megismerését.

A beszélgetések, az őszinte érdeklődés, a diszkréció, a megértés, a bizalom, az iskolai életbe való bevonás, a feladatok elvégzése utáni elismerő megnyilvánulások mind hozzájárulnak a személyiségzavarok leküzdéséhez.

Iskolánk lakótelepi környezetben fekszik. Ezért fontos, hogy bekapcsolódjon abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszély-forrásaival szemben, elsősorban a tanulók személyiségének fejlesztésére, és a prevencióra fekteti a hangsúlyt.

A cél a tanulók személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, amely képessé teszi őket az ítéletalkotásra és a negatív jelenségek elutasítására. Tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiség jogait (önrendelkezési jog, a családi és magánélethez való jog).

A titoktartásra vonatkozó szabályok betartása mellett a szülőket tájékoztatjuk, ha a gyermek fejlődésének elősegítése érdekében szükségesnek tartjuk az intézkedést.

Az osztályfőnök feladata, hogy együttműködjön a pedagógusokkal a gyermek- és ifjúságvédelmi munkában. Részletesen:

- A tanulók és szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulókat felméri, nyilvántartja, figyelemmel kíséri, szükség esetén intézkedik.
- Részt vesz a tanulók személyiségének fejlesztésében, a meg-felelő életszemlélet kialakításában
- A gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése, tájékoztatás nyújtása tanulóknak, szülők, pedagógusok részére.

Az osztályfőnök kapcsolatot tart és szorosan együttműködik az alábbi szervezetekkel és intézményekkel:

- Polgármesteri Hivatal - Gyámügy Iroda;
- Nevelési Tanácsadó;
- Gyermekjóléti Szolgálat;
- Városi Rendőrkapitányság;
- Körzetünkhöz tartozó óvodák;
- Gyermekorvos, védőnő;
- Vöröskereszt és más segítő szervezetek.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a differenciált oktatás,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok, nyári napközi),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, természetbeni támogatás),
- szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2. 10. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói diákképviselettel diákönkormányzatot alakítanak.

A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.

A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során törekszik a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet megszervezésében és a tanulókörösség érdekképviselésében, gyakorolja a tanulókörösség és saját jogosítványait.

A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

A diákönkormányzat tisztségviselői:

a) Gyermekvezetők:

- osztályonként (egy-egy osztálytitkár) 2 képviselő,
- az önkormányzat gyermekvezetője, titkára.

b) Felnőtt segítő, vezető:

- önkormányzat vezetője

A gyermekvezetők véleményét, javaslatát, észrevételeit a felnőtt vezető továbbítja a nevelőtestülethez.

A diákönkormányzat működése

A Diáktanács havonta tart megbeszélést a soros feladatokról.

Döntési joga van:

- a diákság közösségi életének tervezésében,
- szervezésében,
- ellenőrzésében és
- értékelésében.

Egyetértési joga van:

- a házirend kialakításában,
- az SZMSZ diákokat érintő kérdéseiben,
- a tanulók fegyelmi és jutalmazási szabályzatának kialakításában.

Véleményezési joga van:

- a tanév rendjének meghatározásában;
- a szabadidős, tanórán kívüli programok szervezésében, lebonyolításában;
- meghirdetett versenyek, pályázatok értékelésben;
- a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában, büntetésében.

Javaslattevő joga van:

- minden, a diákok jogait és kötelességeit érintő kérdésekben.

A diákönkormányzat feladata és jogköre néhány területen az ellenőrzés és értékelés is. Ezek a következők:

- tanulói ügyelet
- védnökségi munka
- osztályönkormányzatok tevékenysége.

A végzett munka utáni elismerési módok:

- Babits-díj, melyet olyan végzős diákunk kap, aki 8 éven keresztül kiváló tanulmányi eredményt ért el, példamutató magatartást tanúsított. Ennek költségét vagy a fenntartó, vagy az iskolai alapítvány fedezi.
- Jó tanuló, jó sportoló, amely elismerésre a DSK vezetőségével együtt teszünk javaslatot. A költségek az Esztergom Megyei Jogú Város Önkormányzatát terhelik.

- Könyvjutalom, oklevél elismerés – a szükséges anyagi fedezet megléte esetén.
- „Arany 5-ös” elismerésben részesül az a tanuló, aki adott évben a legtöbb ötös osztályzatot szerzi meg az osztályában – a szükséges anyagi fedezet megléte esetén.

2. 11. Tanulmányok alatti vizsga

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

Tanulmányok alatti helyi vizsgák típusai

- Osztályozóvizsga
- Javítóvizsga
- Különbözeti vizsga
- Pótló vizsga

Iskolánk alkalmassági vizsgát nem szervez.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra

- osztályozó-,
- különbözeti,
- javító-,
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Személyi hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- aki pótlóvizsgát tesz,
- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény intézményvezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.
- intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Vizsgaidőszakok

A javító és az osztályozó vizsgára írásbeli jelentkezés nem szükséges.

A különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló törvényes képviselője az intézményvezetőnek címzett kérvényben kérheti.

Vizsgák előkészítése

A vizsgák beosztását az intézményvezetőhelyettes készíti el. Az érintett tanulókat tájékoztatja a vizsga helyéről és időpontjáról, s ezzel egyidőben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzéteszi. Írásbeli vizsga esetén a szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, melyet a munkaközösség vezetője ellenőriz. A vizsgabizottságokat az intézményvezető jelöli ki.

Vizsgák lebonyolítása

Ha a tanuló tanév végén - legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A vizsgabizottság minimum három főből áll, tagjai: elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár.

Vizsgák követelményrendszere

A vizsgák követelményei, valamint az értékelése azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának, az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével, és értékelési rendszerével.

A különbözeti vizsgák időpontját az intézményvezető határozza meg, iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő. Abból a tantárgyból kell különbözeti vizsgát tenni a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tananyag ismerete a sikeres továbbhaladás feltétele. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során az intézmény vezetőjének egyedileg kell határozatot hoznia a tanuló ügyében.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó vagy különbözeti vizsga követelményeit – kérelmére – pótló vizsgát tehet, melynek időpontját az intézményvezető jelöli ki.

Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát tehet a tanuló:

- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól;
- ha tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget;
- ha igazolt és igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára;
- ha felkészültségéről független vizsgabizottság előtt ad számot.

Az osztályozóvizsga időpontját az intézményvezető jelöli ki.

Az osztályozóvizsga előírásai:

- Az osztályozóvizsgát bizottság előtt kell tenni.
- Tagjai: szaktanárok, munkaközösség-vezető.
- Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni. Pontos időpontjáról az éves munkatervben döntünk.
- A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja.
- Jellegétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll.
- Az osztályzatot a bizottság állapítja meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki a 2-8. évfolyamon a tanév végén egy vagy maximum 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák előírásai:

- A javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni. A bizottság tagjai: szaktanárok, osztályfőnök, munkaközösség-vezető;
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni;
- A javítóvizsga időpontja: az éves munkatervben állapítjuk meg;
- Az időpontjáról és helyéről a tanulót illetve a szülőt értesíteni kell;
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot az osztályfőnök és az intézményvezető írja alá;
- A javítóvizsga helye az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították. Amennyiben más helységbe költözik, új iskolájában is tehet javítóvizsgát. A vizsga eredményét az iskolatávozási bizonyítványon jelzi a vizsgáztató iskola;
- A javítóvizsga nem ismételhető;
- Azt a tanulót, aki az osztályozó- ill. javítóvizsgán nem jelent meg, úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.

2. 12. Egészségnevelési program

Az egészségvédelemmel, egészségneveléssel és az egészséges életmódra történő felkészítéssel kapcsolatos **céljaink:**

- A tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük védelme érdekében.
- Az egészség, mint életvezetési érték a tanórán belül és azon kívüli szabadidős programok középpontjában álljon.
- A tanulók testi fejlődésében szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása, az egészséges életmód kialakítása, a higiénés kultúra megalapozása.

- Iskolai nevelésünkben prioritást élvez a lelki egészségvédelem, a mentálhigiéné.

Ennek érdekében **feladataink:**

- Az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítjuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására magatartási alternatívákat ajánlunk, megfelelő egészségvédő magatartásformákat gyakoroltatunk segítséssel, példamutatással.
- Ösztönözzük, motiváljuk a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására közös véleményformálással, támogató tanácsadással.
- Segítjük mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenységben, az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában.
- Iskolánk minden tevékenységével a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja.
- Megismertetjük a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódokat, szokások kialakulását, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Az egészségmagatartás szempontjából legfontosabb területeket: a táplálkozást, a biztonságot, a családi és kortárs kapcsolatokat, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és a szexuális fejlődést szoros kapcsolatban tárgyaljuk.
- Fontosnak tartjuk a drogprevenciós program alkalmazását, melynek során megbizonyosodhatnak az egészséges és biztonságos élet értékeiről, valamint jártasságot szerezhetnek a veszélyhelyzetek felismerésében.

Az egészségterv célcsoportjai

Tantestület

Olyan szemléletmód kialakítása, amelyben a tantestület valamennyi tagja érintettnek, érdekeltnek és felelősnek érezze magát a tanulók egészségének megőrzésében, az egészségfejlesztésben személyes példamutatással.

Tanulók

A tantárgyi és tantárgyakon kívüli lehetőségeken keresztül váljanak a program aktív résztvevőivé.

Szülők

A tanárok és a gyermekeik közvetítésével válnak az egészségnevelési program részesévé. (pl. szülői értekezlet)

A program partnerei

Belső:

- Iskolavezetés
- A tantestület tagjai
- Munkaközösségek
- Osztályfőnökök
- Tanítók, tanárok
- Napközis nevelők
- Könyvtáros
- DÖK-vezető (diák, pedagógus)
- Diákok
- Technikai személyzet
- Gyermek és ifjúságvédelmi felelős

Külső:

- Fenntartó
- Szülők
- Iskolaorvos
- Védőnő
- Iskolafogászat
- Logopédus
- Gyógytestnevelő
- Rendőrség
- Büfé, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó,
- Alapítvány, Szülői Testület

Az egészségnevelés tanórai és tanórán kívüli lehetőségei

Tanórai keretben

- Osztályfőnöki órákon 5 – 8. Oszt. (minimum 10 egészségnevelési óra)
- Testnevelésórák
- Természetismereti órák (5 –6.)
- Tánc és dráma órák (6.)
- Biológiaórák (7. – 8.)
- Technika és életvitel órák
- Magyarórák
- Alsó tagozaton: magyar, környezetismeret, életvitel és gyakorlat, testnevelés órák

Tanórán kívül

- Természetjáró szakkör
- Vetélkedők, versenyek
- Kirándulások, táborok
- Úszásoktatás
- Sportnap (tanuló – DÖK nap, tanuló – szülő – nevelő)
- Üzemlátogatás

2. 12.1. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását az iskolában az iskolavédőnői hálózat segítségével szakköri formában valósítjuk meg.

A szakköri tematika 18 foglalkozásra tervezett.

A szakkör célja:

a) a tanulók ismerjék meg:

- a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét,
- az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget,
- az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését,
- az alapvető életműködések legfőbb zavarait,
- az újraélesztés ABC-jének értelmét,
- az elsősegélynyújtás általános szabályait.

b) sajátítsák el:

- az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást,
- az alapvető életműködések zavarainak felismerését,
- az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket,
- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat,
- a segélyhívás helyes módját.

c) legyenek képesek:

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését,
- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására,
- a szájból-orrba befúvásos lélegeztetés elvégzésére,
- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására,
- ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,

- balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére.

2. 12.2. Mindennapos testnevelés és sport

Lehetőséget ad a tanuláshoz szükséges tulajdonságok, az erő, a kitartás, a becsület, a szorgalom megőrzéséhez, a fáradékonyság leküzdéséhez, a tanulással járó idegi és fizikai terheléshez.

Célja, hogy az iskola egészséges nevelő – oktató munkájának szerves részeként, a testkultúra eszközeivel, a természet egészségfejlesztő tényezők segítségével az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak tanulóink.

A sport nemcsak egészségmegőrző szereppel bír, hanem a nevelés elengedhetetlen eszköze is. Számos pozitív jellemvonás a sporton keresztül alakítható és mélyíthető el leginkább. A küzdőszellem, a csapatszellem kialakítása, az akaraterő fejlesztése, a sikerek és kudarcok megélése, elviselése a sportolással könnyen elsajátítható jellemvonások, amelyek az életben, a boldogulásban nélkülözhetetlen „tudások” is egyben.

Feladataink

- Mindennapos testnevelés intézményi helyzetének felmérése.
- Az iskola tárgyi feltételének tudatos és tervszerű fejlesztése a szükséges anyagi fedezet megléte esetén:
 - tornaterem felújítása, sportudvar – sportpálya felújítása, karbantartása.
- Háziversenyek szervezése.
- Bekapcsolódás a ISK által szervezett városi, megyei és országos versenyekre.
- Részvétel a különböző városi versenyeken, pl: kosárbajnokság, teremhoki, terepkerékpár, téli labdarúgó torna stb.
- Pályázati lehetőségek felkutatása és kihasználása.

A „mindennapos testnevelés” gyakorlati megvalósítása a nemzeti köznevelésről szóló törvény (2011.) 27.§-ának (11) bekezdése szerint:

2012. szeptember 1-től 1. és 5. évfolyamon felmenő rendszerben heti 5 óra a kötelező testnevelés órák száma. A 2015/16. tanévtől minden 1-8. évfolyamos tanuló részt vesz a mindennapos testnevelésben.

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

Az egyesületi igazolás fél évre szól, az első félévben szeptember 15-ig, a második félévre vonatkozó igazolást a második félév kezdetéig adhatja le a tanuló.

Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.

Testnevelés a helyi tantervben

1- 4 évfolyamon:	5 óra / hét
5- 8 évfolyamon:	5 óra / hét
Iskolai sportkör/tömegsport:	torna, kosárlabda, labdarúgás, atlétika
Gyógytestnevelés	
Könnyített testnevelés	
Tehetséggondozás	
Tánc	
Úszás	

A mindennapos testnevelés színterei az iskolában

Testnevelés/gyógytestnevelés órák
 Sportköri/Tömegsport foglalkozások
 Tánc szakkör
 Sportegyesületi edzések
 Öntevékeny testedzés

Tanórán kívül

- Nyári táborok
- Edzőtáborok
- Természetjáró szakkör

2. 12.3. Az iskola egészségügyi szolgálat feladatai

Iskolaorvosi feladatok:

- Orvosi szűrővizsgálat az „index” osztályokban (1., 3., 5., 7. osztályban)

- Testnevelési besorolások elvégzése a gyógytornásszal.
- Kötelező kampány oltások elvégzése.

Védőnői feladatok

- Védőnői (szomatometriai, érzékszervi, vérnyomás, színlátás, tisztasági) vizsgálatok.
- Oltási adminisztráció.
- Egészségnevelési előadások (egészséges táplálkozás, serdülőkori problémák).
- Felkérésre szülők tájékoztatása eü-i problémákról.

Iskola fogászat

Minden tanévben 2 alkalommal a gyermek fogorvos szakrendelőjében történik.

2. 12.4. Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskola egészségügyi iskolai munkaterve

Szeptember

- Az iskola közegészségügyi- és munkavédelmi bejárása
- Az iskolai büfé, tornaterem, mellékhelyiségek ellenőrzése
- Osztálynévsorok beszerzése, törzslapok rendezése
- anamnézis lapok kiosztása (új tanulóknak)
- első osztályos tanulók oltási könyveinek ellenőrzése
- 6. osztályos tanulók MMR oltásának megszervezése, előkészítése, lebonyolítása
- 7. osztályos tanulók Engerix-B oltásának megszervezése, előkészítése, lebonyolítása
- oltási dokumentáció elkészítése (nyilvántartó, oltási könyvek, törzslap)
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat
- fogadóóra hetente 2 órában

Október

- gyógytestnevelési csoportbesorolások elkészítése, leadása
- 6. osztályos tanulók dTab /Boostrix/ oltásának megszervezése, előkészítése, lebonyolítása
- 7. osztályos leány tanulók önkéntes HPV /Cervarix/ oltásának megszervezése, lebonyolítása
- Oltási dokumentáció elkészítése (nyilvántartó, oltási könyvek, törzslap)
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat
- anamnézisek rögzítése, törzslapok rendezése
- fogadóóra hetente 2 órában

November

- Pótoltások szervezése, lebonyolítása, leadminisztrálása

- Egészségnevelés
- 8. osztályos tanulók védőnői szűrővizsgálata
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat (szükség szerint)
- fogadóóra hetente 2 órában

December

- 4. osztályos tanulók védőnői szűrővizsgálata
- leletek begyűjtése, gondozásba vétel
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat (szükség szerint)
- adminisztrációs munka
- fogadóóra hetente 2 órában

Január

- 2. osztályos tanulók védőnői szűrővizsgálata
- adminisztrációs munka
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat
- iskolai büfé, étkeзде ellenőrzése
- fogadóóra hetente 2 órában

Február

- 6. osztályos tanulók védőnői szűrővizsgálata
- egészségnevelés
- 8. osztályos tanulók orvosi vizsgálata
- leletek begyűjtése, gondozásba vétel
- pediculózis szűrés
- fogadóóra hetente 2 órában

Március

- 4. osztályos tanulók orvosi vizsgálata
- adminisztrációs munka
- 7. osztályos tanulók Engerix-B II. oltásának megszervezése, előkészítése, lebonyolítása
- oltási dokumentáció elkészítése (nyilvántartás, oltási könyvek, törzslap)
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat (szükség szerint)
- fogadóóra hetente 2 órában

Április

- pótolások szervezése, lebonyolítása, leadminisztrálása
- 7. osztályos leány tanulók önkéntes HPV II. /Cervarix/ oltásának megszervezése, lebonyolítása

- oltási dokumentáció elkészítése (nyilvántartás, oltási könyvek, törzslap)
- 2. osztályos tanulók orvosi vizsgálata
- pediculózis szűrés
- egészségnevelés
- szűrővizsgálatból kimaradtak pótlása
- fogadóóra hetente 2 órában

Május

- 6. osztályos tanulók orvosi vizsgálata
- leletek begyűjtése
- adminisztrációs munka
- pediculózis szűrés
- gyógytestnevelési csoportbesorolások elkészítése, leadása
- fogadóóra hetente 2 órában

Június

- továbbtanulók törzslapjainak csoportosítása, továbbküldése
- iskolai büfé ellenőrzése
- egészségnevelés
- pediculózis szűrés, tisztasági vizsgálat (szükség szerint)
- fogadóóra hetente 2 órában
- iskolai jelentés elkészítése

2. 13. Környezeti nevelési program

Nemzeti alaptanterv „Környezeti nevelés” közös követelményében megfogalmazott elvárásokat tekintjük kiindulási alapnak.

A környezeti nevelés az a gondolkodási folyamat, amely képessé tesz a környezet aktív megismerésére, jelzések felfogására, a problémák okainak megértésére, a megoldások keresésére, egyéni döntések felelősségének megértésére és meghozatalára.

- I. A környezeti nevelés célja: hosszú távú
rövid távú
- II. Feladataink
- III. A KN színterei, lehetőségei A,B,C,

- IV. A KN módszerei - szempontjai
- használható módszer (6 db)
- V. Értékelés
- VI. Együttműködés, kapcsolattartás...
Összegezve

2.13.1. Környezeti nevelés célja

Lakótelepi iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak tartjuk, érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet és természetszeretetüket megalapozzuk, formáljuk, megszilárdítsuk.

Ennek érdekében **fő céljaink (hosszú távú):**

- A környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának elősegítése.
- A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás kialakítása.
 - Diákjainkban ez váljon az életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelvvé.
- A környezet állapota iránti érzékenység kifejlesztése.
- Tanulóink bekapcsolása a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban legyen meghatározó a természet tisztelete, a felelősség vállalása, a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
- Együttműködés - személyes tapasztalatai alapján - a környezeti konfliktusok közös kezelésében és megoldásában.
- A közös és egyéni kötelesség tudatosítása a következő területeken:
 - az emberiség közös örökségének, a környezet minőségének fenntartása és javítása,
 - az ökológiai egyensúly fenntartása,
 - a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása,
 - minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez,
 - az általános emberi egészségvédelem,
 - képessé válni az élethosszig tartó tanulásra.
- A rendszerszemléletre való nevelés.
 - A tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét (minden mindennel összefügg).
- Az alternatív problémamegoldó gondolkodás.
 - Ismerjék fel a problémákat, azok összefüggéseit, legyenek képesek több alternatíva felállítására, a megfelelő válasz kiválasztására.
- A globális összefüggések megértetése.
 - Fontos annak megértetése, hogy a létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Egy – egy helyi probléma globálissá válhat és fordítva. Az okokat tudják azonosítani, életükben aszerint tudjanak majd cselekedni.

- A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása.
 - Környezetük minősége összefügg egészségükkel.
 - Fedeztessük fel tanulóinkkal a nem anyagi dolgok (immateriális értékek) szerepét, fontosságát.
- A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása.
 - Közösén fedezzük fel, mit tehetünk egyéni életünkben környezetünk terheltségének csökkentése érdekében.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség (biodiverzitás) jelentőségének megértetése.
 - Az ember a természet része, együttműködnie kell és nem uralkodnia felette!
 - Fel kell fedezni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.
- A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben.
 - Az ember történelme során tudott harmóniában élni a környezetével ennek eredménye a szerves kultúra.
 - Ismertessük meg a gyerekekkel a paraszti kultúra elemeit, a fenntartható fejlődés még járható útjait.

A környezeti nevelés helyi céljai (rövid távú):

- A környezeti problémák felismertetése, okok megkeresése, probléma-megoldási javaslatok készítése a 6 – 16 éves gyermekeknek megfelelő szinten.
- Fejlődjön, alakuljon ki a tanulóknál a környezettel való harmonikus életvezetési képesség, majd életmód és felelősségérzet, a tenni akarás, a környezet védelmének fontossága.
- A környezettel kapcsolatos nézetek a belső erkölcsi szintjüket emeljék.
- Részükké váljon a természet tisztelete, szeretete.
- A helyes magatartási formák elsajátítása, alkalmazása minden környezetben legyen alapvető norma.

2.13.2. A célokból adódó feladataink

- Környezetbarát attitűdöket, szokásokat alakítsunk ki tanulóinkban.
- A természeti és társadalmi környezetről tényeket, ismereteket, probléma-megoldó gondolkodást közvetítsünk.
- Segítsük a környezeti folyamatok, összefüggések megértését.
- Támogassuk az iskolán kívüli ismeretszerzést, megmérettetést.

2.13.3. A környezeti nevelés színterei, lehetőségei

A.) Tanórán

A környezeti nevelés minden pedagógus és tantárgy feladata. Külön órakeret biztosítása nélkül minden tantárgyba beépített környezeti nevelési részekkel a téma, a tartalom és a tevékenység megjelölésével. Ennek értelmében a magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, technika, rajz, testnevelés, énektantárgyak esetében a környezeti nevelésre alkalmas tananyagot a tanmenetben zöld színnel kiemelik (alsó tagozat).

A felső tagozatban kiemelésre kerül a szaktárgyaknál, témakörönként, a környezeti nevelés lehetősége, a tevékenységek formái. Az áttekinthetőség miatt táblázatban rögzítve.

B.) Tanórán kívüli

- Népi játék szakkör: jeles napok megismertetése, szerves kultúra elemei.
- Dráma szakkör: dramatikus játékok.
- Iskolai szabadidős tevékenységek: iskolaudvar rendbetétele, fásítás, növénygondozás, madáretetés.
- Napközis foglalkozások témaválasztása.
- Hulladékgyűjtés (papír, elem) alumínium doboz.
- Helyi közösségi akciók: környezetvédelem jeles napjainak iskolai illetve osztályszintű megünneplése.
- Faliújság szerkesztése.
- Vetélkedőkre, versenyekre felkészítés, részvétel, pályázatok írása.
- Előadások szervezése.
- Környezetbarát iskola fokozatos alakítása.
- Madárbarát iskola cím birtoklása
- Iskolai hagyományok ápolása, újak kialakítása.
- Iskolai könyvtár: zöld polc kialakítása.

C.) Iskolán kívül nem hagyományos tanórán (a szükséges anyagi fedezet megléte esetén)

- Kirándulások, természetvédelmi területek, nemzeti parkok látogatása
- Tanösvény bejárása (D – I. NP.) Kertvárosban.
- Üzemlátogatások.
- Múzeumlátogatások.
- Állatkert, növénykert (arborétum), biokert látogatása.
- Városi kiállítások megtekintése.
- Városi környezeti rendezvények látogatása.
- A város környezetbarát kereskedelmi egységeinek (boltok) termékeinek megismerése.

- Erdei iskola: a pilisszentléleki egykori tagiskolánk épülete és erdei környezete ezt lehetővé teszi
- országos nyári szaktáborok lehetőségeinek ismertetése diákjainknak.

2.13.4. A környezeti nevelés módszerei

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani, hosszú- és rövidtávon is.

A módszerválasztás szempontjai:

- Figyelembe vesszük a 6 – 16 éves gyerekek életkori sajátosságait.
- Törekszünk, hogy személyes tapasztalatokon keresztül hasson.
- Legyen tevékenységközpontú, életszerű.
- Adjon pozitív szemléletet.
- Tartalmazzon sok játékot, játékos elemet.
- Mindig örömteli, élményközpontú legyen.

2.13.5. A tanulók környezeti nevelési eredményeinek értékelése

Tanulók esetében:

- Az iskolai cél és értékrendszer megvalósulása.
- Szociális képességek alakulása.
- A beállítódások és értékorientáció fejlődése.
- A csoporthelyzet megismerése.
- A konfliktuskezelés módjai.

Osztályközösség esetében:

- Csoportviszonyok alakulása.
- A közvélemény, a morális gondolkodás változása.
- Az informális kapcsolatrendszerek alakulása.
- A tevékenységrendszer megismerése.

2.13.6. Együttműködés, kapcsolattartás más szervezetekkel

- Fenntartóval
- Környezeti neveléssel is foglalkozó intézményekkel
- Civil szervezetekkel

- Hivatalos szervekkel

Iskolánkban oktató – nevelő munkánk során el akarjuk érni, hogy a környezeti nevelés során gyermekeinknek a természetet, közvetlen környezetüket megismerő, óvó, védő, szerető, a fenntartható fejlődés és a természet érdekében cselekvő egyénekké váljanak.

Jeles napok jegyzéke, melyek hagyományaink keretében évek óta megünneplésre kerülnek iskolai illetve osztályszinten a környezeti nevelés során

Március 22.	Víz Világnapja
Április 22.	Föld napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap

A környezeti nevelés évfolyamokra és tantárgyakra kidolgozott programját a helyi tanterv tartalmazza.

2.13.7. Kiemelt környezeti nevelési lehetőségek

Kiemelt környezeti nevelési lehetőségek az 1 – 4. évfolyamon

TANTÁRGY ÉVFOLYAM	TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	TEVÉKENYSÉGEK
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 1. évfolyam	Irodalom szövegértés Minden olyan szépirodalmi mű (vers, próza) ismeretterjesztő alkotás, ami tartalmaz környezetismereti elemet. Mondókák, közmondások, szólások. Évszakok jellemzői. Faluk és város. Magyar népszokások az évszakhoz kapcsolódva. Szüret, karácsony, húsvét, pünkösd, aratás, komatál küldés. Írásbeli nyelvhasználat.	Kapcsolatkeresés az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei, tapasztalatai között. Állatszereplők megjelenítése. Bábozás, szerepjátékok. Valós és mesebeli tulajdonság megkülönböztetése. Ravasz róka, gyáva nyúl, bölcs bagoly stb... Népszokások életszerű megjelenítése. Szituációs, dramatikus játékok. Tantárgyi integráció a környezetismeret tantárggyal. Vers, mondóka tanulás. Szógyűjtés növénynevekkel, állatnevekkel.
2. évfolyam	Évszakok bemutatása versek, közmondások, irodalmi alkotások segítségével. Őszköszöntő. Télköszöntő. Tavaszköszöntő. Nyárköszöntő. Madarak, emlősök, rovarok, kételtűek, hüllők bemutatása.	Növények, állatok felismerése jellemzői alapján. A szereplők cselekedeteinek értékelése, következtetés tulajdonságaikra. Az események összefoglalása, a lényeges elemek gondolatok kiemelése. Olvasókönyv képanyagának kiemelése. Pl: gyermekláncfű felismerése, jellemzői.

	Növényvilág. Állatvilág. Kerti és mezei virágok ismertetése. Húsvéti, pünkösdi népszokások. Hagyományos népviselet. Írásbeli nyelvhasználat.	Csoportosítások szempontok alapján. Természet szépségének, értékeinek felfedeztetése. Népi szokások énekes előadása. Memória fejlesztése. Mondatok írása növényekkel, állatokkal.
3. évfolyam	Barátunk a természet. Gyógyító növények. Jeles napok. Évszakokról tanultak bővítése. „Ősszel almafa lennék „ „Télen fenyőfa lennék „ „Tavasszal somfa lennék „ „Nyáron eperfa lennék „ Az ember és a természet témakörök segítségével környezeti ismeretek bővítése. Évszakok, növények, állatok időjárási jellemzők összefüggései. Biokertészet. Írásbeli szövegalkotás, fogalmazás.	Helyzet és dráma gyakorlatok a témakörnek megfelelően. A szereplők cselekedeteinek, érzelmeinek, tulajdonságainak megfigyelése. Az ember természetre gyakorolt pozitív viselkedésének kiemelése. A környezeti értékek, esztétikumok bemutatásával természet szeretetére nevelés. Növények (virágok, fák) felismerése virágjuk, levelük, termésük alapján. Tájleírás, tájrajz. Tudósítás, riport készítése. Hirdetés, plakátkészítés az olvasottak alapján.
4. évfolyam	Hazai táj szépségének bemutatása, természeti értékeinek védelme. Természet szeretetére nevelés, szépirodalmi művek ismertetésével. (pl: Petőfi S.: A Tisza, Kiskunság, Nagy L.: Balaton parton) A természeti témájú művek bemutatása az évszakok sorrendjében. Őszkopogtató, Bíborfényű ősz, Hókristályú télvilág, Rügyfakasztó, Virághozó kikelet.	Szituációs és beszédfejlesztő gyakorlatok. Szókincsbővítés. Szómagyarázat. A biológiai sokféleség bemutatása, és fontosságának megértetése. A minden mindennel összefügg elvének érzékeltetése. A szerves kultúra elemeinek környezetre gyakorolt pozitív hatásai. Néprajzi múzeumlátogatás.

	Egészséges életmódra nevelés. Tiszteljük hagyományainkat! Írásbeli szövegalkotás, fogalmazás természeti környezetből vett témáról. Leírás állatokról, növényekről, tájakról.	Tájleírás. Publicisztikai szövegek gyűjtése a környezetvédelem témaköréből. A természethez való pozitív hozzáállás kialakítása.
KÖRNYEZET- ISMERET 1. évfolyam	Az élő és az élettelen vizsgálata a természetben évszakonként. A közvetlen környezetben előforduló gyakori növények, állatok megfigyelése. Elemi ismeretek a növénygondozásról. Az időjárás elemeinek megfigyelése. A víz megjelenési formái a természetben. Víz és levegő szennyezés. Az évszakhoz kapcsolódó ünnepek, helyi szokások.	Érzékszervi tapasztalatszerzés a tanító irányításával. Növények gondozása az osztályban. Az iskolaudvar növényzetének vizsgálata. Séta a közeli parkban. Madarak megfigyelése. Télen madáretetés. Ősszel a költöző madarak megfigyelése. Tavasszal a házi állatok és kicsinyeik megfigyelése. Az időjárás elemeinek rajzos rögzítése. A víz megjelenési formáinak felismerése. Időjárási naptár készítése. Szimbolikus jelek használata. Csapadék típusok vizsgálata. Vizeink védelme, takarékoság a vízzel. Levegőszennyezés megfigyelése. Részvétel az iskolai jeles napokon: pl: Föld napja, Madarak és Fák napja, Búzavetés Luca napkor, Barka hajtatás, Májusfa állítás.

2. évfolyam	Élőlények és környezetük A megismert növények és állatok csoportosítása élőhely szerint, megadott vagy szabadon választott szempont szerint. Vadon élő és termesztett növények megfigyelése. Vadon élő és tenyésztett állatok megfigyelése. Gyümölcsök, zöldségek az egészséges táplálkozásban. Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. Anyagok érzékelhető tulajdonságai. Mérhető és nem mérhető tulajdonságok. Természetes és mesterséges hangok. Élettelen természet. Az anyagok csoportosítása. Az anyagok tulajdonságai és felhasználhatóságuk közötti kapcsolat. Népi mesterségek. Víz, levegő tisztasága. Életműködésünk főbb jellemzői: Életfeltételek.	Tapasztalatszerzés előzetes megfigyelési szempontsor alapján. Vizsgálódás kertben, gyümölcsösben, erdőben. Séta a piacon. Saláták készítése. A megfigyelt jelenségek okainak keresése. Ok-okozati összefüggések felfedezése. Képek csoportosítása, sorba rendezése. A tulajdonságok (alak, szín, felület, íz, hang stb.) megtapasztalása. Kitaláló játékok. Tapintás, ízlelés, hangok felismerése. Madárhangok bemutatása, felismerése. Zajkeltő tárgyak hangjainak azonosítása. Érzékelést fejlesztő játékok. Kapcsolatok keresése tulajdonságok és funkciók között. Az anyagok környezetszennyező tulajdonságainak felismerése. Fém – műanyag – fa. Kísérlet: az olaj ráöntése a vízfelületre. Levegőkonzervek készítése. A természetes anyagok előtérbe helyezése. Szituációs játékok, bábozás. Tablókészítés. Kiállítás.
--------------------	--	--

	A környezet szervezetünkre gyakorolt ártalmas hatásai. Napsugárzás, hő, zaj, szennyezett levegő, elektroszmog, talajszennyezés. Felszíni formák, vizek. A település és környékének felszíni formái. Előforduló élővizek jellege.	Az iskolai egészséges napirend kialakítása. Levegőzés, mozgás fontossága. Természeti értékeink szépségének felfedeztetése. Séta, kirándulás. Rajz készítése.
3. évfolyam	A növények életéhez nélkülözhetetlen környezeti feltételek vizsgálata. A környezet változásainak (pl. fény, talaj, időjárás, szennyezőanyagok) hatása a növények életére. Állatok életéhez szükséges környezeti feltételek vizsgálata. A növényi élet évszakos ritmusai. Az állatok évszakonkénti viselkedése. Növények és állatok kapcsolata. Élettelen természet. Anyagok mérhető tulajdonságai. Hőmérséklet. Időjárási jelenségek és az anyag tulajdonságainak változása. Fagyás, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás. Égés, mint veszélyforrás. Életünk nélkülözhetetlen környezeti feltételeinek vizsgálata. A környezet	Egyszerű kísérletek az életfeltételek biztosítására. Valóságban, álló és mozgóképeken történő megfigyelések. Az ember szerepének bemutatása az élőlények életfeltételeinek kialakításában. Emberi káros hatások, és következményeik. Folyószabályozás, vizes élőhelyek kiszáradása. Mérési eredmények rögzítése. Halmazállapot változások a természetben. Víz – hó – jég. Erdőtüzek okainak összegyűjtése. Elkerülésének módjai. Helyes viselkedés elkerülésének érdekében. Naplókészítés. Gyűjteménykészítés. Helyes emberi magatartás kiemelése.

	változásainak hatása életünkre. A környezeti feltételeket az ember befolyásolhatja. Városi, falusi élet összehasonlítása. Tömegközlekedés, kerékpáros közlekedés. Ismerkedés a közvetlen tapasztalással nem megszerezhető ismeretek forrásaival. Enciklopédiák, Képes határozók, térképek, álló és mozgóképek.	Ami nem jó növénynek, állatnak az az embernek sem jó. Szituációs játékok. Közlekedés környezeti hatásainak vizsgálata. Könyvtári órák. Gyűjtőmunkák. Természetfilmek megtekintése.
4. évfolyam	Növény és állatfajok megismertetése. Élet a hazai nagytájakon. Élet a gyümölcsösben, zöldségeskertben, a szántóföldön. Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága, szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyező források a környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei.	A megismert növény és állatfajok közvetlen megfigyelése, leírása, összehasonlítása. Álló és mozgóképek megtekintése. Kirándulások. Folyamatos megfigyelések egyszerű vizsgálatok, kísérletek a levegő, a víz a tavak tisztaságáról. Környezetünkben vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére. A lakóhely levegőtisztaságának megfigyelése. Levegő – víz – talajvizsgálat érzékszervek, és egyszerű vizsgáló eszközökkel (nagyító szűrőpapír). A lakóhely feltérképezése, a tiszta és szennyezett területek észrevétele, rögzítése. Ugyanarra a területre többszöri visszatérés, a változások rögzítése. Vízminta vétele, egyszerű

	Különválogató hulladékgyűjtés. A környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetek felismerése, az önvédelem lehetőségeinek megismerése. Az ember hatása az élőhelyekre. A természet védelmének fontossága, védett helyi természeti értékek. Az erdő, a füves és vizes élőhelyek néhány jellemző növény és állatfajának felismerése, jellemzői. Lakóhely jellemző felszíni formái, vizei.	vizsgálata (áttetsző –e, zavaros szagtalan vagy bűzös?) . Van –e benne élőlény? Talajminta különböző helyekről erdő, veteményes, utca, játszótér: szín, morzsalékosság, vízfelvevő képesség, vannak-e talajlakó állatok? Jelentőségének felismerése és szükségességének belátása. Elhasznált elemek, papír, komposztálható hulladék elkülönített gyűjtése. Kapcsolat keresés az egyes anyagok tulajdonságai és a környezetszennyezés között. Jelenlegi viselkedésünk, szokásaink és azok jövőbeli környezeti hatásai közötti egyszerű összefüggések felismerése. Ötletroham: hogyan védekezhetünk a szennyeződés ellen? Szennyezés nélküli élet tervezése. Dramatikus játékok. Annak észrevétele, hogy jelen cselekedeteink befolyásolják a jövőt. Kapcsolatkeresés az ember tevékenysége és a természet veszélyeztetettsége között. Képek, cikkek gyűjtése a természetvédelemről. A helyi természetvédelmi terület vagy természeti hely felkeresése, megismerése. Duna
--	---	---

		– Ipoly Tájvédelmi Körzet Strázsahegy környéki tanösvények meglátogatása. A helyileg védett növény –és állatfajok nevének ismerete. Tapasztalatszerzés a lakóhely felszíni formáiról, vizeiről. Tanulmányi kirándulás. Dramatikus játékok helyes és helytelen szokásainkról. Reklámok elemzése a kívánt hatás és a valóság között.
ÉNEK - ZENE 1. évfolyam	Népi mondókák, népdalok, gyermekdalok természeti és emberi környezet témákban. Ünnepkörök dalai. Zenehallgatás: pl: Saint –Saëns: Állatok farsangja.	Körjátékok, szerepjátékok, a gyermekdalok eljátszása. A növények és állatok megjelenítése jelmezekkel, bábokkal. Zene eszközeivel élőlények tulajdonságainak kifejezése. Természet szépségeinek megjelenítése népdalokban.
2. évfolyam	Újabb népi mondókák, népdalok, gyermekdalok. Ünnepkörök, jelesnapok dalai. Zenehallgatás: pl: Vivaldi: Négy évszak	Zenei anyagon keresztül utalás az évszakra, azok változásaira, a növények, állatok élőhelyeire, tulajdonságaira. A term. hangjainak megszólaltatása, ritmus hangszerekkel,

	Kodály: Zöld erdőben	tárgyakkal. A természet szépségének élménye hogyan jelenik meg a zenében.
3. évfolyam	Magyar népdalok, népszokások dalanyagának bővítése. Más népek dalai. Régi népdalok szövegének elemzése. Ünnepkörök dalai: regölés, Gergely-járás, pünkösddőlés.	Dalcsokrok összeállítása az évszakokhoz. Dalcsokrok – évszakok hangulati elemeinek kiemelése. Tudják, hogy az élő, élettelen természet hangjai akusztikus élményt jelentenek. A természeti és művészeti szépség rokonságának felismertetése.
4. évfolyam	Népdalfeldolgozások. Virágénekek A vizek, fák védelme. Zenehallgatás: pl: Kodály: Háry János (Ó, mely sok hal...) Vivaldi: Négy évszak	Virágok ültetése, környezetünk szebbé tétele. Vadon termő védett növények fontossága. Annak felfedeztetése, hogy a természet esztétikai élményt is ad. Zenei környezetszennyezés fogalmának kifejtése.
VIZUÁLIS KULTÚRA 1. évfolyam	Kifejezés, képzőművészet Évszakok ábrázolása. Természeti formák ábrázolása. Őszi fasor. Őszi fa. Tanulmányrajz egy levélről, virágról. Almaszüret. Tárgy – és környezetkultúra. Házsor. Városunk. Népi fazekasság.	Rácsodálkozás a természet szép látványa. Élmények, személyes hangú kifejezése rajzokban, festményekben, szobrokban. Termések gyűjtése. Lenyomatok készítése. Papírtépés. Sógyurmázás. Díszítés. Ismerkedés a szépművészeti díszítőelemekkel. A környezet szépítése. Harmonikus környezet kialakítása az osztályban: képek, növények, dísz tárgyak. Környezetesztétikai szemlélet kialakítása.

2. évfolyam	Vizuális kultúra. Egyszerű faág. Halak az akváriumban. Gyümölcs csendélet. Állatok a ház körül. Tárgy – és környezetkultúra Falusi mulatság, húsvéti hagyományok, Jelesnapok. Népviseletek. Faluszínház építése. Kedves tájam. Technikák	Élőlények ábrázolása közvetlen szemlélet és emlékezet alapján. Változások tudatosan megfigyelt vizuális jellemzőinek megjelenítése: pl. évszakok, időjárás. Tárgyak csoportosítása. Használat és jelentés. A tárgyak üzenetének megfejtése. Régi használati tárgyak bemutatása pl: mángorlófa, csigatészta készítő, rokka. A természeti táj szépsége, mint esztétikai élmény. Gipszkiöntés, agyagozás, burgonyanyomat. Szövés szövőkerettel. Körmönfonás.
-------------	---	--

3.évfolyam	Vizuális kommunikáció Növényábrázolás. Tanulmányrajz. Állatok a világban. Állatok a valóságban és a képzeletben. A fakéreg mintája. Különleges fák a műalkotásokon. Madártanulmányok. A víz alatti élet. Tárgy és környezetkultúra Környezetünk a jövőben. Regényes várak. Játékok régen és ma. Vizuális kommunikáció Meseillusztrációk: növények, állatok. Kedvenc állataim: Virágok a népművészetben. Növények és élőhelyeik: Védett virágok. Állatok és élőhelyeik. Növények és állatok évszakok kapcsolatában. Térkifejezés térben mozgó alakokkal. Kirándulás. Tárgy és környezetkultúra Környezetünk ma és a jövőben. Környezetszennyezés és hatásai. Környezetvédelem. Képsorozat állatokról. Növényi díszek egyes tárgyakon, épületeken.	A közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélése, jellegének leírása. Séták, kirándulások megfigyelési szempont alapján: jellemző színek, formák megfigyelése. Tanulmányrajzok. Gipszöntés. Fantáziakép. Tapasztalati úton megismert folyamatok jellegzetes állapotainak ábrázolása. Pl: rügyező fák, bimbós virágok, zúzmarás ág. Folyamatábrák: fát ültettem... Elolvadt hóember. Vegyes technikák alkalmazása. Az épített környezet elemzése a rendelkezések és forma legegyszerűbb összefüggéseinek vizsgálatával. Falusi ház berendezése. Város, falu konstruálása. A jellemző formák megkeresése. Játsszótér tervezése, makettkészítés.
4. évfolyam		

	Ismerkedés a népi motívumokkal.	
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT 1. évfolyam	A természetes és mesterséges környezet anyagai: a lakás, az iskola, a játszótér tárgyai és anyagaik. A természetes anyagok. Az anyagokhoz kötődő mesterségek. Az anyag, mint ősi nyersanyag. Fa kitermelése, feldolgozása. Fából készült házak. Papír – fa összefüggése. Újra papír. Takarékosság az anyaggal. Egészségtan: egészséges táplálkozás. Tisztálkodás. Takarékosság a vízzel. A gyalogos közlekedés szabályai. A biztonságos közlekedés.	Ismerkedés az anyaggal: agyag, homok, fa, termések, szalma, nád, csuhé. Anyagok tulajdonságainak vizsgálata érzékszervekkel. Természetes és műanyagok. Természetes anyag előtérbe helyezése. Agyagozás. Termésbábok készítése. A közlekedés környezetszennyezése: lég –és zajszennyezés. Környezetbarát közlekedési formák, energiatakarékos járművek.
2. évfolyam	Az anyagok: papír, fa, fonal feldolgozása. Takarékos anyagfelhasználás. Régi házak készítése. Növényi rostok, mint a szövetek alapanyaga. Védekezés a környezet kellemetlen hatásai ellen. A természetes és mesterséges környezet. A lakóhely és lakótér.	Tárgyak készítése hagyományos kézműves technológiával: vesszőfonás, csuhézás, szövés. Fonalkép, tűpárna készítése. Hagyományos mesterségek. Az évszakok és az időjárási elemek megismerése. A környezet hatásainak felismerése és ezekhez való alkalmazkodás.

	Az ember természetátalakító munkája. Egészséges életmód: helyes napirend kialakítása. Szabad levegőn való tartózkodás, mozgás szükségessége. Télen réteges öltözködés. Levegő tisztasága. Levegőt szennyező esetek.	Iglu készítése. Tanulmányi séta.
3.évfolyam	Élővilág és tárgyi környezet. A biológiai élőhelyek hasznosítható anyagai. A hasznosítható élettelen anyagok. Gyorsan és lassan lebomló anyagok. Környezetszennyezés.	Milyen anyagból készült? Használati tárgyak vizsgálata, eredetének megállapítása. Szelektív hulladékgyűjtés előnyei. Hulladékhasznosítás. Élelmiszer ne kerüljön a szemétkbe! Gyűjtőutak. Videofilmek.
	Háztartástan, életvitel. Háztartási eszközök és biztonságos használata. Takarékosság az energiával. Környezetkímélő eljárások a háztartásban, pl: ecetsav, mint tisztítószer. Közlekedési szokások környezetre gyakorolt hatásai. Népi kultúrkinés, díszítőművészet a dísz és használati tárgyakon. Elődeink harmonikus együttélése a természettel.	Helyes idő-, anyag- és pénzbeosztás. Energiafogyasztó berendezések megismerése. Energiafogyasztások összehasonlítása. Környezetbarát fogyasztási szokások. Gyorsabban lebomló, környezetet kímélő vegyszerek, mosóporok bemutatása. Tanulmányi séta a városban. Hogyan közlekedjünk lakóhelyünkön. Tojásfestés. Hímzések. Népművészeti tábló készítése.

4.évfolyam	Épített környezet, korszerű építmények: épületek, utak, alagutak, hidak, toronyházak, tornyok. A nagyvárosi élet. A technikai környezet kialakítása. A környezet beépítése. Természetes anyagok az építkezésben. Építési hulladék kijelölt helyre szállítása. A víz hasznosítása régen és ma. Az ember meghódítja a vizet. A természetes folyamatokba való emberi beavatkozás veszélyei. Pl: folyamszabályozás, árterek feltöltése kiszáradáshoz vezet más területeken is. Vizes élőhelyek fokozott védelme. Folyóvíz felhasználása: vízierőművek. Az anyagok átalakítása. Az alapanyag, a résztermék, a félkész termék, a termék, a hulladék és a melléktermék fogalma. A természetből származó alapanyagok. Az emberi alkotással létrehozott terek esztétikai követelményei. Működőképesség és esztétikum Népi építészet elemei a modern építészetben. A modern közlekedés eszközei.	A városi és falusi élet összehasonlítása és vélemény megfogalmazása. Hátrányai és előnyei. Kőkunyhó építése. Takarékosság a vízzel. Tutaj készítése. Vízkerék építése. Múzeumlátogatás: Vízügyi Múzeum. Az alapanyag célszerű kiválasztása és a legkevesebb hulladékra törekvés. Mesterségek és termékeik. Régi mesterségek. Egyszerű makettek készítése.
-------------------	--	--

	Szárazföldi, vízi és légi közlekedés. Helyi és távolsági közlekedés.	A kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Táblák, lámpák, útburkolati jelek. Környezetbarát szállítási módok. Közlekedési módok környezetkímélési problémái.
TESTNEVELÉS 1 – 2. évfolyam	Szabadidős sporttevékenység	Séták, kirándulások, szánkózás, hócsata, hóemberépítés. Ügyességet fejlesztő játékok. Állatmondókás fogó, futójátékok. Népi gyermekjátékok: karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás. Környezetszennyezés egészségre gyakorolt káros hatásának megértése. Friss levegő fontossága az egészség megőrzésében.
3.évfolyam	Szabadidős sporttevékenység	Gyalogos, kerékpáros túrák, hócsata, szánkózás. Természetes anyagokból készült eszközök, tornaszerek előtérbe helyezése. Régi magyar játékok elsajátítása: méta.
4.évfolyam	Szabadidős sporttevékenység	Számközlés, akadályverseny. Kerékpáros ügyességi verseny. Ismerje fel a zaj környezetszennyező szerepét. Időjárás elemeinek közvetlen megfigyelése.

Kiemelt környezeti nevelési lehetőségek az 5 – 8. évfolyamon

TANTÁRGY ÉVFOLYAM	TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK	TEVÉKENYSÉGEK
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 5. évfolyam	Kommunikáció Az állatok kommunikációja Szövegszerkesztés A hangok világa A természet hangjai Mesterséges hangok Környezeti zajártalmak Hangalak és jelentés kapcsolata (hangutánzó, hangfestő szavak, rokon értelmű szavak) Fogalmazási kalauz elbeszélés leírás Szólások, közmondások Mesék világa állatmesék, népmesék	Kommunikációs helyzetgyakorlatok, néma olvasás, szövegértési gyakorlatok, önértékelési gyakorlatok Szövegszerkesztési gyakorlatok, vázlatkészítés, anyaggyűjtés környezetünkkel kapcsolatos témában Beszédművelő és stílusgyakorlatok: a zeneiség eszközeinek megfigyelése irodalmi szövegben, mindennapi kommunikációs helyzetekben, különféle tartalmú szövegek hangos olvasása, bemutatása Szövegelemzési- és szerkesztési gyakorlatok, szógyűjtés, szótárhasználat Saját élmény elbeszélése, leírás készítése környezetünkkel kapcsolatos témákban. Szövegelemzés, értelmezés. Gyűjtőmunka. Néma és hangos olvasás Szövegek értelmezése.
	A népdalok János vitéz	Gyűjtőmunka. Leírás készítése.

	Petőfi tájversei Kötelező olvasmány Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk Exupéry: A kis herceg Könyvtárhasználat	Képi megjelenítés. Véleményalkotás. Beszélgetés: a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésével és megőrzésével, a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségen alapuló jellemzőivel kapcsolatos témákban.
6. évfolyam	Páros és kisközösségi kommunikáció véleménynyilvánítás egyéni álláspont kifejtése reagálás mások véleményére. Környezeti kérdésekkel kapcsolatos vélemények Képek és formák a költészetben változatok a környezetet bemutató képiségre, zeneiségre, szerkezetre pl: Juhász Gyula: Tiszai csönd	Beszélgetés. Fogalmazások írása. Tollbamondás. Zenehallgatás. Könyv – és könyvtárhasználat a korosztálynak szánt fontosabb sajtótermékek.
7.évfolyam	Kommunikáció Szószerkezet Képek és formák a költészetben	Környezeti témákról megbeszélés, hozzászólás, kiselőadás. Mondatszerkesztések környezeti témákról. Tájéleíró költemények – lírai forma – nyelv.
8.évfolyam	A tömegkommunikáció	Beszélgetés, olvasás. Fogalmazások írása.

	-néhány gyakori szövegműfaj: hír, tudósítás, cikk, kommentár, kritika, interjú, riport. A reklám a hirdetés eszközei, környezeti hatásai. A tömegkommunikáció és környezeti kérdések kapcsolata.	Tollbamondás. Gyűjtőmunka feldolgozása. Az irodalom nagy témáiból -utazás. A természeti környezet állapota leírásakor és ma, a társas és a természeti környezet viszonyának bemutatása.
TÖRTÉNELEM 5. évfolyam	Élet az őskorban (földműv, állatteny, term, term.imádat) Ószövetségi történelem (természetről, vízözönről) Ókori görögök Életmód történet	Múzeumlátogatás (Vármúzeum, Vízügyi múzeum) Bibliaismeret. Játsszunk demokráciát! Gyűjtőmunka, tablókészítés.
6.évfolyam	Képek a középkori Európa életéből (uradalom, nyomásos g.) Az újkor kezdetén (gyarmatok, manufaktúra, világkereskedelem)	Tanulmányi kirándulás (mg-i üzemben). Kiselőadás.
7.évfolyam	Mezőgazdaság és a gépek forradalma Az új állam fa-i (oktatás, egészségügy, szociálpolitika) A dualizmus kora (gazd-i felzárkózás, folyószabályozások, közlekedés és világítás, malomipar a XIX.sz-ban)	Technika és tudománytörténet – Lexikon használata, könyvtárlátogatás. Látogatás a Családsegítő Központban. Duna Múzeum Technika és tudomány története kiselőadás.

8.évfolyam	A globalizálódó világ	Újságcikkek gyűjtése –a napi sajtó figyelemmel kísérése. Helyi problémák – megoldási javaslatok – szemléletformálás.
IDEGEN NYELV 6.évfolyam	Állatok leírása Országok	Veszélyeztetett állatokról leírás készítése, megbeszélése. Helyek összehasonlítása pl: tisztább, szennyezettebb, helyes, helytelen szokások...
7.évfolyam	Jövő idő. Iskolai szabályok	Közlekedés, környezetkímélő, katasztrófák, iskolai környezet megóvására vonatkozó szabályok.
8.évfolyam	A mi világunk	Környezeti ártalmak, környezetszennyezés szövegfeldolgozás.
MATEMATIKA 5 –8.évfolyam	A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismertetése. A tanult matematikai összefüggések felhasználása környezeti kérdésekkel kapcsolatos problémamegoldásban.	Adatok gyűjtése a környezet állapotáról.
INFORMATIKA 5 – 8. évfolyam	Felhasználói szintű számítógépes ismeretek. Tantárgyi multimédiás oktatóprogramok kezelése. Táblázatok kezelése, katalógusokban való eligazodás.	Környezeti vonatkozású feladatok megoldása számítógép használatával. Környezeti vonatkozású szoftverek bemutatása, adatok értelmezése.

TERMÉSZET ISMERET 5-6.évfolyam	Megismerési módszerek fejlesztése Tájékozódás a térképen, térképismeret Időjárás és az éghajlat elemei A földfelszín változása Környezetünk élővilága	Információszerzés ismeretterjesztő természetismereti kiadványok segítségével. Turistatérkép. Környezeti vonatkozású térképek ismeretének gyakorlása. A jelenlegi klíma változásai (globális felmelegedés) Szélsőséges időjárásviszonyok által okozott hazai veszélyhelyzetek (belvíz, árvíz, erdőtűz, szélvihar, hóvihar) és az azoknak megfelelő magatartás. A víz körforgása: tabló. A vízkészletek védelme. A talaj védelme. Felhős magatartás a természetben. A legismertebb háziállatok és termesztett növények élményszerű megismerése. Az állatvédelem legfontosabb szabályai.
BIOLÓGIA 7.évfolyam	A földi élővilág általános jellemzése A forró övezet élővilága A mérsékelt övezet élővilága	Az életközösségek szerveződése, anyagfogalma a tápláléklánc. Az életközösségek pusztulásának okai, védelmük jelentősége a földi élet és az ember szempontjából. Az őserdők pusztulása és védelme, az elsivatagosodás. A lomberdők, a füves puszták, a tajga és védelmük.

	A hideg övezet élővilága Tengerek és tengerpartok élővilága A sejtmagnélküliek és a sejtmagvas egysejtűek Gombák	A tundra, sarkvidék és védelmük. Életközösségek. A tengerek és az óceánok öntisztítása a szennyeződés következményei a megelőzés lehetőségei (tanker és fűrótorony-katasztrófák, a tengerek mint szemétlerakók). Egészségügyi és ökológiai jelentőségük. Egészségügyi és ökológiai jelentőségük.
8.évfolyam	Az emberi bőr A mozgás A táplálkozás A légzés Kiválasztás Szaporodás Az ember egyedfejlődése Idegi és hormonális szabályozása	Bőrápolás. Környezeti ártalmak (pl. UV-sugárzás) hatása a bőrre. A mozgásszegény életmód következményei. Az egészséges táplálkozás. Szennyező, allergén és genetikailag manipulált anyagok az élelmiszerekben A légzőszervekre ható környezeti ártalmak a dohányzás káros hatásai. Levegőszennyezés. A szennyező anyagok kiválasztása. A nemi szervek higiéniája, a nemi úton terjedő betegségek megelőzése. Az egészséges környezet és a környezeti ártalmak hatása a fejlődésre. A lelki egészség.
FIZIKA 7.évfolyam	Nyomás a folyadékokban és gázokban	Közlekedőedények: környezetvédelmi vonatkozások: kutak, vizek szennyezettsége.

	Mechanikai energiafajták, energia – megmaradás	Az energia megmaradásának tudatosítása. Annak tudatosítása, hogy végesek energiakészleteink, ezért életfontosságú az ésszerű energiahasználat.
8.évfolyam	Elektromos munka, elektromos teljesítmény Az elektromágneses indukáció gyakorlati alkalmazásai Az energiatakarékosság	Háztartási gépek teljesítménye és fogyasztása. Az elektromos hálózat, energiaellátás. Az energiatakarékosság globális stratégiai jelentősége. Az energiatakarékosság hétköznapi, gyakorlati megvalósítása.
KÉMIA 7.évfolyam	Mindennapi anyagaink A levegőszennyezés A természetes vizek szennyezései Bevezetés a kémiába	Savas eső, szmog, üveghatás, a kilyukadt ózonpajzs veszélyei, megelőzése. Műtrágya, a foszfáttartalmú mosószerek a növényvédőszer, a hőerőművekből kikerülő melegvíz, a kőolaj vízszennyezés káros hatása. A vízfelhasználás ésszerű korlátozása! A természetes és a vegyipari termékek sokfélesége. Vegyipari anyagok hatása a természetben.
8.évfolyam	Szervetlen kémia A nemesfémek és vegyületei A klór Az oxigén Az ózon Kén és vegyületei A nitrogén és vegyületei A szén és vegyületei	A klór fertőtlenítő hatása. Klórmész szennyezése a természetes vizekben. A tűz és robbanásveszélyes anyagokat megkülönböztető jelzéssel látják el. Az ózonréteg elvékonyodása (ózonlyuk veszélye) Kéndioxid, Nitrogénoxid: a savas eső hatása, veszélye Szén – monoxid

	A fémek elemek és vegyületei Hétköznapi kémia Energiaforrásaink Építőanyagok Műanyagok Háztartási vegyszerek	A katalizátor nélküli autók kipufogó gáza is tartalmazza Korróziós jelenségek a mindennapi életből. A korrózió és a korrózióvédelem környezeti vonatkozásai: Talaj: nátrium karbonát – szikes talaj. Növényvédő szerek, műtrágya hatása. Természetes vizek: vízkeménység, szennyező anyagok hatása. Megújuló energiaforrás –nap, szél, víz, energia - növényi szerves anyagok. Meg nem újuló energiaforrás: szén, földgáz, kőolaj Fontos az energiatermelés környezetkímélő módja. Építkezés anyagainak előállítása, környezeti kérdései. A háztartás „veszélyes üzem”. Fontos a vegyszerek felelősségteljes, gondos, óvatos kezelése.
FÖLDRAJZ 7.évfolyam	Európán kívüli földrészek tipikus tájainak és néhány országának természeti és társadalom földrajza Afrika: elszívatosodás „éhség –övezet” Amerika: az ültetvény, a farm, a technológiai park, mint tipikus táj újra gyarmatosítás Antarktisz: ózonlyuk	Újságcikk – gyűjtés. Az ipar és mezőgazdaság hatásainak felhasználása (növényvédőszer, műtrágyák, energiatermelés problémái).

	Európa országainak természeti és társadalmi földrajza Az egyes országok kapcsolata a természeti környezettel EU környezetvédelmi politikája	Ipar hatásainak vizsgálata (bányászat, energiatermelés, megújuló energiaforrások, üvegházhatás, levegő – és vízszennyezés, hulladékkezelés...). Mezőgazdaság hatásainak vizsgálata (talaj és vízszennyezés, talajerózió, öntözés problémái...).
8.évfolyam	Természeti adottságok és a társadalmi – gazdasági lehetőségek Magyarországon Természeti adottságok, erőforrások, medencejelleg. A belvíz az árvíz okozta veszélyhelyzetek. Népesedési folyamatok. A földrajzi környezet hatása a gazdálkodásra. Hazai tájaink idegenforgalmi, környezeti értékei, állapota, védelme. Nemzeti parkjaink	Ipar hatásainak vizsgálata. Mezőgazdaság hatásainak vizsgálata. Környezetvédelem a szomszédos országokkal. Szűkebb környezetünk védelme (Duna – Ipoly N.park). EU és hazánk környezetvédelmi kapcsolatai. Veszélyeztetett növény és állatfajaink.
ÉNEK – ZENE 5.évfolyam	Éneklés Újabb magyar népdalok Ünnepkörök dalai Más népek dalai Hazai nemzetiiségek dalai	A környezeti harmónia iránti érzékenységet fejlesztő dalok. Természeti témájú dalok. A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
6.évfolyam	Éneklés: Népszokások dalai Természeti témájú dalok Zenehallgatás: Népzenei felvételek	Fejlesztani a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselni az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.

7.évfolyam	Éneklés: Nemzeti és etnikai kisebbségek dalai Zenehallgatás: Más földrész népzenejének meghallgatása autentikus előadásmódban.	Autentikus előadásmód a magyar, az európai és a világzenében. Erősíteni az Európához tartozás tudatát.
8.évfolyam	Éneklés: A tanult dalok földrajzi, környezeti vonatkozásainak gyűjtése A zene szerepe a globalizálódó világban	Az osztálykirándulások tapasztalatai alapján egy természeti táj és egy ipari – vagy bányaterület képének, hangjainak összehasonlítása. Ezeknek a hangulatoknak megfelelő zeneművek keresése.
VÍZUÁLIS KULTÚRA 5.évfolyam	Kifejezés és képzőművészet Vizuális kommunikáció Tárgy és környezetkultúra Kifejezés és képzőművészet	Személyes élmények, képzeleti képek megjelenítése Szöveg és kép összerendezése Környezetvédelmi plakát (közlés) alkotásban. Természeti és az épített környezet viszonya népművészetünkben. Ház a térben (tervezés) , ház látvány alapján. Növények, virágok szépsége csendéletszerű beállítással megfestve.
6.évfolyam	Kifejezés és képzőművészet Vizuális kommunikáció Tárgy és környezetkultúra	Tárgyak elrendezése. Érzelmeknek megfelelően szín és forma kiválasztása. Összetett hengeres formák redukciója, grafikai megjelenítése. Nép és iparművészeti tárgyak elemzése.

7.évfolyam	Kifejezés és képzőművészet Vizuális kommunikáció Tárgy és környezetkultúra	Összetett szögletes tárgyak rajzi, plasztikai tanulmányozása. A fény és árnyék hatása a hangulatra. Nagyobb méretű mesterséges és természetes formák távlati ábrázolása. A tudományos közlések képi formái A tárgyak és az életmód kapcsolata.
8.évfolyam	Tervezés, építés Közlekedési ismeretek Háztartás életvitel Kifejezés és képzőművészet Vizuális kommunikáció Tárgy és környezetkultúra Anyagok és energia	A fűtés története, energiatakarékosság és a környezet megóvása. Vízvezeték és csatornahálózat, nagyüzemi szennyvíztisztítás, alternatív szennyvíztisztítás. Környezetkímélő közlekedési eszközök. Fogyasztói társadalom és a reklám. Anyag és energiatakarékosság a háztartásban. A látványrendezés személyes tárgyak, érzelmek plasztikai vagy síkbeli kifejezése. Összetettebb természeti forma (ágak, gallyak...) részletesebb analízise. A középületek tájékoztató jellege. Az épület és a környezet formai kapcsolata Pl: külső, tér, kert. Környezetkímélő energiaforrások. Napelemek működése. A magyar népi építészet jellegzetességei. Az épített környezet és az életvitel.
TECHNIKA, ÉLETVITEL GYAKORLAT 5.évfolyam	Az ember és környezete	Az ember környezet-átalakító tevékenysége. Az állatok alkalmazkodása környezetükhöz, a természetes és a mesterséges környezet.

	Anyagok és átalakításuk Tervezés, építés Közlekedési ismeretek Háztartástan, életvitel	Természetes és feldolgozott anyagok. A lakóházak jellemzői, építési módok (környezettudatos építészet). A rendszerek működéséhez energiára van szükség. Lakóhelyünk veszélyeztetettsége. Helyes magatartásformák veszélyhelyzetben. A városi és a vidéki közlekedés. A levegőszennyezés, és elkerülésének lehetőségei. A kerékpáros, a gyalogos és a tömegközlekedés. Egészséges táplálkozás, a hulladékok kezelése. Ruházkodás: növényi, állati eredetű és mesterséges szálak anyagok.
6.évfolyam	Az ember és környezete Anyagok és átalakításuk Közlekedési ismeretek Háztartástan, életvitel	Gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. A bányászat hatásai a környezetre. A környezet-szennyezés megelőzése. Környezetkímélő technológiák, hulladékok. Kerékpáros közlekedés főúton, felelősség a közlekedésben. Összefüggés a környezet és a közérzet között. A háztartási hulladékok szelektív gyűjtése.
7.évfolyam	Anyagok és energia	A fosszilis energiahordozók. A savas esők. Az erőművek bemutatása. Alternatív energiaforrások (nap, szél, biomassa, geotermikus energia). Az alternatív energiahasznosítás (pl. napkollektor) egyszerű bemutatása. A műanyagok. A környezetet szennyező anyagok újrahasznosítása.

	Közlekedési ismeretek Háztartástan, életvitel	A közlekedési eszközök környezetkímélő használata. Energiatakarékosság a lakásban. Növények szerepe az életünkben.
8.évfolyam	Anyagok és energia Tervezés, építés Közlekedési ismeretek Háztartástan, életvitel	A természet kizsákmányolása és a fenntartható fejlődés. Környezetkímélő energiaforrások. Napelemek működése. Építőanyagok. A magyar népi építészet jellegzetességei. Az épített környezet és az életvitel. Hőmérsékletszabályozók. A fűtés története, energiatakarékosság és a környezet megóvása. Vízvezeték és csatornahálózat a nagyüzemi szennyvíztisztítás, alternatív szennyvíztisztítási technológiák. Környezetkímélő közlekedési eszközök. A fogyasztói társadalom és a reklám. Anyag és energiatakarékosság a háztartásban.
TESTNEVELÉS 5 – 8.évfolyam	Szabadidős sporttevékenység Előkészítés és prevenció	Kerékpározás. Síelés. Szánkózás. Hócsata. Korcsolyázás. Úszás. Természetjárás. Felkészülés természetjáró és nyári táborokra. A természetben való szabadidős és sporttevékenységek alapvető szabályai. Népi játékok. Egyszerű relaxációs eljárások.

HON –ÉS NÉPISMERET 5.évfolyam	Néprajzi tájak A ház	Az éghajlat, a természeti környezet és az építkezési alapanyagok összefüggéseinek bemutatása. Az életmód és az építkezés összefüggése.
6.évfolyam	A paraszti munka éves rendje (kamra, gazdasági épületek)	A természet közvetlen élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó és nem kihasználó paraszti életmód értékeinek bemutatása. A gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen természetismeret.

2. 14. Az iskolai írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

1. Év közben érdemjegyekkel értékeljük az írásbeli munkákat, a szóbeli beszámolókat, illetve a gyakorlati produktumokat. Első évfolyamon félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor szöveges értékelést alkalmazunk.
2. A hon- és népismeret, a dráma és tánc, az etika/hit- és erkölcstan tantárgyak értékelésénél szöveges értékelést alkalmazunk.
3. Az írásbeli beszámoltatás formái a következők lehetnek:
 - kézírással készülők
 - rajzzal készülők
 - leíró jellegűek
 - teszt jellegűek
 - technikai eszközzel készülők (csak a felső tagozaton)
4. Testnevelés tantárgyból nem kell írásbeli számonkérést alkalmazni.
5. Az azonos tantárgyat tanító nevelők az írásbeli számonkérés területén a tartalomra és az értékelésre vonatkozóan egyeztetnek, különös tekintettel a szintfelmérésre. 1 – 4. évfolyamon a félévi és az év végi, 5 – 8. évfolyamon az év végi felmérések megíratásának időpontját is egyeztetik.
6. A megíratás előtt a tanulók megismerik az értékelés szempontjait.
7. Az értékelés ének-zene, vizuális kultúra és testnevelés tantárgyakban „globálisan”, míg a többi tantárgyból pontozással, egyértelmű átváltó kulccsal és globálisan történik.
8. Iskolánkban a javítás és értékelés az általánosan elfogadott gyakorlat.
9. Minden írásbeli produktum bekerül a naplóba a diagnosztizáló felmérések kivételével.
10. A témazáró dolgozatok érdemjegyei nagyobb súllyal szerepelnek a félévi és az év végi osztályzatok (a félévi és az év végi értékelés) szempontjából.
11. Ha a pedagógus úgy ítéli meg a „kisdolgozatoknál”, hogy az osztály túlnyomó többsége az elvárható képessége alatt teljesít, akkor javító dolgozatot írathat. A témazáró dolgozatoknál nincs lehetőség javításra.
12. A tanulási kudarcnak kitett, részképesség zavarral küzdő (dyslexiás, dysgráfiás, dyscalculiás stb.) tanulóknál a pszichológiai szakvélemény alapján járunk el az írásbeli beszámoltatásnál.

2. 15. Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

1. Az iskola pedagógusai által igényelt otthoni írásbeli feladatok a következők lehetnek:
 - teszt kitöltés
 - válasz megadott (vagy tankönyvi) kérdésre
 - tankönyvi, példatári feladatok megoldása
 - vázlatkészítés
 - cím alapján leíró vagy elemző dolgozat készítése
 - szám és szöveges feladat
 - gyűjtőmunka
 - számítógépes gyakorlás
2. A tananyag és a téma függvényében van otthon elkészítendő szóbeli és írásbeli feladat. A folyamatos készülés érdekében hétvégére is adunk házi feladatot. Az őszi-, téli-, tavaszi szünetekre írásbeli és szóbeli feladat adható.
3. A feladatok elvégzését a tanítók, illetve a szaktanárok mennyiségileg és / vagy minőségileg is ellenőrzik.
4. Az alsó tagozaton az otthoni munkát a nevelő rendszeresen minősíti, szóban vagy írásban értékeli. A felső tagozaton tantárgyanként a gondolkodtató és a szorgalmi feladatokat + jellel, a hiányosságokat – jellel értékelik a szaktanárok, és ezt osztályzatra váltják.
5. A tanulás alapja
 - a tankönyv,
 - munkafüzet,
 - más a témához igazodó könyv vagy segédanyag,
 - tanórai vázlat.
6. Az otthoni szóbeli feladatok elkészítésének szempontjai
A tanuló pontosan tudja, hogy:
 - mit kell tanulnia,
 - mit kell gyakorolnia,
 - minden órán számíthat a tanultak visszaidézésére.
7. Az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok kapcsolatban vannak a későbbi iskolai írásmunkákkal.

3. Helyi tanterv

3.1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkezendő tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2017/2018	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT1	HT1	HT1
2018/2019	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT1	HT1
2019/2020	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT1
2020/2021	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2	HT2
2020/2021.	HT3	HT2	HT2	HT2	HT3	HT2	HT2	HT2
2021/2022.	HT3	HT3	HT2	HT2	HT3	HT3	HT2	HT2
2022/2023.	HT3	HT3	HT3	HT2	HT3	HT3	HT3	HT2
2023/2024.	HT3	HT3	HT3	HT3	HT3	HT3	HT3	HT3

HT1= Az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet I. óraterv mellékletei alapján kidolgozott helyi tanterv 2013-tól bevezetve

HT2= A 2017. évi Pedagógiai Program módosítása miatt bevezetett II. óraterv helyi tanterv

HT3= A 2020. évi Pedagógiai Program módosítása miatt bevezetett III. óraterv helyi tanterv

3. 1.1. I. óraterv (HT1)

ALSÓ TAGOZAT

TANTÁRGY	HETI ÓRASZÁMOK ÉVFOLYAMONKÉNT							
ÉVFOLYAM	1.		2.		3.		4.	
ÓRASZÁM	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
	I. II. félév		I. II. félév		I. II. félév		I. II. félév	
Kötelező tantárgyak:								
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	7	252	7	252
Idegen nyelv (angol v. német)	1	36	1	36	1 - 2	54	2	72
Matematika	5	180	5	180	4	144	4	144
Informatika							1	36
Környezetismeret	1	36	1	36	2 - 1	54	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72
Életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Etika/Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Kötelező óraszám összesen:	25		25		25		27	
Választható tantárgyak:								
Idegen nyelv (angol v. német)					1	36	1	36
Választható óraszám összesen:	–		–		1		1	
A tanuló maximális heti kötelező óraszám:	25		25		26		28	
Felzárkóztatás:								
Magyar	0,5		0,5		0,5		0,5	
Matematika	0,5		0,5		0,5		0,5	
Tehetséggondozás:								
Drámajáték					1			
Népi játék					2			
Szertorna					1			
Énekkar					2			
Rajz szakkör					2			

FELSŐ TAGOZAT

TANTÁRGY	HETI ÓRASZÁMOK ÉVFOLYAMONKÉNT							
ÉVFOLYAM	5.		6.		7.		8.	
ÓRASZÁM	heti	évi	heti	évi	Heti	évi	heti	évi
	I. II. félév		I. II. félév		I. II. Félév		I. II. félév	
Kötelező tantárgyak:								
Magyar nyelv és irodalom Dráma (6.)	5	180	4 0 - 1	144 18	4	144	4	144
Történelem	2	72	3	108	2	72	2	72
Idegen nyelv (angol v. német)	3	108	3	108	3	108	3	108
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Informatika	1	36	1	36	1	36	1	36
Természetismeret	2	72	2	72				
Fizika					2	72	1-2	54
Biológia-egészségtan					2 - 1	54	2	72
Kémia					1 - 2	54	2-1	55
Földrajz					2	72	2	72
Ének-zene Tánc (5.)	1 1 - 0	36 18	1	36	1	36	1	36
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika és életvitel	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Osztályfőnöki óra	1	36	1	36	1	36	1	36
Hon- és népismeret	0 - 1	18	1 - 0	18				
Etika/Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Helytörténet							1	36
Kötelező óraszám összesen:	28		28		31		32	
Választható tantárgyak:								
Idegen nyelv (angol v. német)	1	36	1	36	1	36	1	36
Informatika	0 - 1	18	1 - 0	18	1 - 0	18	0 - 1	18
A tanuló maximális heti kötelező óraszám:	29,5		29,5		32,5		33,5	

3. 1.2. II. óraterv (HT2)

ALSÓ TAGOZAT

TANTÁRGY	HETI ÓRASZÁMOK ÉVFOLYAMONKÉNT							
ÉVFOLYAM	1.		2.		3.		4.	
ÓRASZÁM	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
	I. II. félév		I. II. félév		I. II. félév		I. II. félév	
Kötelező tantárgyak:								
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	7	252	7	252
Idegen nyelv (angol v. német)	1	36	1	36	1 - 2	54	2	72
Matematika	5	180	5	180	4	144	4	144
Informatika							1	36
Környezetismeret	1	36	1	36	2 - 1	54	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72
Életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Etika/hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Kötelező óraszám összesen:	25		25		25		27	
Választható tantárgyak:								
Idegen nyelv (angol v. német)					1	36	1	36
Választható óraszám összesen:	–		–		1		1	
A tanuló maximális heti kötelező óraszám:	25		25		26		28	
Felzárkóztatás:								
Magyar	0,5		0,5		0,5		0,5	
Matematika	0,5		0,5		0,5		0,5	
Tehetséggondozás:								
Dramajáték					1			
Népi játék és tánc					2			
Énekkar					2			
Rajz szakkör					2			

Felső tagozat:

TANTÁRGY	HETI ÓRASZÁMOK ÉVFOLYAMONKÉNT							
ÉVFOLYAM	5.		6.		7.		8.	
ÓRASZÁM	heti	évi	heti	évi	Heti	évi	heti	évi
	I. II. félév		I. II. félév		I. II. Félév		I. II. félév	
Kötelező tantárgyak:								
Magyar nyelv és irodalom	5	180	4	144	4	144	4	144
Történelem	2	72	3	108	2	72	2	72
Idegen nyelv (angol v. német)	3	108	3	108	3	108	3	108
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Informatika	1	36	1	36	1	36	1	36
Természetismeret	2	72	2	72				
Fizika					2	72	1-2	54
Biológia-egészségtan					2 - 1	54	2	72
Kémia					1 - 2	54	2-1	55
Földrajz					2	72	2	72
Ének-zene	1	36	1	36	1	36	1	36
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika és életvitel	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Osztályfőnöki óra	1	36	1	36	1	36	1	36
Hon- és népismeret	1	18						
Dráma és tánc			1	18				
Etika/Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Helytörténet							1	36
Kötelező óraszám összesen:	28		28		31		32	
Választható tantárgyak:								
Idegen nyelv (angol v. német)	1	36	1	36	1	36	1	36
Informatika	0 - 1	18	1 - 0	18	1 - 0	18	0 - 1	18
A tanuló maximális heti kötelező óraszám:	29,5		29,5		32,5		33,5	

Tanórán kívüli foglalk.:	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam			
Felzárkóztatás:				
Magyar	1	1	1	1
Matematika	1	1	1	1
Tehetséggondozás:				
Matematika	1	1	1	1
Fizika			1	
Informatika	1	1	1	1
Idegen nyelv	1	1	1	1
Szakkörök:				
Népi játék és tánc	2			
Drámajáték	1			
Elsősegélynyújtás	1			
Énekkar	2			
Természetjáró	2			
Rajz - kézművesség	2			

3. 1.3. Óraterv (HT3)

Az 1-8. évfolyam tantárgyai és heti óraszámai NAT 2020

Heti óraszám/évfolyam	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	6	4	5	3	4
Matematika	5	5	4	4	4	5	3	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv				3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Gazdasági és pénzügyi ismeretek							1	
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	24	24	24	24	27	26	28	28
Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27.§-ának 5-6-7. bekezdése alapján az általános iskola megszervezi a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első–negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy–három fős foglalkozásokat. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy órát biztosít.

Ha az elsőől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé tesszük, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanulóként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.

A felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola intézményvezetője és a fenntartó dönt.

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény 2011.évi CXCV. törvény 27.§-ának 5-6-7. bekezdése alapján szervezett tanórán kívüli foglalkozások a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják.

- Napközi otthon 1 – 4. évfolyamon, tanulószoba 5 – 8. évfolyamon (igény szerint) működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis csoport működik, ha ezt a szülők legalább 10 gyermek számára igénylik.
- Szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

A szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

A tervezett szakköröket (tehetséggondozás címszó alatt) az óratervi táblázat tartalmazza.

- Az iskolai sportkör a tanórai testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre. Az iskola minden tanulója tagja az iskolai sportkörnek.
- Tömegsport órák keretében az alsó tagozaton minden osztály részére biztosítunk plusz 1, ill. 2 óra testnevelést. Ezek az órák sportköri foglalkozásokra is felhasználhatók.

A választható tantárgyakról szóló tájékoztatót minden év április 15 –ig eljuttatjuk a tanulókhöz és szüleikhez. Május 20-ig kell az iskolának visszajelezni a választással kapcsolatos döntést.

A választható tantárgyak indításáról és az oktató pedagógusokról a nevelőtestület dönt a következő tanévet előkészítő időszakban (május 20 – augusztus 31.) a tanulók és szülők igénye alapján.

2013. március 31-ig az EMMI kerettanterv 56/2012. (XII.21.) EMMI rendelet mellékletei alapján kidolgoztuk helyi tantervünket.

A tantárgyi programok (tantervek) a pedagógiai program mellékleteként tantárgyi rövidítésekkel bejelölve a pedagógiai program végén található.

3. 2. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk:

- az idegen nyelvet
 - 1-4. évfolyamon angol, német nyelv csoportok
 - 5- 8. évfolyamon angol normál, angol haladó és német nyelv csoportok
- osztálylétszámtól függően a számítástechnikát,
- osztálylétszámtól függően a technika órát.

Technika és számítástechnika tantárgyak tekintetében a csoportbontás (pl. névsor, fiú-lány stb.) különböző, a legkedvezőbbnek mutató szempont alapján kerül meghatározásra, nagy figyelmet fordítva a csoport arányos létszámára.

Angol nyelvből a haladó csoportba kerülés önkéntes alapon történik. Negyedik évfolyamon a tanulók szintfelmérő tesztet írnak, százalékos értékeléssel rangsoroljuk őket. A haladó csoportba kerülés további feltétele a szaktanár véleménye, a tanuló évközben nyújtott teljesítménye, szorgalma, aktivitása, terhelhetősége. Kizárólag az ötös osztályzat alapján nincs lehetőség a haladó csoportba kerülésre.

Az angol normál és haladó csoportok között az 5-7. évfolyamon félévkor és év végén, önkéntes alapon, az átjárhatóság biztosított, a fent leírt feltételek szerint.

A csoportbontások alkalmazásával célunk a tanulók tudásának megalapozása, ismereteik elmélyítése, továbbá az idegen nyelv területén kommunikációs készségek fejlesztése.

Szakkörökre való jelentkezés:

A szakkörökre való jelentkezés a szülő beleegyezésével, önkéntesen történik. A tanév elején jelzett részvételi szándék egész tanévre vonatkozik.

BTMN és SNI tanulók foglalkozásai

- A BTMN-s besorolású tanulók ellátása a szakértői véleményben foglaltak szerinti óraszámban és tartalommal intézményünkben foglalkoztatott fejlesztőpedagógusok/ tanítók/tanárok által tartott egyéni/csoportos beosztás szerinti kiscsoportokban történik.
- Az SNI besorolású tanulók részére a specifikációnak megfelelő ún. utazó gyógypedagógus által tartott foglalkozások keretében valósul meg.

Etika/ hit – és erkölcstan

A szülő gyermekének iskolában történő beiratkozásakor írásbeli nyilatkozata alapján választ az etika vagy a hit- és erkölcstan tantárgyak közül. Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az etika vagy a hit- és erkölcstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-ig írásban közli az intézményvezetővel.

3. 3. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a helyi tanterv tantárgyi rendszeréhez igazodva választjuk ki a legmegfelelőbb nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet stb.) a tananyag feldolgozásához. Oktató munkánk során törekszünk a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított kiadványait alkalmazni.

- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyaknak megfelelő szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (ill. az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév utolsó szülői értekezletén) tájékoztatjuk. Ismertetjük a beszerzéssel kapcsolatos tudnivalókat. A taneszközök biztosítása a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- * Mennyire felel meg az iskola helyi tantervének, tanítványaink fejlettségi szintjének.
- * Milyen mértékben szolgálja a követelményekben rögzített ismeretek, készségek, képességek, attitűdök fejlesztését.
- * Több tanéven keresztül legyen használható.

- * Legyen alkalmas önálló feldolgozásra is.
- * Ára feleljen meg várható élettartamának

- Ingyenes tankönyvellátásra – az ide vonatkozó rendelet szerint – a 2017/2018. tanévtől minden tanuló jogosult az 1-8. évfolyamon.

2013-tól az állam felmenő rendszerben bevezette a tartós tankönyv fogalmát, melynek megfelelően a tanulók tartós tankönyvei az iskola tulajdonában maradnak és évente felhasználhatóak (3-8. évfolyam).

3. 4. Felvétel, iskolaváltás, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

1./ Az iskola beiskolázási körzetéből - melyet a fenntartó határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Más iskola körzetéhez tartozó tanuló felvételéről az iskola intézményvezetője dönt.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje az első évfolyamra történő felvételét.

A beiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló és a szülő személyi igazolványát vagy lakcímkártyáját
- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt),
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét, (ha az óvoda a nevelés tanácsadó vizsgálatát javasolta).

Az 1 - 8. osztályba - év közben, az iskola vonzáskörzetébe költöző tanuló - történő felvételnél be kell mutatni:

- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott iskolaváltoztatásról szóló lapot.

2./ Az átjárhatóság biztosítása, azok feltételei:

A 2 - 8. évfolyamba jelentkező tanuló abban az esetben, ha korábbi tanulmányai során valamely, a Babits Mihály Általános Iskolában tanított tantárgyat nem tanulta, vagy ha az előző évfolyamokon kevesebb óraszámban, más tankönyvből (pl. idegen nyelv), a tudásszint felmérés eredményének ismeretében az esetleges hiányosságok pótlására maximum a tanítási év végéig - felzárkóztató segítség igénybevétele mellett - kap lehetőséget, miközben korcsoportjával együtt halad. Ha a tanuló tanév közben hiányosságait értékelhető módon nem tudja pótolni, tanév végén osztályozóvizsgát kell tenni az adott tárgy(ak)ból.

Ha az osztályozó vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Ha a vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanuló felvételéről:

- a szülő indokainak,
- a tanuló előző tanulmányi eredményeinek,
- magatartás és szorgalom érdemjegyeinek,
- az adott évfolyamra járó tanulók létszámának

figyelembe vételével az iskola intézményvezetője dönt.

Szöveges értékelésű tantárgyaknál – iskolaváltás, illetve továbbtanulás esetén – az iskola a félévi és év végi minősítést osztályzattal is elvégzi.

3./ A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból legalább minimumszinten teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót – a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - az intézményvezető mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Az iskola szükség esetén egyéni foglalkozást szervez részére, s egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkózását a többiekhez.

A tanuló részére az osztályozóvizsgán az iskola biztosítja a hosszabb felkészülési időt, lehetővé teszi az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát (számítógép, vonalzó, térkép, szemléltető eszközök), az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A felzárkóztatási lehetőségről az iskola a szülőt írásban, a szakértői vélemény kézhezvétele után 1 héten belül tájékoztatja. Az iskola a felzárkóztatás hatékonyságát rendszeres óralátogatások útján ellenőrzi.

Ha a tanuló első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, a szülő kérésére munkája előkészítő jellegűnek minősül, és tanulmányait az első évfolyamon folytatja, év végén iskolalátogatási bizonyítványt kap, melyben a nevelő szöveges formában értékeli munkáját.

Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat.

A 1-8. évfolyamon év végétől „elégséges” osztályzatot kell a tanulónak megszereznie a továbbhaladáshoz.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozóvizsgát** kell tennie, ha

- az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- magántanuló volt,
- egy adott tantárgyból a mulasztás a tanítási órák 30 százalékát meghaladja, s a nevelőtestület engedélyezi az osztályozóvizsgát. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

250 óránál többet mulasztott tanuló és magántanuló esetében az osztályozó vizsga tantárgyai:

1.évfolyamon: magyar

2.-3. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv

4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv

5 - 6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, természetismeret, idegen nyelv, informatika

7 - 8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv, informatika

A rendkívüli képességekkel rendelkező, tehetséges tanuló a Nkt. 57. § (3) bekezdése alapján a tanulmányi követelményeket (2 v. több évfolyamra vonatkozóan) egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Kötelező tanórai foglalkozás alóli felmentés:

A nemzeti köznevelési törvény 45. § (5) bekezdése alapján az intézményvezető a tanulót - gondviselője kérelmére - felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozáson való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatéka, továbbá sajátos helyzete azt indokoltá teszi.

A Nkt. 56. § (1) bekezdése szerint az intézményvezető a tanulót mentesítheti – szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Hátrányos helyzetű tanuló esetén, a magántanulói kérelem vonatkozásában, a döntéshez az intézményvezető beszerzi a gyermekjóléti szolgálat véleményét.

3. 5. A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerének meghatározása a nevelési-oktatási célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek (elsősorban a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) iskolánkkal szembeni igényeinek, elvárásainak történő megfelelést szolgálja.

Ellenőrzés, mérés

1. Az iskolánkban folyó belső ellenőrzés a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban (elsősorban a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban és a házirendben) meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja.
2. Az iskolai belső ellenőrzés rendjét a pedagógiai programban foglaltakon túl a szervezeti és működési szabályzat, illetve az évente - az iskolai munkaterv részeként - összeállított belső ellenőrzési terv határozza meg.
3. A nevelő-oktató munka ellenőrzését (és a hozzá kapcsolódó méréseket) végezheti:
 - a) pedagógusok esetében: az intézményvezető, az intézményvezető-helyettesek, a munkaközösség-vezetők, a munkaközösségek, az ellenőrzésre az intézményvezető által felkért pedagógusok, valamint külső szakértők,
 - b) tanulók esetében: az iskola pedagógusai, valamint külső szak-tanácsadók és szakértők.
 - c) az iskola nem pedagógus dolgozói és a nevelő-oktató munka minden más területén: az iskola intézményvezetője, intézményvezető-helyettesek

4. A pedagógiai munka ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:

a) A pedagógusok nevelő-oktató munkáján belül:

=> A tanár-diák kapcsolatra, a tanulói személyiség tiszteletben tartására.

=> A szülőkkel való kapcsolattartásra.

=> A nevelő és oktató munka színvonalára a tanítási órákon.
Ezen belül különösen fontos ellenőrzési területek:

- A nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája.
- A tanítási óra felépítése és szervezése.
- A tanítási órán alkalmazott módszerek.
- A tanulók ellenőrzése, értékelése.
- A tanulók munkája és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán.
- Az óra eredményessége, a helyi tanterv követelményeinek teljesítése.
- A felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

=> Az iskolai diákönkormányzat tevékenységének segítése.

=> A tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások szervezésére, az ezeken való részvételre.

=> A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására.

=> A tanulók továbbtanulásának segítésére, irányítására.

=> A pedagógusra bízott tanterem rendezettségére, dekorációjára.

b) A tanulók iskolai munkáján belül:

=> A tanulók értékválasztására, jellemvonásaira.

=> A helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének színtere, az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményre.

=> Az iskolai és az osztályközösségben végzett tevékenységre

=> A tanuló magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére.

5. A pedagógusok nevelő-oktató munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az évente összeállított - és az iskolai munkaterv részét képező - belső ellenőrzési terv alapján.

6. A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkaterv alapján.

7. Az iskolai nevelő-oktató munka eredményessége, a helyi tantervek bevalásának értékelése, valamint az iskolahasználók (tanuló-szülő-pedagógus) iskoláról alkotott véleményének megismerése érdekében az alábbi méréseket végezzük el meghatározott időközönként:

1. A pedagógusok körében

- Iskolai klíma- és értékorientációs vizsgálat (ötévente, az intézményvezetői megbízás lejárta előtti tanévben, valamint a pedagógiai program felülvizsgálata vagy módosítása esetén).
Felelős: intézményvezető

2. A szülők körében

- szülői elégedettség mérése
 - Csoportos interjú keretében szülői értekezleten minden osztályban (évente a tanév utolsó szülői értekezletén)
Felelős: osztályfőnökök
 - Kérdőíves módszerrel a 2., 4., 6., 8. évfolyamon (kétévente)
Felelős: intézményvezetőhelyettes

3. A tanulók körében

- A tanuló személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések
 - Szociometriai vizsgálat 3., 5., 7. évfolyamban a tanév elején
Felelős: osztályfőnökök
 - A tanulók alapvető személyiségvonásainak mérése az 5., 8. évfolyamban tanév elején
Felelős: osztályfőnökök
- A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:

Osztálytermi (folyamatos) szinten:

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően (témazáró ellenőrző mérések)
Felelős: osztálytanítók, szaktanárok

Iskolai szinten:

- A 2. 3. 4. évfolyamokon a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar nyelv, matematika, környezetismeret tantárgyakból átfogó méréssel kell vizsgálni.
Felelős: alsó tagozatos mkv., osztálytanítók
- A 6. 8. évfolyamokon a tanév végén a tanulók teljesítményét szövegértés, matematika és idegen nyelv tárgyakból az országos mérések biztosítják.
Felelős: magyar, matematika, idegen nyelvszakos nevelők
- Olvasás, szövegértés: 2-8. évfolyamokon tanév elején és végén
Felelős: osztálytanítók, magyar szakos nevelők
- Testi fejlettség (testnevelés): 5-8. évfolyamokon a tanév végén.
Felelős: osztálytanítók, testnevelés szakos nevelők

Értékelés

1. Az iskolánkban folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzésének.
2. A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat. és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.

Az értékelés legyen:

- sokszínű, serkentő, ösztönző hatású,
 - folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
 - tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú,
 - következetes, szakszerű és felelősségteljes,
 - céljai és követelményei mindenki számára legyenek érthetőek és előre ismertek.
3. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:
 - => az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelésére,
 - => a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelésére,
 - => a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelésére,
 - => a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére.
 4. Az intézmény nevelő-oktató munkáját az iskola intézményvezetője minden tanév végén átfogóan értékeli.
 5. a) A pedagógusok nevelő és oktató munkájának értékelését az alábbi szempontok alapján az iskola intézményvezetője, intézményvezetőhelyettesei és a munkaközösségek vezetői folyamatosan végzik.
b) A tanítási órák megfigyelésének és értékelésének szempontjai:
 - Az óra célja és tartalma
 - Az óra felépítése és szervezése
 - Az órán alkalmazott módszerek
 - A tanulók munkája és magatartása
 - A nevelő munkája, egyénisége, magatartása
 - Az óra eredményessége

c) A pedagógus munkájának értékelési szempontjai:

- => A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
 - a tehetséges tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
- => A felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
- => Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében
- => Munkaköri kötelezettségeken túli feladatvállalások
- => Az iskola képviselete
- => Tanulásiirányítás, a tanórai oktató-nevelő munka színvonala
- => A tanórán kívüli nevelő munka, az osztályfőnöki munka eredményei, közösségformálás
- => A nevelő különböző megbízásainak eredményes, jó színvonalú teljesítése
- => A nevelő szakmai, pedagógiai kapcsolatai a nevelőtestület tagjaival
- => Személyes példamutatás
- => Munkafegyelem, a munkához való viszony
- => Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában
- => A vezetői feladatok ellátása
- => Megfelelő kapcsolat a tanulókkal, a szülőkkel és kollégákkal
- => A tanulók ismereteinek, képességeinek fejlődése
- => Szakmai felkészültség
- => A felzárkóztatásra szoruló tanulók eredményes fejlesztése
- => Tehetséggondozás, a tehetséges tanulók eredményes fejlesztése
- => A tanuló továbbtanulásának, középiskolai jelentkezésének eredményei

6. A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanév végén írásban értékelik.
7. A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit az osztályfőnökök folyamatosan szóban értékelik.

A tanulók tanulmányi munkájával kapcsolatos értékelési feladatokat az iskola helyi tanterve tartalmazza.

A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az ellenőrzés, értékelés a nevelési - oktatási folyamatnak szerves része. Nevelő ereje az értékelésnek akkor van, ha részletes, elemző, utat mutató és igazságos. Az értékelés arra irányuljon, hogy a tanuló mit tud, s ne arra, hogy mit nem tud. A tanulót változatos módszerekkel arra kell ösztönözni, hogy amit megtanult, ki

is tudja fejezni cselekvésben, szóban és írásban, pontosan, szabatosan, összefüggően és közérthetően. Az ellenőrzéshez, értékeléshez megfelelő légkört kell biztosítani. Nem szükségszerűen kell az ellenőrzésnek „félelemmel terhes” feszült légkörben folynia. A tanulók inkább azt érezzék, hogy az ellenőrzés természetes kísérője a tanulásnak. Értsék és érezzék, hogy az ellenőrzés - és vele együtt az értékelés - nem a bizalmatlanság jele, a pedagógus nem „ítélkezik” felettük, hanem arra szolgál, hogy megfelelő ütemben, helyen, irányban haladnak-e a tanulásban.

Figyelnünk kell arra, hogy ne csak a szorosabb értelemben vett tantárgyi szaktudást és előrehaladást, hanem a gyermek valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljük, osztályozzuk.

Az értékelési rend kialakítása során az alábbi követelményeket határoztuk meg:

- Legyen egységes, egyszerű és áttekinthető.
- Legyen személyre szóló.
- Legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő.
- Biztosítsa - a pedagógiai szabadság keretein belül - a szubjektív értékelés jogát is.
- Jelezze az eredményességet.
- Jelezze a tanuló helyzetét maga, szülei és környezete számára.
- Helyezze előtérbe a szorgalmat és tehetséget.
- Legyen összhangban a közoktatás egészével.

A tanulók teljesítményének értékelése:

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. A tanulók tanulmányi teljesítményének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Természetesen nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

A tanulási folyamat három szakaszát (kezdet, folyamata, vége) figyelembe véve következő értékelési típusokat alkalmazunk:

diagnosztikus értékelés (informálódó)

- * Feltárja az előzetes tudás szintjét, mélységét.
- * Mely meglévő ismeretekre támaszkodhatunk.

Egyes tanulási szakasz megkezdésekor - a pedagógus megítélése szerint - kerül sor írásbeli felmérés formájában, melynek célja tájékoztatás, visszajelzés tanár, diák, szülő számára.

A teljesítményt pontban vagy százalékban értékeljük, nem számítjuk be sem a végső, sem a menetközi minősítésbe.

formatív értékelés (fejlesztő)

- * Nyomon követi az egyének és a csoport ismereteinek, képességeinek fejlődését.
- * Informálja a tanárt, diákokat a kitűzött célok megközelítésének mértékéről.
- * Segíti a diákokat abban, hogy értékelni tudják saját elvégzett munkájukat.

A tanulási folyamat teljes idejében rendszeresen, előre meghatározott gyakorisággal kerül sor szóbeli beszámoltatás (felelet), rövid írásbeli felelet (röpdolgozat), önálló kutató és gyűjtőmunka, beszámolók, kísérletek formájában. Értékeljük továbbá az alkotómunka eredményeit, művészi produktumokat, versenyek, vetélkedők (sport, tanulmányi) eredményeit.

szummatív értékelés (minősítő)

- * A tanulók általános teljesítményéről ad tájékoztatást.
- * lehetővé teszi vagy meggátolja a továbbhaladást.
- * informál a program hatékonyságáról.

Egy-egy tanulási egység, évfolyam befejezésekor kerül sor egységes iskolai mérések, tanmenetben meghatározott felmérők, dolgozatok, szóbeli feleletek formájában.

A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába folyamatosan beépül.

Az osztályozás és írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, **második évfolyamon** félévkor összegezve szövegesen értékeljük a tanulókat.

Szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő bevonásával értékeljük a tanuló teljesítményét, feltárjuk a tanuló fejlődését akadályozó tényezőket, és javaslatot teszünk a megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Az első és a második évfolyamon a tanulót **félévkor** a naplóban és a tájékoztató füzetében, **első évfolyam végén** a naplóban, a törzslapon, illetve a bizonyítványban szövegesen értékeljük.

A **második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon** félévkor és év végén a tanulók értékelése osztályzatokkal történik. Ezeken az évfolyamokon a magasabb évfolyamba lépés feltétele az előírt tanulmányi követelmény teljesítése.

Év közben első évfolyamon és a második évfolyam első félévében negyedévente a naplóba és a tájékoztató füzetbe rövidítve jegyezzük be az összegző értékelést. A rövidítések értelmezését minden év elején feltüntetjük a tanulók tájékoztató füzetében.

Rövidítések(szükség esetén)			
		Értelmezés	Átváltás
Kt. illetve	Kiv.telj.	Kiválóan teljesített	Jeles (5)
Jt. illetve	Jól.telj.	Jól teljesített	Jó (4)
Mt. illetve	Megf.telj.	Megfelelően teljesített	Közepes (3)
Fz. illetve	Felz.szor.	Felzárkóztatásra szorul	Elégséges (2)
			Elégtelen (1)

Második évfolyamon szeptembertől a tanulók már kaphatnak érdemjegyet is. II. félévtől és **3-8. évfolyamon** havonta minimum 1 érdemjeggyel jelezzük a gyermek haladását a naplóban, illetve a tájékoztató füzetben.

Tánc és dráma, hon- és népismeret, etika/hit-és erkölcsstan tantárgyakból a tanév során, illetve félévkor és év végén is szöveges értékelést alkalmazunk. Tánc és dráma, hon és népismeret, etika/hit és erkölcsstan tantárgyakból a **2019/2020-as tanévtől, felmenő rendszerben**, a tanév során, illetve félévkor és év végén is a szöveges értékelés helyett érdemjegyet alkalmazunk. Az értékelés részletezését a helyi tanterv tartalmazza. Az értékelés a helyi tantervnek megfelelően a következőképp kerül bejegyzésre:

Rövidítések (szükség esetén)	Értelmezés
Kt. illetve Kiv. telj.	Kiválóan teljesített
Jt. illetve Jól telj.	Jól teljesített
Mt. illetve Megf. telj.	Megfelelően teljesített
Gyt. illetve Gyengén telj.	Gyengén teljesített

A tánc és dráma tánc részét az **I. óraterv** szerint az ének tantárggyal együttesen, a dráma részét pedig az irodalom tantárgyba integrálva értékeljük osztályzattal. A **II. óraterv** szerint felmenő rendszerben kerül bevezetésre 5. évfolyamon a hon- és népismeret tantárgy, 6. évfolyamon pedig a tánc és dráma tantárgy.

A szöveges minősítést, ha arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, osztályzattal is elvégezzük.

Rövidítések(szükség esetén)			
		Értelmezés	Átváltás
Kt. illetve	Kiv.telj.	Kiválóan teljesített	Jeles (5)
Jt. illetve	Jól.telj.	Jól teljesített	Jó (4)
Mt. illetve	Megf.telj.	Megfelelően teljesített	Közepes (3)
Fz. illetve	Felz.szor.	Felzárkóztatásra szorul	Elégséges (2)
			Elégtelen (1)

Rövidítések(szükség esetén)			
		Értelmezés	Átváltás
Kt. illetve	Kiv.telj.	Kiválóan teljesített	Jeles (5)
Jt. illetve	Jól.telj.	Jól teljesített	Jó (4)
Mt. illetve	Megf.telj.	Megfelelően teljesített	Közepes (3)
Gyt. illetve	Gyengén telj.	Gyengén teljesített	Elégséges (2)

A félévi és év végi minősítést a tanuló év közbeni tanulmányi munkája és az érdemjegyek alapján határozzuk meg.

A tanulmányi munka értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Jeles (5) :

- Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz.
- Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes.
- Pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adnia szabályt.
- Tud szabadon, önállóan beszélni.
- Bátran mer kérdezni a tananyaggal kapcsolatban, önálló véleménye van.

Jó (4) :

- Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.
- Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak.
- Kisebb előadási hibákat vét.

Közepes (3) :

- Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul.
- Ismeretei felszínesek.
- Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni.
- Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát.
- Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között).

Elégséges (2):

- Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
- Egyszavas válaszokat ad.
- Fogalmakat nem ért.

- Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy).

Elégtelen (1):

- Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni.
- A minimumot sem tudja.

Osztályzatok: - jeles (5) - jó (4) - közepes (3) - elégséges (2) - elégtelen (1)

Érdemjegyek: az osztályzatokkal azonos.

Az értékelés alapelvei:

A tanuló tudja, értse milyen teljesítményt várunk el tőle!

Értékeljük a sikeres és sikertelen munkáját egyaránt!

Új tantárgynál az első 1 hónapban rossz érdemjegy ne kerüljön az osztálynaplóba (értékelés szóban)! Ismertessük meg az új tantárgy sajátos tanulási módszereit, valamint hogy milyen típusú munkát és teljesítményt várunk a tanulótól az adott tantárgyban.

A tanulók munkájának folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább 1 érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább 1 érdemjeggyel kell értékelnünk. (ez történhet szóban és írásban egyaránt).

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő a tájékoztató füzetben keresztül értesíti. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Év közben a tanulmányi munka értékelése során az írásbeli dolgozatok, feladatlapok, tesztek elért teljesítményét (pontszámát) érdemjegyre oly módon váltjuk át, hogy mindenkor figyelembe vesszük a feladatok nehézségi fokát, az ellenőrzött képesség típusát, a számon kért ismeretanyag terjedelmét, mélységét, a feladatmegoldáshoz szükséges gondolkodási műveletek összetettségét. A tanév végi évfolyamméréseknél az elért teljesítményt egyértelmű átváltó kulccsal értékeljük.

Magatartás:

A magatartás kifejezés az erkölcsi vonások állandóságára utal (tartás), és nem viselkedés csupán.

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzuk.

- A tanulók magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- => a házirendet betartja;
- => tanórán és tanórán kívül példamutatóan viselkedik, kiegyensúlyozott, derűs
- => kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- => önként vállal feladatokat és azokat teljesíti, segítőkész, lelkes
- => tisztelettudó,
- => társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik, őszinte
- => az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- => óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- => nincs írásbeli figyelmeztetése

b) Jó (4) az a tanuló, aki :

- => a házirendet betartja,
- => tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- => feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- => feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- => az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- => figyelmeztetésre ritkán szorul
- => beszédstílusa kulturált

c) **Változó (3) az a tanuló, aki:**

- => az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- => a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- => feladatait nem teljesíti minden esetben,
- => előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- => a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- => igazolatlanul mulasztott,
- => osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2) az a tanuló, aki:**

- => a házirend előírásait sorozatosan megsérti , magatartása zavaró.
- => feladatait egyáltalán nem , vagy csak ritkán teljesíti passzív
- => magatartása fegyelmezetlen, rendbontó,
- => társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik, goromba
- => viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- => több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- => több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Szorgalom:

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk.
- A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí. A 2.-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az

osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- => képességeinek megfelelő egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- => tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- => a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- => munkavégzése pontos, megbízható, önálló,
- => a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, érdeklődő, egyéni motivációkkal vezérelt,
- => taneszközei hiánytalanok tiszták, rendesek,
- => környezetének tisztán tartása és védelme korának megfelelő

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- => képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- => rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- => a tanórákon többnyire aktív,
- => többletfeladatot, tanórákon kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- => taneszközei tiszták, rendezettek.
- => környezetének tisztán tartása és védelme korának megfelelő.

c) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- => tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- => tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- => felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- => érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- => önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

- => környezetének tisztán tartása, védelme segítséget igénylő
- d) **Hanyag (2) az a tanuló, aki:**
- => képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, lassú, pontatlan
 - => az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
 - => tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, önállótlan
 - => feladatait folyamatosan nem végzi el, közömbös
 - => felszerelése hiányos, taneszközi rendetlenek,
 - => a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
 - => félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.
 - => környezetének tisztán tartása, védelme javításra, fejlődésre szorul.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

- Azt a tanulót, aki képességeihez mérten
 - => példamutató magatartást tanúsít, vagy
 - => folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
 - => az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy,
 - => iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
 - => bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.
- Az iskolai jutalmazás formái:
 - a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
 - => szaktanári dicséret
 - => napközis nevelői dicséret
 - => osztályfőnöki dicséret
 - => intézményvezetői dicséret
 - => nevelőtestületi dicséret
 - b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
 - => szaktárgyi teljesítményért

- => példamutató magatartásért
- => kiemelkedő szorgalomért
- => példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.
- c) Az egyes tanévek végén, kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat, a 8 éven át kitűnő diákok **díszoklevelet** kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyek első három helyezettje oklevelet kap.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban részesítjük.
- A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.
- Azt a tanulót, aki
 - => tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
 - => a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
 - => igazolatlanul mulaszt, vagy
 - => bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.
- Az iskolai büntetések formái:
 - => szaktanári figyelmeztetés,
 - => napközis nevelői figyelmeztetés,
 - => osztályfőnöki figyelmeztetés,
 - => osztályfőnöki intés,
 - => osztályfőnöki megrovás ,
 - => intézményvezetői figyelmeztetés,
 - => intézményvezetői intés,
 - => intézményvezetői megrovás,
 - => nevelőtestületi figyelmeztetés,
 - => nevelőtestületi intés,
 - => nevelőtestületi megrovás.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásainál - indokolt esetben - nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható.

A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni, és attól csak a nevelőtestület határozata

alapján lehet eltérni. A jutalmazások, büntetések minden esetben a tájékoztató füzet mellett az osztálynaplóba is kerüljenek beírásra, a „megjegyzési” részbe (akitől és amikor a gyermek azt kapta). Az értékelésre, osztályzásra vonatkozó irányelveket, valamint a jutalmazási és büntetési fokozatokat a tanév elején (ha szükséges, folyamatos) a gyermekekkel és szülőkkel ismertetnünk kell.

Késések és ezzel kapcsolatos eljárások:

Késésnek minősül, ha

- a) a tanuló 7.50 után, de még 8 óra előtt érkezik az iskolába,
- b) a tanuló az óra megkezdése után érkezik.

Eljárás az egyes esetekben:

- a) A későn érkezőket az ügyeletesek beírják az ügyeletési füzetbe.

Ennek alapján:

néhány késés után: of. szóbeli figyelmeztetésben

rendszeres késés után: of. írásbeli figyelmeztetésben részesül a tanuló.

- b) Órakezdés után érkező tanuló első két alkalommal szóbeli szaktanári figyelmeztetésben részesül.

Harmadszor: of. figyelmeztetés írásban

3. 6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja

1. Az oktatás területén

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

- Minőségellenőrzés

- Minőségbiztosítás

- Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

2. Az egészségügy területén

- Az iskolaorvosok és védőnők vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy a testnevelők által mért adatok ismeretében az egészségügyi felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról, - az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek alapján, (kardiorespiratórikus állóképesség, általános testi izomerő, vagy gyengeség) segítve ezzel a gyógyítást és a betegségek megelőzését.

Testnevelők által elvégzendő feladatok

1. Egységes minőség-ellenőrzés

A tanév elején és végén meg kell mérni a fizikai állapot minősítéshez szükséges teljesítményt, és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést, minősítést elvégezni.

2. Egységes minőségbiztosítás

Fel kell tárni az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó hiányosságokat, törekedni kell azok mielőbbi felszámolására. Rendszeres testedzési lehetőség biztosításával (tanár, szülő, diák) törekedni kell az egészséges létezés stabilabb megtartását elősegítő „kell – szint,, megtartását.

3. Folyamatos visszacsatolás

A tanulók aktív közreműködésével, a megtervezett foglalkozások keretében a rendszeres testedzés hatásának elemzése.

Értékelési rendszer az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez

A test általános izomerejét, erő – állóképességét iskolánkban a különböző korosztályokban az atlétika mozgásanyagára (futás, ugrás, dobás) építve mérjük fel.

Értékelés, minősítés korosztályonként az atlétikai pontérték táblázat alapján történik.

A tanulók adatainak nyilvántartása

Az oktatásban

Az adatlapokat osztályonkénti bontásban a felmérést elvégző tanár kezeli.

Osztályonkénti adatlapot a vizsgálatot elvégző tanár vezeti.

Intézményi osztályonkénti összesített adatlapot a vezető testnevelő állítja össze a tanév végén a mért eredmények alapján, majd az intézmény vezetőjének aláírásával hitelesítve továbbítja az iskola-egészségügy felé.

Az egészségügy területén

Az egészségügyiek a tanév végén mért adatokat átvezetik az iskola-egészségügyi szűrőlapra

Általános vizsgálati szempontok a vizsgálat gyakorlati végrehajtása

A vizsgálatokat életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan egészséges tanuló elvégzi, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített –és a gyógytestnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítése csak az orvos által nem tiltott próbákban elért teljesítmény alapján végezhető el.

- Testnevelő vagy bárki, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, végezheti a felmérést.
- Évente kétszer, tanév elején és végén kell végeztetni mérési útmutató alapján.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményein minden diáknál hasonlóan kell lennie (helyszín, eszköz, hőmérséklet)
- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni.
- A próbákat sportöltözetben kell végrehajtani.
- A dobás, ugrás feladatoknál legalább három kísérleti lehetőséget kell biztosítani, melyből a legjobb teljesítmény alapján kell a pontértéket meghatározni.
- A teljes próbarendszer két héten belül kell elvégezni.

Vizsgálat elvégzéséhez szükséges eszközök

Alapmérések

- Ismert hosszúságú futópálya
- Stopperóra
- Mérőszalag
- Zsámoly
- Kislabda

Kiegészítő mérések, vizsgálatok

- Orvosi személymérés
- Magasságmérő

4. Arizona program

/lehetőség a konfliktusok kezelésére tanórán/

A pápai Weöres Sándor Általános Iskola gyakorlatából adaptálva

A program forrása

Az iskolákban gyakori probléma a tanórák megzavarása – tanár, diák szenved a rendetlenkedőktől. Az Arizona Program ezt a problémát próbálja orvosolni, hiszen célja a tanárok számára a zavartalan tanítás, a tanulóknak a zavarásmentes, nyugodt tanóra biztosítása, valamint a felelősségteljes gondolkodás kialakítása a tanulóknak.

A program eredete:

Edward E. Ford vezette be 1994-ben egy phoenixi iskolában, Arizonában (innen az elnevezés). Sikere miatt széles körben elterjedt. Németországban dr. Stefan Balke (német pszichológus) alkalmazta először. A pápai iskola schwetzingen-i (Németország) partneriskolájában, a Hilda-Schule-ban már évek óta alkalmazzák a programot. A szakmai anyagot német nyelven ők bocsátották az iskola rendelkezésére.

A program bevezetése az iskolában:

Először 2006 őszén vezették be az Arizona Programot Magyarországon.

Bevezetését előkészítő munka előzi meg:

- A magyar viszonyokra átültetett szakmai anyag elfogadtatása az iskola fenntartójával, a tantestülettel, a szülőkkel, a gyerekekkel.
- Az Arizona csoport megalakítása a tantestület pedagógusaiból. Létszáma 4-5 fő, illetve további besegítők, de ez nem állandó)
- Meg kell teremteni az induláshoz, a zavartalan működéshez szükséges összes feltételt.

A program

A program 1-8. évfolyamon lép életbe, a délelőtti tanórák alatt működik a tanítási órák védelme érdekében, illetve a délutáni tanulási idő alatt. Minden osztályteremben és minden más olyan teremben, ahol oktatás folyik (pl. könyvtár, tornaterem, stb.), jól látható helyen kifüggesztésre került a program 3 alapelve, (1-2. osztályok számára piktogramokkal is megjelenítve):

- 1. Minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz.**
- 2. Minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz.**
- 3. Mások jogait mindig tiszteletben tartom.**

Aki ezen elvek ellen vét, és nem akar, vagy nem tud viselkedésén változtatni, lehetőséget kap, hogy az órát elhagyja, s az Arizona szobába távozzon.

Mi az Arizona szoba?

Egy olyan terem, ahol mindig tartózkodik egy felügyeletet ellátó tanár, aki nyugodtan, higgadtan fogadja az odaérkező gyereket (gyerekeket). A helyiség felszerelése egyszerű, berendezése eltér a tantermekétől. A 3 alapelv itt is látható a falon.

Az óraelhagyás menete

Ha a tanórát zavarja egy tanuló (vagy akár egy csoport), akkor az ott tartózkodó pedagógus megállítja az órát. Felszólítja a renitens gyereket vagy a csoport hangadóját, hasonlítsa össze viselkedését a 3 alapelvvel. Ezt egy tanári kérdés követi: tud-e, akar-e tovább dolgozni az osztály többi tagjával. Ha igen, folytatódik az óra. Ha az előző kérdésre nemleges a válasz, a diák dönthet az Arizona szobába való távozás mellett. Ebben az esetben a nevelő az osztálynaplóban található *„Információk a tréning-szoba felügyelője számára”* c. űrlapot kitölti, a tanuló elhagyja az órát és köteles a legrövidebb úton az Arizona szobába menni. Amennyiben az igen választ követően újra rendetlenkedik ugyanaz a tanuló, felszólításra el kell hagynia az osztálytermet, már nem választhat, hiszen megszegte ígéretét. Ezután az eljárás megegyezik az előző bekezdésben leírtakkal.

Érkezés az Arizona szobába

A tanuló kopogtatás, illendő köszönés után lép be az Arizona szobába. Átadja az osztályból hozott lapot, majd a teremben felügyelő nevelőtől kap egy másikat, a *„Felelősségteljes gondolkodás és cselekvés”* címűt. A gyermek leül egy szabad asztalhoz, és kitölti a nyomtatványt, ami arra szolgál, hogy egy cselekvési tervet készítsen a saját viselkedésével kapcsolatban. Közben segítséget kérhet a pedagógustól, de önállóan is dolgozhat. Ha végzett a lap kitöltésével, megmutatja válaszait az Arizona szoba felügyelőjének, aki – ha valamelyik válasszal nem ért egyet – újabb gondolkodásra kérheti a tanulót. Ha megtörtént a nyomtatvány válaszainak elfogadása, a gyerek eldöntheti, hogy vissza akar-e térni az osztályba. Ha igen, a felügyelő nevelő kitölti az *„Információs lap az osztályba való visszatéréshez”* című papírt, és a diák elhagyja az Arizona szobát. Szó nélkül bemegy az osztályterembe, leteszi a hozott lapot a tanári asztalra, és csendben leül a helyére, bekapcsolódik a munkába. Ha nem akar visszatérni az osztályba a tanuló, a tanóra végéig az Arizona szobában maradhat.

Néhány fontos szabály

- az Arizona Program nem kiküldő program, az óraelhagyás kizárólag a gyerek döntése;
- a tanulónak mindig pótolnia kell az órai munkát;
- az Arizona szobában való tartózkodás nem mentesít a következő órai felelés vagy dolgozatírás alól;
- témazáró alatt is elhagyható az osztályterem, de a dolgozatot a megoldott feladatok erejéig értékeli a pedagógus;
- egy tanórán akár több tanuló is elhagyhatja a termet, de nem egy időben;
- az óra utolsó 10 percében nem engedhető ki gyerek az Arizona szobába;
- ha az osztályba visszatért gyerek ismét rendetlen, újra kimehet az Arizona szobába (alig fordult elő ilyen eset);
- az Arizona szobába távozott gyerek kérhet segítséget az órát tartó pedagógustól a tananyag pótlásával kapcsolatban – természetesen csak órán kívül;
- az Arizona szobába távozó tanuló döntéséért nem kaphat büntetést;
- az Arizona szobát látogató gyermek köteles egy beszélgetés erejéig megkeresni azt a nevelőt, akinek az óráját elhagyta;
- óraközi szünetben nincs nyitva az Arizona szoba;
- az Arizona szobában tartózkodó gyermekek egymással nem, csak a felügyelő nevelővel kommunikálhatnak (hiszen ugyanabban az időben több osztályból is tartózkodhat ott tanuló).

A segítő beszélgetések fokozatai

- a./ 1-4. tartózkodás után a beszélgetés résztvevői: tanuló + az adott órákat tartó nevelők
- b./ 5. alkalom után: diák + osztályfőnök + az Arizona csoport tagjai közül a tanuló által választott nevelő
- c./ 10. alkalom után: az előbb említett szereplők + az egyik szülő (előzőleg erről a megbeszélésről hivatalos értesítést kap)
- d./ 15. alkalom után: kibővül az előző kör az iskola intézményvezetőjével
- e./ 20. alkalom után: bevonják a Családsegítő Szolgálatot
- f./ 25. alkalom után: a Rendőrség Ifjúságvédelmi Osztálya is bekapcsolódik (Erre ritkán kerül sor!)

Ha a szülő nem hajlandó az együttműködésre, azt azonnal jelezni kell a Családsegítő Szolgálat felé. Minden beszélgetésről – az érintettek hozzájárulásával – hangfelvétel vagy jegyzőkönyv készül.

Az Arizona csoport

Tagjai beosztott és önkéntes pedagógusok.

Feladatuk:

- a program indításakor a helyi szabályok kidolgozása, az Arizona szoba kialakítása;
- űrlapok szerkesztése, majd folyamatos biztosítása a zavartalan működéshez;

- az Arizona szoba felügyeletének biztosítása;
- a programmal kapcsolatos dokumentáció vezetése, rendszerezése, azok rendszeres értékelése
- alkalmankénti összejöveteleken összegzés, tapasztalatcsere a csoport tagjai részvételével, esetleg meghívott vendégekkel
- kapcsolattartás az iskola vezetésével, a tantestület többi tagjával, szülőkkel, gyerekekkel, külső személyekkel, szervezetekkel
- programok szervezése
- kérdőívek szerkesztése a programmal kapcsolatban azok szétosztása, eredményeinek értékelése
- az Arizona verseny koordinálása
- segítő beszélgetések lebonyolítása
- tájékoztató tartása az újonnan beiratkozott gyerekeknek és szüleiknek a programról minden ősszel
- információk bizalmas kezelése

Arizona-verseny

Osztályok közötti verseny. Az iskolai hirdető táblán hetente összesítésre kerül osztályonként az Arizona szobába távozó gyerekek száma. Egy-egy félév végén a legkevesebb pontszámmal rendelkező osztály(ok) jutalomban, oklevélben részesül(nek).

A pápai iskola tapasztalatai

- nyugodtabbá vált a tanórák légköre, és az órák után a tanári szoba légköre is
- több idő jut a koncentrált munkavégzésre
- javult a tanár-diák viszony
- erősödött a tanulni kész diákok jogainak védelme
- javult az iskola megítélése a szülők körében
- nem érzik tehetetleneknek magukat a pedagógusok a renitensekkel szemben
- a problémás gyerekekkel megnőtt a személyes beszélgetések száma
- az Arizona Programnak köszönhetően az osztályközösségek erősödtek
- a zavaró diákok a tanórán elveszítették a „színpadot”
- gondolkodásra kényszerül a renitens gyerek, nem bújhat a „Nem tudom” válasz mögé
- gyakran a beszélgetéseknek köszönhetően feltárulnak olyan okok, amik előidézik a helytelen viselkedést
- javult a tantestület egysége
- a programnak köszönhetően még szorosabbá vált több intézménnyel, személlyel az iskola kapcsolata.

A program bevezetésétől kezdődően precízen vezetett statisztikai adatok egyértelműen bizonyítják az iskola életében bekövetkezett pozitív változást.

Nem gyógyír mindenre a program, de összefogással komoly eredményeket tudhat magáénak. Ezt bizonyítja a 2011 májusában megtartott Arizona konferencia, amelyen az ország számos részéből érkeztek a programot használó, vagy az iránt érdeklődő pedagógusok, szakemberek.

5. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

5. 1. A pedagógiai program érvényességi ideje

* Az iskolánk - a törvény előírása szerint - 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján. Az egységes szerkezetbe foglalt módosított pedagógiai program 2020. szeptember 1-től érvényes.

* A pedagógiai programban található helyi tanterv II.sz. óratervét 2017. szeptember 1. napjától az ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben vezettük be.

A pedagógiai programban a Tánc és dráma, hon és népismeret, etika/hit és erkölcstan tantárgyakból a **2019/2020-as tanévtől, felmenő rendszerben**, a tanév során, illetve félévkor és év végén is a szöveges értékelés helyett érdemjegyet alkalmazunk.

5. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását nevelőtestületünk folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.
- a helyi tanterv alaposabb elemzésére értékelésére 4 évenként kerül sor. Az elemzést, értékelést az alábbi szempontok alapján végezzük el:

Vizsgáljuk:

* Felépítését, tartalmát, belső logikáját

Megfelelnek-e

→ a követelmények a kitűzött céloknak, a tananyagnak,

→ a tanulói tevékenységek a követelményeknek.

Összhangban állnak-e a választott taneszközök a tanterv tartalmával.

Összehangoltak-e a különböző műveltségi területek tantervei.

* Tanterv használhatóságát (megfelel-e a feltételeknek)

- elhelyezési, tárgyi feltételek (tanterem, taneszközök),
- tantestület felkészültsége,
- a tanulók általános, kulturális színvonala,
- az iskola és a szülők egymáshoz való viszonya,
- az iskola, a nevelők, a helyi társadalom sajátos igényei, elvárásai,
- pénzügyi források, lehetőségek.

* Tanterv gyakorlati hatását

- jól ítéltük-e meg a helyzetet,
- mennyire felel meg a valóság a tervezett elveknek.

* Tanterv gazdaságosságát (anyagi, energiai és idő befektetések megtérülése a tanulók magatartásának, tudásának fejlődésében)

- megtérül-e az anyagi befektetés,
- mennyire intenzív munkát kíván a tanterv,
- mennyit kell egy-egy órára készülni.

Az értékelést a nevelőtestület munkacsoportjai (szakmai csoportok, munkaközösségek), szükség esetén külső szakértő bevonásával végzi. Bevonható a helyi önkormányzat képviselője is.

5. 3. A pedagógiai program módosítása

* A pedagógiai program módosítására:

- az iskola intézményvezetője,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szakmai munkaközösségek,
- a szülői testület,
- az iskola fenntartója

tehet javaslatot.

* A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az szülői testület illetve diákönkormányzati képviselői útján az intézményvezetőnek javasolhatják.

* A pedagógiai program módosítását nevelőtestületünk fogadja el és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

* A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától vezetjük be.

5. 4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél található:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola intézményvezetőjénél.

1.sz. melléklet

Lázár Ervin Program

A Kormány *A nemzeti identitás erősítését célzó programokról* szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozata (a továbbiakban: Korm. határozat) alapján, a Lázár Ervin Program (a továbbiakban: Program) keretében szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A kiíró Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét, a következők szerint:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben

2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben

3. évfolyam: *Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)*

4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben

5. évfolyam: *Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)*

6. évfolyam: *Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)*

7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben

8. évfolyam: *Színházi előadás bemutatása Budapesten - (köszínház)*

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében.

2.sz. melléklet

KOMPLEX ALAPPROGRAM

Az Esztergomi Babits Mihály Általános Iskolában a Komplex Alapprogram az 1–4. és 5-8. évfolyamokon kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alaprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: ***Tanulni élmény!*** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.

- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtetésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs

technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).

- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.

- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoporthoz) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita

- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában.

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és keresztntantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben**.

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül

- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.

- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne

- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangelódás

A ráhangelódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a hetet az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti 1 alkalommal a Komplex Alapprogram 45 perces foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

Továbbá a Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk még a nap elején, javasolt időtartama 5-10-15 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. **„Te órád”**

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. **Házi feladata**

Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő

lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK **ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX** **ALAPPROGRAMHOZ**

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, iskola életéről, az iskola intézményvezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásban az iskola által használt kommunikációs felületeken.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. A **Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.**
Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %-ban** nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
 - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók

felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

VII. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

KOMPLEX ALAPPROGRAM			
DFHT óra	☐	Ráhangolódás	☐
DFHT-KIP óra	☐	Komplex óra	☐
Te órád	☐	Digitális alapú alprogram	☐
		Testmozgásalapú alprogram	☐
		Életgyakorlat-alapú alprogram	☐
		Művészetalapú alprogram	☐
		Logikaalapú alprogram	☐